

DIAGNOZA SYTUACJI
SPOŁECZNO -
GOSPODARCZEJ

GMINA BIESIEKIERZ
2010 - 2014

Spis treści

I. Charakterystyka i potencjał geograficzno - przyrodniczy.....	2
II. Statystyka uwarunkowań rozwojowych.....	7
2.1 Społeczeństwo lokalne.....	7
2.1.1 Demografia.....	7
2.1.2 Aktywność społeczna.....	15
2.1.3 Aktywność zawodowa.....	18
2.1.4 Bezrobocie.....	19
2.2 Usługi publiczne.....	23
2.2.1 Edukacja.....	23
2.2.2 Kultura i sport.....	34
2.2.3 Opieka społeczna.....	36
2.2.4 Ochrona zdrowia.....	40
2.2.5 Bezpieczeństwo publiczne.....	42
2.3. Gospodarka.....	43
2.3.1 Przedsiębiorczość społeczeństwa lokalnego.....	43
2.3.2. Podmioty gospodarcze.....	44
2.3.3 Rolnictwo.....	48
2.3.4 Turystyka.....	51
2.4 Potencjał rzeczowo – finansowy.....	52
2.4.1. Mieszkania i budownictwo.....	53
2.4.2. Infrastruktura komunikacyjna.....	55
2.4.3. Energetyka.....	57
2.4.4. Gospodarka wodno – ściekowa.....	58
2.4.5 Gospodarka odpadami.....	61
2.4.6 Dochody i wydatki gminy.....	64
Spis tabel.....	68
Spis wykresów.....	69

I. Charakterystyka i potencjał geograficzno-przyrodniczy.

Gmina Biesiekierz leży w województwie zachodniopomorskim, we wschodniej części Niziny Białogardzkiej, w dorzeczu rzek Radwi i Czerwonej, mającej swoje źródło w pobliżu Parnowa i płynącej zakolami do Morza Bałtyckiego. Gmina zajmuje powierzchnię **116,60 km²** i liczy **6473 mieszkańców** zameldowanych na stałe według stanu na dzień 31.12.2014 r.

Gmina Biesiekierz charakteryzuje się korzystnym położeniem geograficznym ze względu na usytuowanie na trasie Szczecin – Gdańsk oraz ze względu na sąsiedztwo Koszalina.

Gmina Biesiekierz jest jedną z ośmiu jednostek samorządu terytorialnego wchodzącego w skład powiatu koszalińskiego. **Na 114 gmin województwa zachodniopomorskiego zajmuje 88. miejsce pod względem powierzchni, a 73. pod względem liczby ludności. Gmina Biesiekierz ma charakter rolniczy i podmiejski.** Swym obszarem obejmuje 11 sołectw - Biesiekierz, Gniazdowo, Kottłowo, Kraśnik Koszaliński, Laski Koszalińskie, Nowe Bielice, Parnowo, Parsowo, Stare Bielice, Świemino, Warnino. Z dniem 01.01.2016 r. obszar Gminy Biesiekierz będzie obejmował 12 sołectw, w tym dodatkowo sołectwo Cieszyn.

Gmina położona jest po obu stronach drogi krajowej nr 6, drogi o charakterze międzynarodowym łączącej Berlin z Gdańskiem i Królewcem.

Północno-zachodnia granica gminy przebiega równolegle do Morza Bałtyckiego w odległości 12-15 km od linii brzegowej. Południowo-wschodnia granica biegnie wzdłuż szlaku kolejowego Gdańsk-Szczecin. Ważnym elementem położenia geograficznego gminy jest sąsiedztwo wzdłuż wschodniej granicy z miastem Koszalin. Bezpośrednio charakter podmiejski mają miejscowości Stare i Nowe Bielice. Południowo-zachodnią granicę stanowi na odcinku około 7 km rzeka Radew.

Powierzchnia Gminy Biesiekierz

	ha	udział w %
ogółem	11660 ha	100 %
Użytki rolne	8302 ha	71,20%
Wody płynące, stojące i rowy	92 ha	0,79%
Lasy	2319 ha	19,89%
Grunty zabudowane i zurbanizowane	184 ha	1,58%
Nieużytki	426 ha	3,65%
Drogi	275 ha	2,36%
Pozostałe grunty, w tym budowlane	62 ha	0,53%

Gmina Biesiekierz to czyste środowisko, liczne walory przyrodnicze i krajobrazowe, lasy, zabytkowe parki, pałace, rezerwat przyrody „Parnowo”, obszary Natura 2000, jezioro, rzeka Radew.

Zbiorniki wodne:

- ✓ rzeka Radew z istniejącymi ciekami wodnymi - dopływami o czystości wód w klasie II. Dolina tej rzeki stanowi ciąg ekologiczny o znaczeniu krajowym ESOCH;
- ✓ rzeka Czerwona z obszarem źródłowym na zachód od Biesiekierza o czystości wód w klasie II;
- ✓ Jezioro Parnowskie o czystości wód w klasie III;
- ✓ tereny rezerwatu ornitologicznego w rejonie Tatowa o zmiennym kształcie lustra wody, o czystości II klasy.

Radew, stanowiąca dopływ Parsęty, płynie zakolami w południowej części gminy w terenie częściowo zalesionym, naturalnym i niemalże dzikim. Jest rzeką I klasy czystości i słynie jako **naturalne tarlisko troci wędrowniej**. Rzeka ta jest odpowiednia do spływów kajakowych, łącząc Biesiekierz z gminami: Bobolice, Manowo, Świeszyno, Karlino, Białogard, a poprzez Parsętę z portem w Kołobrzegu i morzem. Rzeka Radew jest szczególnie atrakcyjna dla wędkarzy ze względu na **siedlisko ryb łososiowatych** (łosoś, troć, pstrąg, lipień) oraz strefę przyległą do rzeki, zaliczaną do krajowego systemu obszarów chronionych (ESOCH).

Lasy:

Powierzchnia leśna stanowi 19,89% ogólnej powierzchni gminy. Lasy gospodarcze stanowią ponad 70% ogólnej powierzchni leśnej. Pod względem podziału przyrodniczego lasy gminy Biesiekierz wchodzi w skład Krainy Bałtyckiej - Dzielnicy Koszalińskiej. Położone są one w paśmie moreny dennej ostatniego zlodowacenia bałtyckiego - stadium pomorskie. Na utworach gliniastych i gliniasto-piaszczystych ukształtowały się lasy liściaste i liściaste mieszane. Na utworach piaszczystych, żwirowych i piaszczysto-gliniastych porosły lasy iglaste i iglasto-mieszane. Na gytiach, torfach i namulach wytworzyły się olsy, bagna odpływowe i bezodpływowe, trzcinowiska i rojsty. W miejscach zalewowych rzeki Radew występują łągi.

Na obszarze Gminy Biesiekierz **powierzchnia obszarów prawnie chronionych zajmuje łącznie 202,7 ha, tj. 1,7% powierzchni gminy.**

Na obszarze gminy znajdują się **2 obszary NATURA 2000 - programu sieci obszarów objętych ochroną przyrody na terytorium całej Unii Europejskiej.** Celem programu jest zachowanie określonych typów

siedlisk przyrodniczych oraz gatunków, które uważane są za cenne i zagrożone w skali całej Europy. Obszary Natura 2000 w Gminie Biesiekierz:

1. **„Dolina Radwi, Chocieli i Chotli”** jako specjalny obszar ochrony nr PLH320022. Obszar obejmuje dolinę Radwi i doliny jej największych dopływów: Chotli i Chocieli, począwszy od obszarów źródliskowych aż po strefę ujściową do rzeki Parsęty w Karlinie. **Ochroną objęto siedliska roślinności wodnej i błotnej** (przez które przebiega gazociąg przesyłowy Szczecin-Gdańsk). Występuje tu jaskier wodny, zarośla wierzbowe, fragmenty lasów mieszanych z wiciokrzewem pomorskim oraz dęby pomnikowe, żuraw, zimorodek, samotnik, wydra, minóg, bocian biały, derkacz, żaba wodna.
2. **„Warnie Bagno”** jako specjalny obszar ochrony nr PLH320047. Obejmuje zarastające jezioro dystroficzne, torfowisko porośnięte borem bagiennym, licznymi potoziami sukcesji wtórnej roślinności mszarnej i leśnej. Występują tu stanowiska rzadkich i chronionych roślin, w tym wrzośca bagiennego, modrzewicy zwyczajnej, rosziczki okrągłolistnej, bagna zwyczajnego.

Na terenie Gminy Biesiekierz ustanowiono w 1976 r. **rezerwat faunistyczny pod nazwą „Parnowo”**, o powierzchni 66 ha, w tym lasów 59,12 ha, dla którego ustanowiony został plan ochrony (Zarządzenie Nr 29/2009 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 22 maja 2009 r.). Jest to **rezerwat ptactwa wodnego i roślinności bagiennej o powierzchni 66 ha w Tatowie**. Jest on zaliczany do pomników przyrody. Stanowi siedlisko oraz stanowisko lęgowe ptactwa wodnego, a zwłaszcza: mewy pospolitej, brodzka samotnego, sieweczki rzecznej, brzęczek, dziwoni, strumieniówki oraz ptaków gniazdujących: remiz, batalion, łabędź niemy, liczne gatunki kaczek.

Bogactwem przyrodniczym gminy jest również **rezerwat florystyczny - Wierzchomińskie Bagno** o powierzchni około 43,6 ha, położony na granicy gminy Będzino w pobliżu Warnina i Kraśnika Koszalińskiego. Jest to duże skupisko roślinności bagiennej, zarastające jezioro. Obserwujemy tam tworzenie się torfowiska oraz stanowisko wiciokrzewu pomorskiego, a także drzew brzoź, olch i buka, a wzniesienie o wysokości 42 m n.p.m. nosi nazwę Góry Bukowej.

Na terenie gminy znajduje się wiele pomników przyrody: utworzona przy drodze krajowej nr 6 **aleja 9 dębów szypułkowych** w wieku 150-200 lat o obwodzie pnia 2,5-5,8 m i wysokości 22 m. W okolicach Parsowa znajduje się dąb szypułkowy o obwodzie 7 m i wysokości 23 m w wieku około 200 lat, ponadto liczne wierzby i łoża bagienne.

Użytki ekologiczne:

- 1) „Bagna i łąki Cieszyn”, Uchwała Nr XII/69/95 Rady Gminy w Biesiekierzu z dnia 28.12.1995,
- 2) „Bagno Tatów”, Uchwała Nr XII/69/95 Rady Gminy w Biesiekierzu z dnia 28.12.1995,
- 3) „Bagna Kotłowo”, Uchwała Nr XII/69/95 Rady Gminy w Biesiekierzu z dnia 28.12.1995,
- 4) „Bagno Stare Bielice I”, Uchwała Nr XII/69/95 Rady Gminy w Biesiekierzu z dnia 28.12.1995,
- 5) „Bagno Stare Bielice II”, Uchwała Nr XII/69/95 Rady Gminy w Biesiekierzu z dnia 28.12.1995.

Szlaki turystyczne:

- ✓ Przez teren gminy biegnie szlak kajakowy: **Szlak „Radwi”** (58 km).

Systematycznie rozwijane są też szlaki rowerowe:

- ✓ **Szlak pałaców - „niebieski”** (70 km). Na trasie szlaku znajduje się kilka zabytkowych pałaców (szczególnie warte obejrzenia zespoły pałacowo-parkowe w Nosowie i Parsowie),

- ✓ **Szlak łącznikowy - „zielony”** (13 km). Na trasie szlaku znajduje się między innymi rezerwat faunistyczny w Parnowie, zespół dworsko-pałacowy w Cieszynie, ponadto miejsce nazwane „Cygańską Doliną”, gdzie tuż po wojnie koczowały tabory cygańskie.

W 2014 r. oddano do użytkowania **szlaki nordic walking**, które wchodzą w skład siatki szlaków Nordic Walking Park Pomorza Środkowego utworzonych w partnerskim projekcie Fundacji „Środkowopomorska Grupa Działania” i LGD Stowarzyszenie Siła w Grupie na terenie łącznie 19 gmin województwa zachodniopomorskiego. Na terenie Gminy Biesiekierz powstało łącznie 15,9 km oznakowanych tras do spacerów z kijami.

Gmina Biesiekierz posiada **zasoby dziedzictwa kulturowego**, zabytki, pałace objęte opieką konserwatora. Obiekty cenne kulturowo i historycznie:

- ✓ **kościół** w Biesiekierzu (XIV w.), Parsowie (XIX w.), Starych Bielicach (XIV w.), Cieszynie (XVI w.) i Parnowie (XIV w.),
- ✓ **pałace: pałac barokowy z XVIII wieku z parkiem w Parsowie** dobrze utrzymany – pełni funkcję domu spokojnej starości, **pałac neoklasycy z XIX wieku w Nosowie** – pełniący rolę ośrodka szkoleniowego, oferujący usługi hotelarskie, gastronomiczne i inne, **pałac klasycystyczny z końca XVIII wieku z parkiem w Nowych Bielicach** – pełni funkcję Domu Pomocy Społecznej dla dzieci upośledzonych, które specjalizują się w pamiątkarstwie, malarstwie, rzeźbie, wyrobach z gliny, wikliny itp.,

Pomnik ziemniaka w Biesiekierzu

- ✓ **dwory: XVIII - wieczny dwór w miejscowości Warnino** z zabytkowym 4,5-hektarowym parkiem, na terenie którego znajduje się tulipanowiec, cis, orzech, wiekowe buki, dęby i lipy. Obecnie na terenie dworu ma swoją siedzibę Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy dla dzieci upośledzonych,
- ✓ **pomniki** – jedyny w Polsce **pomnik ziemniaka** wykonany z blachy kutej oraz betonu o wysokości 9 metrów (ze stelażem).

Źródło: Zdjęcie z zasobów Urzędu Gminy.

Tabela 1. Wyciąg z ewidencji zabytków Gminy Biesiekierz.

Nr	Miejscowość	Obiekt	Numer	Data	Nr decyzji
1.	Biesiekierz	park dworski	929	1977-01-20	Kl.IV-5340/2/77
2.	Biesiekierz	pałac	1200	1985-05-14	Kl.IV-5340/4/85
3.	Biesiekierz	kościół Chrystusa Króla	144	1957-04-20	
4.	Cieszyn	kościół	145	1957-04-26	
5.	Cieszyn	park dworski	1025	1978-06-12	Kl.IV-5340/54/78
6.	Cieszyn	park dworski	1119	1980-10-06	Kl.IV-5340/32/80
7.	Kotłowo	park dworski	930	1977-01-20	Kl.IV-5340/3/77
8.	Kraśnik Koszaliński	park dworski	600	1966-08-29	Kl-IV-Oa/60/66
9.	Kraśnik Koszaliński	kościół	146	1957-04-26	

10.	Kraśnik Koszaliński	pałac	600	1966-08-29	Kl.IV-Oa/60/66
11.	Laski Koszalińskie	park dworski	931	1977-01-20	Kl.IV-5340/4/77
12.	Nosowo	pałac	932	1977-01-29	Kl.IV-5340/5/77
13.	Nosowo	park dworski	932	1977-01-29	Kl.IV-5340/5/77
14.	Nowe Bielice	park dworski	386	1964-04-14	Kl.IV-Oa/20/64
15.	Nowe Bielice	pałac	386	1964-04-14	Kl.IV-Oa/20/64
16.	Parnowo	kościół św. Stanisława BM	139	1957-04-26	
17.	Parnowo	park dworski	1120	1980-10-06	Kl.IV-5340/33/80
18.	Parsowo	pałac	387	1964-04-14	Kl.IV-Oa/21/64
19.	Parsowo	park dworski	387	1964-04-14	Kl.IV-Oa/21/64
20.	Stare Bielice	kościół św.Stanisława BM	1185	1984-09-25	Kl.IV-5340/4/84
21.	Świemino	park dworski	1140	1982-03-15	Kl.IV-5340/1/82
22.	Warnino	park dworski	1022	1978-06-08	Kl.IV-5340/51/78
23.	Warnino	dwór	1022	1978-06-08	Kl.IV-5340/51/78

Źródło: Urząd Gminy Biesiekierz.

II. Statystyka uwarunkowań rozwojowych.

W celu dokonania analizy uwarunkowań rozwojowych wyznaczono ramy tematyczne, na podstawie których zidentyfikowano główne obszary problemowe, sfery wymagające interwencji i stanowiące ramy planowania rozwoju lokalnego.

Do czterech głównych obszarów tematycznych, w których deficyty stanowią istotne bariery dla inicjowania i dynamizowania procesów rozwojowych, zaliczono:

- społeczeństwo lokalne: demografia, aktywność społeczna, aktywność zawodowa, bezrobocie,
- dostępność do usług publicznych,
- potencjał gospodarczy,
- potencjał rzeczowo – finansowy.

2.1 Społeczeństwo lokalne.

W sferze społecznej działania gminy w kierunku pobudzania zrównoważonego rozwoju lokalnego powinny być uzależnione od rodzaju i nasilenia zjawisk patologicznych i problemowych, ale też powinny być ukierunkowane na wspieranie rozwoju społecznego i osobowego mieszkańców m.in. poprzez stałe i systematyczne zwiększanie dostępu do wysokiej jakości usług publicznych, w tym wysokiej jakości edukacji, poprawę jakości kształcenia, zastosowanie metod innowacyjnych i zmianę podejścia do systemu kształcenia pod kątem lokalnego rynku pracy. Należy jednak mieć na uwadze, że **działania podejmowane w sferze społecznej to przede wszystkim działania zmierzające do aktywizacji rynku pracy i systematycznego ograniczania bezrobocia**, jako podstawowego czynnika generującego problemy społeczne.

2.1.1 Demografia.

Zmiany w strukturze demograficznej społeczeństwa lokalnego mogą mieć daleko idące konsekwencje i generować bariery w zakresie rozwoju lokalnego, a także kreowania lokalnej polityki społecznej. Postępowanie i utrwalanie stanu starzejącego się społeczeństwa powoduje znaczne obciążenia budżetu gminy, a w konsekwencji konieczność zwiększania wydatków na rzecz osób starszych. **Taki stan rzeczy może spowodować także zmiany w infrastrukturze instytucji funkcjonujących w sferze społecznej i wymusić likwidowanie niektórych instytucji i placówek oświatowych, w związku ze zmniejszoną liczbą dzieci, na rzecz wspierania instytucji nastawionych na obsługę osób starszych. Obok struktury demograficznej o potencjale obszaru decyduje wielkość populacji oraz zjawiska związane ze zmianą tej wielkości (migracje i przyrost naturalny).**

Do oceny zjawisk demograficznych w Gminie Biesiekierz przyjęto wartości następujących wskaźników:

- dynamika zmian liczby ludności i gęstości zaludnienia 2014/2010,
- przyrost naturalny na 1 000 ludności,
- współczynnik feminizacji,
- struktura ludności wg ekonomicznych grup wieku,
- wskaźniki obciążenia demograficznego,
- zmiany rozmieszczenia ludności i saldo migracji na 1 000 ludności.

Na terenie Gminy Biesiekierz od roku 2010 **utrzymuje się trend związany z przyrostem ogólnej liczby mieszkańców**. Liczba ludności wzrosła od roku bazowego o 470 osób (7,8 %). Zjawisko to było najbardziej dynamiczne w latach 2010 - 2013, w którym występował największy przyrost mieszkańców, natomiast po roku 2013 trend ten wyraźnie osłabł.

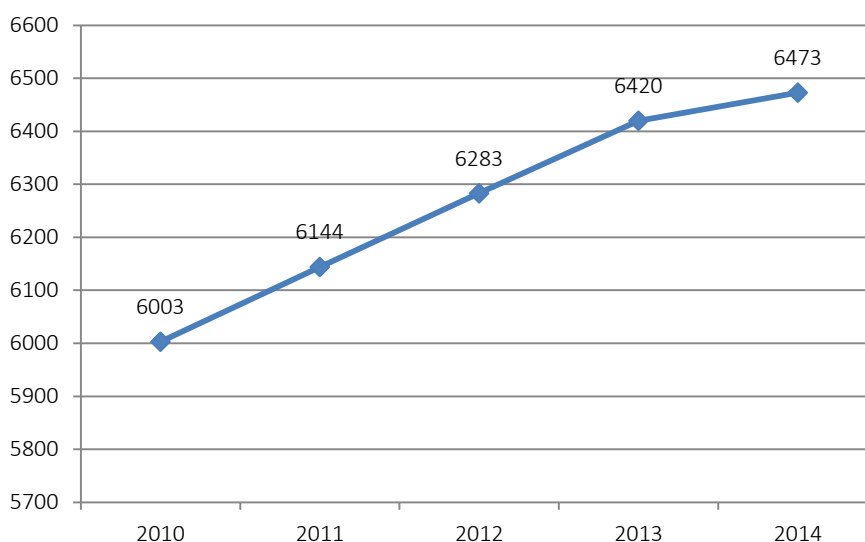
Tabela 2. Zmiany liczby ludności i gęstości zaludnienia w latach 2010 - 2014.

Wyszczególnienie	Zmiany liczby ludności i gęstości zaludnienia					
	2010	2011	2012	2013	2014	Zmiana 2010 - 2014
Ludność ogółem	6003	6144	6283	6420	6473	+470/+7,8%
kobiety	3010	3059	3138	3201	3237	+227/+7,5%
mężczyźni	2993	3085	3145	3219	3236	+243/+8,1%
Ludność na 1 km ² (gęstość zaludnienia)	51	53	54	55	56	+5/+9,8%

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Na 116,60 km² powierzchni gminy gęstość zaludnienia w roku 2014 wyniosła 56 osób na 1 km², co stanowi wzrost w stosunku do roku 2010 o 9,8%. Analiza porównawcza wskazuje, że **gęstość zaludnienia w Gminie Biesiekierz jest wyższa od średniej w powiecie koszalińskim, ale dużo niższa od wartości w województwie zachodniopomorskim i kraju**. Gęstość zaludnienia wśród gmin powiatu koszalińskiego przyjmuje różne wartości, od 23 osób/km² w Gminie Polanów do 61 osób/km² w Gminie Sianów. Średnio w powiecie koszalińskim wskaźnik ten wynosi 40 osób/km², w województwie zachodniopomorskim 75 osób/km², w Polsce 123 osoby/km².

Wykres 1 . Zmiana liczby ludności Gminy Biesiekierz w latach 2010 – 2014.

Gminę Biesiekierz charakteryzują dużo korzystniejsze na tle statystyki województwa i kraju wskaźniki demograficzne. Od roku 2010 utrzymuje się stały przyrost liczby ludności, dodatni przyrost naturalny i saldo migracji.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Trend związany z ogólnym przyrostem liczby mieszkańców jest związany z dodatnim przyrostem naturalnym, który utrzymuje się na terenie Gminy Biesiekierz w każdym analizowanym roku. Oznacza to, że liczba urodzeń żywych przewyższa liczbę zgonów. Średnio w latach 2010 – 2014 przyrost naturalny wyniósł 1,68, największą wartość wykazuje rok 2014, bo aż 3,0, najmniejszą 2011 0,5. **Wartości**

przyrostu naturalnego w Gminie Biesiekierz są dużo korzystniejsze na tle województwa, gdzie już od roku 2011 przyrost naturalny przyjmuje wartość ujemną. W roku 2014 w skali województwa zachodniopomorskiego wyniósł on -0,4, a w skali kraju 0.

Wykres 2. Przyrost naturalny na 1000 osób w Gminie Biesiekierz w latach 2010 – 2014.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Dodatnie wskaźniki przyrostu naturalnego są charakterystyczne dla gmin przylegających do większych miast. To zjawisko związane jest z migracjami mieszkańców do stref podmiejskich w poszukiwaniu lepszych w ocenie mieszkańców Koszalina warunków życia. Do strefy podmiejskiej, którą stanowią przede wszystkim miejscowości Stare i Nowe Bielice, migrują głównie osoby młode, rodziny z dziećmi lub osoby dopiero planujące założenie rodziny. Stąd także wynika wyższy wskaźnik przyrostu naturalnego.

Tę samą tendencję obserwujemy przy analizie skumulowanego przyrostu naturalnego na 1000 osób, który w latach 2010 – 2014 wyniósł w Gminie Biesiekierz aż 8,4, podczas gdy w województwie zachodniopomorskim -1,2, a w Polsce 0,7.

Tabela 3. Liczba kobiet przypadająca na 100 mężczyzn na obszarze Gminy Biesiekierz w latach 2010 – 2014 (współczynnik feminizacji).

Obszar	Współczynnik feminizacji				
	2010	2011	2012	2013	2014
Gmina Biesiekierz	101	99	100	99	100
woj. zachodniopomorskie	105	105	105	105	105
Polska	107	107	107	107	107

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Struktura społeczeństwa jest wyjątkowo zbilansowana pod względem liczby kobiet i mężczyzn.

Współczynnik feminizacji na obszarze Gminy Biesiekierz w latach 2010 - 2014 wyniósł średnio 99 – 100. Oznacza to, że struktura płciowa mieszkańców jest wyjątkowo zbilansowana i korzystna, wyróżnia się wyrównaną liczbą kobiet i mężczyzn. Kobiety stanowią większą część społeczeństwa w skali województwa zachodniopomorskiego współczynnik feminizacji wynosi tu 105, natomiast w Polsce wynosi on 107.

Korzystną strukturę demograficzną potwierdzają również dane na temat poszczególnych

grup wiekowych mieszkańców.

Tabela 4. Ludność wg ekonomicznych grup wieku w ludności ogółem w Gminie Biesiekierz w odniesieniu do statystyki województwa i kraju w latach 2010 – 2014.

Ludność w wieku:	Obszar	Ludność wg grup wieku w ludności ogółem					
		2010	2011	2012	2013	2014	Zmiana 2010-2014
przedprodukcyjnym	Gmina Biesiekierz	21,3%	20,9%	20,6%	20,0%	19,5%	-1,8%
	woj. zachodniopomorskie	18,5%	18,2%	17,9%	17,7%	17,5%	-1,0%
	Polska	18,8%	18,5%	18,3%	18,2%	18,0%	-0,8%
produkcyjnym	Gmina Biesiekierz	67,5%	67,4%	66,8%	66,7%	66,5%	-1,0%
	woj. zachodniopomorskie	65,8%	65,4%	65,0%	64,5%	63,8%	-2,0%
	Polska	64,4%	64,2%	63,9%	63,4%	63,0%	-1,4%
poprodukcyjnym	Gmina Biesiekierz	11,2%	11,6%	12,6%	13,3%	14,0%	+2,8%
	woj. zachodniopomorskie	15,7%	16,4%	17,1%	17,9%	18,7%	+3,0%
	Polska	16,8%	17,3%	17,8%	18,4%	19,0%	+2,2%

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Struktura wiekowa mieszkańców Gminy Biesiekierz w podziale na ekonomiczne grupy wieku (wiek przedprodukcyjny 0-17 lat, produkcyjny: kobiety 18-59 lat, mężczyźni 18-64 i poprodukcyjny: kobiety - 60 i więcej, mężczyźni – 65 lat i więcej) **wskazuje, że występuje tu znacznie korzystniejsza sytuacja w odniesieniu do danych dla województwa i kraju.**

Udział osób młodych w ogólnej liczbie ludności w roku 2014 wyniósł w województwie zachodniopomorskim 17,5%, w Polsce 18%. W Gminie Biesiekierz wyniósł on 19,5% i w każdym analizowanym roku wykazuje wartości znacznie korzystniejsze niż wynika to z danych wojewódzkich i ogólnopolskiego trendu.

Także szczególnie ważny odsetek ludności w wieku produkcyjnym (kobiety 18-59, mężczyźni 18-54) w ogólnej liczbie mieszkańców wykazuje wartości korzystniejsze. Wg stanu na 31.12.2014 r. wyniósł on 66,5% (województwo zachodniopomorskie 63,8%, Polska 63,0%).

Analiza odsetka osób starszych w ogólnej liczbie mieszkańców gminy w ostatnim badanym roku podtrzymuje zależność korzystniejszej struktury demograficznej. Dane gminne wykazują zdecydowanie mniejszy udział grupy ludności w wieku poprodukcyjnym (14,0%) niż średnia ogólnopolska (19,0%) i wojewódzka (18,7%).

Analiza trendów wieloletnich ze względu na strukturę demograficzną w podziale na ekonomiczne grupy wieku ludności zamieszkującej teren gminy wykazuje jednak, że **udział ludności młodej z roku na rok maleje.**

Na terenie Gminy Biesiekierz zjawisko to jest nieco bardziej dynamiczne na tle województwa i Polski dla odsetka osób w wieku przedprodukcyjnym. W przedziale 2010 – 2014 odsetek ten spadł o 1,8%

Systematycznie spada liczba osób młodych, a rośnie liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym – starzenie się społeczeństwa.

(województwo zachodniopomorskie – 1%, Polska – 0,8%). Odsetek mieszkańców w wieku produkcyjnym w ogólnej liczbie ludności gminy wypada korzystniej, tu mamy do czynienia ze spadkiem na poziomie 1% (województwo – 2%, kraj – 1,4%).

Ogólnopolskie trendy wykazują **systematyczne starzenie się społeczeństwa**, co znajduje odzwierciedlenie również na terenie Gminy Biesiekierz. Na przestrzeni analizowanych lat systematycznie **rośnie udział osób w wieku poprodukcyjnym, który dla kobiet wynosi 60+, a dla mężczyzn 65+** (na przestrzeni lat 2010 – 2014 zanotowano wzrost osób w tym wieku o 2,8%). Średnio- i długoterminowe prognozy demograficzne GUS przewidują utrzymanie powyższych zależności w przekroju wiekowym społeczeństwa na terenie całego kraju.

Wzajemne relacje między poszczególnymi grupami ludności w przekroju wiekowym opisują wskaźniki obciążenia demograficznego, które wyraźnie potwierdzają wykazane trendy.

Tabela 5. Wskaźniki obciążenia demograficznego na obszarze Gminy Biesiekierz w odniesieniu do województwa zachodniopomorskiego i kraju.

Wskaźnik obciążenia demograficznego	Obszar	2010	2011	2012	2013	2014	Zmiana 2010-2014
ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym [os]	Gmina Biesiekierz	48,0	48,3	49,8	50,0	50,3	+2,3
	woj. zachodniopom.	52,0	52,9	53,9	55,2	56,7	+4,7
	Polska	55,2	55,8	56,6	57,6	58,8	+3,6
ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym [os]	Gmina Biesiekierz	52,7	55,6	61,1	66,2	71,8	+19,1
	woj. zachodniopom.	84,8	90,1	95,6	101,3	107,1	+22,3
	Polska	89,1	93,1	97,1	101,2	105,2	+16,1
ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym [os]	Gmina Biesiekierz	16,6	17,3	18,9	19,9	21,0	+4,4
	woj. zachodniopom.	23,9	25,1	26,4	27,8	29,3	+5,4
	Polska	26,0	26,9	27,9	29,0	30,2	+4,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

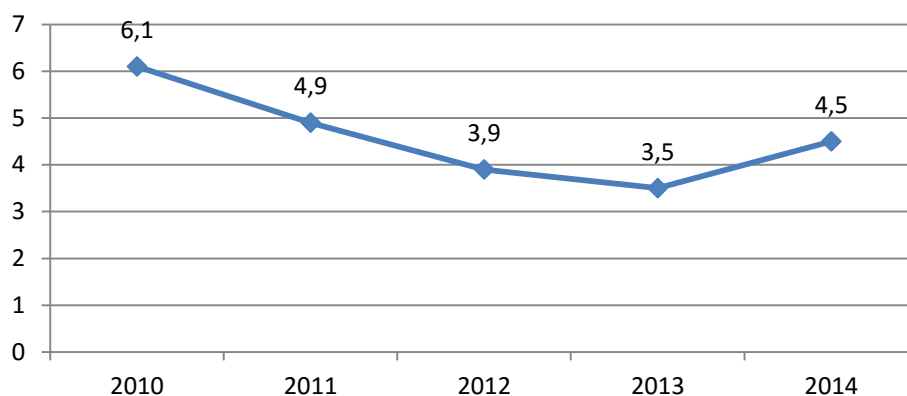
Wskaźnik ludności w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym w Gminie Biesiekierz wyniósł w roku 2014 r. 50,3 (województwo – 56,7, kraj 58,8) i potwierdza korzystne trendy demograficzne. Im wyższa wartość tego wskaźnika, tym większe obciążenie demograficzne. Wynika to z zależności, że jedna osoba pracująca musi utrzymać większą liczbę osób niepracujących (w grupie ludności w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym).

Kolejny wskaźnik obciążenia demograficznego wskazuje liczbę osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym (**relacja osób starszych do dzieci i młodzieży**). Począwszy od roku 2013 zarówno w Polsce, jak i w województwie zachodniopomorskim wskaźnik ten przekroczył 100, co znaczy, że liczba osób starszych przekroczyła liczbę dzieci i młodzieży. W Gminie Biesiekierz z taką sytuacją nie mamy do czynienia. W ostatnim analizowanym roku wskaźnik ten wyniósł 71,8, co jest wartością znacznie niższą od ogólnych trendów. Pozwala to na pozytywną ocenę sytuacji demograficznej w gminie. Należy jednak wyraźnie podkreślić znaczący wzrost ludności w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym w stosunku do roku 2010. Liczba osób starszych w stosunku do liczby dzieci i młodzieży stale rośnie (na przestrzeni lat 2010 – 2014 zwiększyła się o wartość 19,1).

Wykazane wzajemne relacje pomiędzy poszczególnymi grupami wiekowymi na terenie gminy potwierdza również liczba starszych mieszkańców na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym. W Gminie Biesiekierz wskaźnik ten w roku 2014 wyniósł 21,0, podczas gdy w województwie 29,3, a w kraju 30,2. W Gminie Biesiekierz obserwuje się również nieco mniej dynamiczny wzrost liczby osób starszych. Mimo że **wzrost liczby osób starszych w stosunku do liczby osób młodych wykazuje dużo bardziej optymistyczne wartości niż ma to miejsce w skali województwa i kraju, to jednak tendencja ta zgodnie z prognozami demograficznymi będzie się utrzymywać.**

Przejawem współczesnych przemian demograficznych, obok starzenia się społeczeństwa, są zmiany, jakie zachodzą w sferze tworzenia i rozpadu rodzin. W tym przypadku zmiany, jakie obserwujemy na terenie Gminy Biesiekierz, są zbieżne z tymi w województwie zachodniopomorskim, w Polsce i innych krajach rozwiniętych. Przejawiają się one **spadkiem liczby zawieranych związków małżeńskich**, co wiąże się m.in. z odkładaniem w czasie decyzji o ślubie lub z rezygnacją z życia w małżeństwie oraz osłabieniem trwałości małżeństw. W badanych latach 2010 – 2014 liczba małżeństw zawartych w gminie Biesiekierz na 1000 ludności spadła o 1,6.

Wykres 3. Małżeństwa zawarte w latach 2010 - 2014 na 1000 ludności.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Tabela 6. Zmiany rozmieszczenia ludności na terenie Gminy Biesiekierz w latach 2010 – 2014.

Sołectwo	Miejscowość	Liczba mieszkańców					Zmiana 2014-2010
		2010	2011	2012	2013	2014	
Biesiekierz	Biesiekierz	1076	1103	1123	978	983	-93
	Rutkowo	8	9	9	9	9	+1
Gniazdowo	Gniazdowo	138	143	149	163	164	+26
	Cieszyn	98	103	135	110	109	+11
	Starki	9	9	9	9	9	0
	Witolubie	29	30	30	35	41	+12
Kotłowo	Kotłowo	207	143	240	259	270	+63
Kraśnik Koszaliński	Kraśnik Koszaliński	336	344	353	394	377	+41
	Nosowo	42	42	44	50	50	+8
Laski Koszalińskie	Laski Koszalińskie	251	253	261	308	310	+59
Nowe Bielice	Nowe Bielice	707	768	821	926	956	+249
Parnowo	Parnowo	344	361	386	422	421	+77
	Parnówko	59	59	59	61	61	+2
Parsowo	Parsowo	240	244	246	272	269	+29
Stare Bielice	Stare Bielice	1264	1342	1448	1698	1774	+510
	Tatów	66	82	90	96	109	+43
Świemino	Świemino	212	225	226	256	244	+32
	Świeminko	17	17	17	23	23	+6
Warnino	Warnino	142	143	149	168	161	+26

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z ewidencji ludności Urzędu Gminy Biesiekierz.

Wg stanu na 31.12.2014 r. **największe pod względem liczby mieszkańców są miejscowości Stare Bielice (1774), Biesiekierz (983) i Nowe Bielice (956)**. Analiza rozmieszczenia przestrzennego mieszkańców na terenie Gminy Biesiekierz wykazuje dużą koncentrację mieszkańców w strefie podmiejskiej – w miejscowościach Stare i Nowe Bielice.

Największy wzrost liczby mieszkańców w stosunku do roku bazowego wykazują miejscowości Stare Bielice (+510), Nowe Bielice (+249) i Parnowo (+77). Gmina Biesiekierz z uwagi na bezpośrednie sąsiedztwo z Koszalinem jest atrakcyjnym miejscem zamieszkania, z uwagi na komfort życia jaki niesie ze sobą zamieszkanie z dala od zgiełku, a jednocześnie blisko Koszalina. Dla migrantów przenoszących się poza granice administracyjne Koszalina istotny jest dogodny dojazd do miejsca pracy czy skorzystania z szerokiej oferty usług. Dodatkowo korzystnym elementem wyboru miejsca zamieszkania poza Koszalinem jest także możliwość zakupu nieruchomości po niższej cenie.

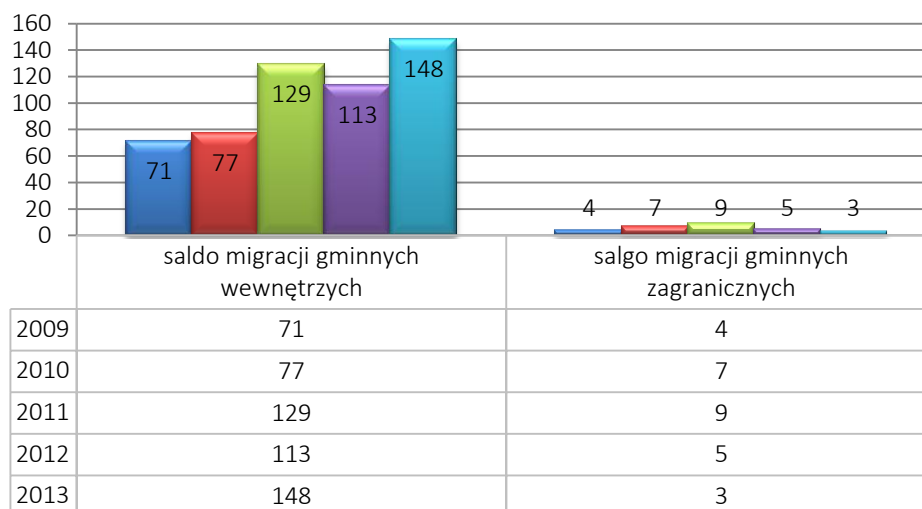
W małych miejscowościach, takich jak Rutkowo, Starki, Nosowo, Parnówko panuje stagnacja pod względem zmian liczby ludności.

Miejscowość Biesiekierz, która jest druga pod względem liczby mieszkańców, jest jednocześnie jedyną miejscowością, gdzie na przestrzeni ostatnich pięciu lat ujawnia się wyraźne zjawisko ubytku liczby mieszkańców. Od roku 2010 z Biesiekierza wymeldowały się 93 osoby (ubytek o 8,64%).

Miejscowościami z największym potencjałem rozwojowym są Stare i Nowe Bielice.

Migracje są ważnym elementem zmian demograficznych w społeczeństwie, bo oprócz przyrostu naturalnego są czynnikiem kształtującym stan społeczeństwa. Migracje ludności to przemieszczenia ludności związane ze zmianą miejsca zamieszkania (pobytu stałego lub czasowego) połączone z przekroczeniem granicy jednostki administracyjnej podziału terytorialnego (migracje wewnętrzne) lub granicy państwa (migracje zagraniczne).

Wykres 4. Saldo migracji na terenie Gminy Biesiekierz w latach 2009 – 2013 [os].

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Przez migracje wewnętrzne rozumie się zmiany miejsca stałego (lub czasowego) pobytu, polegające na przekroczeniu granicy administracyjnej gminy w celu osiedlenia się na stałe (lub pobyt czasowy). Do migracji wewnętrznych zalicza się także przemeldowanie z pobytu czasowego na pobyt stały w danej miejscowości, jeżeli poprzednie miejsce pobytu stałego znajdowało się w innej gminie. Migracje wewnętrzne ludności nie uwzględniają zmian adresu w granicach tej samej jednostki, gdyż takie przemieszczenie nie powoduje zmiany w liczbie i strukturze ludności tej jednostki. Saldo migracji gminnych wewnętrznych na pobyt stały jest to różnica między napływem (imigracja) a odpływem (emigracja) ludności.

Gmina charakteryzuje się dodatnim saldem migracji wewnętrznych w całym analizowanym przedziale czasu. Oznacza to, że liczba osób zameldowanych na pobyt stały przekracza liczbę osób wymeldowanych z pobytu stałego w tym czasie. **Najwyższe dodatnie saldo migracji zanotowano w 2013 roku (148), co wyraźnie wyróżnia Gminę Biesiekierz na tle innych gmin Koszalińsko -Kołobrzesko - Białogardzkiego Obszaru Funkcjonalnego.** Fakt ten znajduje ponownie przyczynę w położeniu w strefie podmiejskiej Koszalina.

Dokładne dane na temat migracji zagranicznych są niemożliwe do określenia ze względu na dużą skalę ruchu nienotowanego. W ujęciu statystyk województwa zachodniopomorskiego od 2009 r. liczba osób powracających z zagranicy i meldujących się na pobyt stały w regionie przekroczyła liczbę tych, którzy wymeldowali się z pobytu stałego w związku z wyjazdem poza granice kraju. W odróżnieniu do roku poprzedniego **w województwie zachodniopomorskim w 2013 r. odnotowano ujemne saldo migracji zagranicznych.** Na poziomie gminy saldo migracji zagranicznych w latach 2009 - 2013 było dodatnie.

Gmina Biesiekierz w sposób charakterystyczny dla gmin wokół ośrodków miejskich posiada dodatnie saldo migracji.

Najwyższe saldo migracji zagranicznych obserwuje się w roku 2011 – 9, natomiast w ostatnim analizowanym roku saldo migracji zagranicznych ukształtowało się na poziomie 3 i jest to wartość najniższa w analizowanym przedziale czasu. Analiza danych na temat migracji zagranicznych w Gminie Biesiekierz wykazuje, iż obserwuje się tu **niewielką liczbę wyjazdów mieszkańców za granicę** na pobyt stały i **nie ma ona wpływu na zmiany liczby ludności**.

2.1.2 Aktywność społeczna.

Za jeden z mierników poziomu rozwoju społeczeństwa danej jednostki samorządowej uważana jest liczba organizacji pozarządowych funkcjonujących na jej terenie.

Do oceny aktywności społecznej przyjęto następujące wskaźniki:

- zmiana liczby organizacji pozarządowych 2010/2014,
- wskaźnik liczby organizacji na 1000 mieszkańców.

Na terenie gminy wg rejestru REGON w roku 2014 było zarejestrowanych łącznie 19 podmiotów z sektora organizacji pozarządowych, w tym 17 stowarzyszeń i innych organizacji społecznych i 2 fundacje. **Liczba organizacji trzeciego sektora mających siedzibę na terenie gminy wzrasta, nie mniej jednak jest to przyrost symboliczny dla fundacji, w przypadku pozostałych organizacji jest to przyrost znaczny, dynamika wzrostu w stosunku do roku 2010 wyniosła 70%.**

Tabela 7. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na terenie Gminy Biesiekierz w latach 2010 – 2014.

Wyszczególnienie	Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne					Zmiana 2010 - 2014
	2010	2011	2012	2013	2014	
fundacje	1	1	1	1	2	+1
stowarzyszenia i organizacje	10	14	16	16	17	+7
fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1000 mieszkańców	2	2	3	3	3	+1

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Wskaźnik liczby organizacji na 1000 mieszkańców nie odbiega od statystyk wojewódzkich i krajowych. W roku 2014 na 1000 mieszkańców gminy przypadają 3 organizacje, taki wynik został osiągnięty również na poziomie województwa zachodniopomorskiego i Polski.

Spośród najaktywniejszych organizacji na terenie Gminy Biesiekierz wyróżnić można:

1. **Stowarzyszenie Klub Sportowy „WYBRZEŻE” z siedzibą w Biesiekierzu.** Działalność: rozwój różnych dyscyplin sportu oraz stałe podnoszenie jego poziomu, czynny udział w życiu kulturalnym, gospodarczym i społecznym. Stowarzyszenie Klub Sportowy „WYBRZEŻE” jako jedyna organizacja otrzymuje dotacje z gminy.
2. **Stowarzyszenie Kobiet Aktywnych Gminy Biesiekierz z siedzibą w Biesiekierzu.** Działalność: integracja mieszkańców wsi poprzez aktywność kulturalną, rekreacyjną i towarzyską, działalność na rzecz przestrzegania praw kobiet, promocji zdrowego stylu życia, działalność charytatywna i pomoc ludziom w trudnej sytuacji życiowej, wpieranie inicjatyw

Wskaźniki aktywności społecznej kształtują się porównywalnie do statystyki wojewódzkiej i krajowej.

służących rozwojowi zainteresowania i uzdolnień mieszkańców wsi, propagowanie inicjatyw edukacyjno-kulturalnych i artystycznych, podtrzymywanie tradycji narodowych, wspomaganie rozwoju wspólnot i społeczności lokalnych, ochrona środowiska naturalnego, promocja gminy, działalność w zakresie kultu religijnego, działalność na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania współpracy między społecznością, organizacja wycieczek krajowych i zagranicznych.

3. **Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Gminy Biesiekierz z siedzibą w Biesiekierzu.** Działanie na rzecz ekologii, rozwijania inicjatyw gospodarczych na terenie gminy, inicjowanie rozwoju gospodarczego i przedsiębiorczości, promocja technologii ekologicznych i inicjatyw związanych z ekologią, działalność na rzecz zrównoważonego rozwoju, rozwoju infrastruktury oraz rozwoju wspólnot i społeczności lokalnych.
4. **Stowarzyszenie Dynamiczne Parnowo z siedzibą w Parnowie.** Działalność na rzecz rozwijania i propagowania inicjatyw, postaw i działań sprzyjających rozwojowi nowoczesnej organizacji działającej w środowisku wsi i miast oraz wspieranie organizacyjne i rzeczowe osób fizycznych i jednostek organizacyjnych, które podejmują takie działania.
5. **Stowarzyszenie Nasz Dom Biesiekierz z siedzibą w Parnówku.** Działania na rzecz ekologii, ochrony dziedzictwa przyrodniczego i zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego obywateli, edukacja młodzieży, uczniów i dorosłych, wspieranie działalności naukowej w zakresie ochrony środowiska, upowszechnianie i ochrona wolności i praw człowieka, swobód obywatelskich oraz działań wspomagających rozwój demokracji, upowszechnianie i ochrona praw konsumentów.
6. **Fundacja „Happy Days – Szczęśliwe Dni” z siedzibą w Nowych Bielicach.** Działanie na rzecz ogółu społeczności w zakresie nauki, oświaty, wychowania, edukacji, kultury, sztuki, tradycji, sportu i turystyki, pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównaniu szans tych rodzin i osób, poprawy sytuacji społecznej, oświaty i wychowania, ochrony i promocji zdrowia oraz rozwoju dzieci i młodzieży, osób starszych i niepełnosprawnych, podejmowanie inicjatyw na rzecz integracji lokalnej, kulturowej, narodowej, europejskiej, międzynarodowej oraz rozwijanie kontaktów i współpracy między społeczeństwami i narodami, dialogu i mediacji społecznej.

Na terenie gminy aktywną działalność prowadzą Ochotnicze Staże Pożarne. Ich działalność skupia się przede wszystkim na zapobieganiu pożarom, prowadzeniu akcji ratowniczych, informowaniu ludności o zagrożeniach i ochronie przed nimi, rozwijaniu w OSP kultury fizycznej i sportu oraz działalności kulturalno-oświatowej i rozrywkowej. Placówki OSP na terenie Gminy Biesiekierz zlokalizowane są w miejscowości Biesiekierz (rok powstania 1945), w Parnowie (rok powstania 1946), w Warninie (od 1948) oraz w Starych Bielicach (od 2011). Wszystkie razem **tworzą Związek Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej w Biesiekierzu.**

Gmina Biesiekierz jest członkiem następujących organizacji wspierających rozwój lokalny i ponadlokalny:

1. **Lokalnej Grupy Działania Stowarzyszenie Środkowopomorska Grupa Działania,** której głównym celem jest opracowanie i realizacja Lokalnej Strategii Rozwoju dla obszaru gmin członkowskich, wspieranie rozwoju gospodarczego, w tym m.in.: rozwój produktów regionalnych, turystyki, przedsiębiorczości, zasobów ludzkich, społeczeństwa obywatelskiego i informacyjnego, poprawa estetyki miejscowości na obszarze działania LGD i bezpieczeństwa mieszkańców, edukacja estetyczna i artystyczna mieszkańców, aktywizacja gospodarcza i zawodowa,

przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i patologiom społecznym, propagowanie zdrowego trybu życia oraz zachowanie dziedzictwa kulturowego na obszarze działania LGD.

2. **Mieleńskiej Lokalnej Grupy Rybackiej**, której celem jest działanie na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich, rozwoju sektora, rybołówstwa oraz nadbrzeżnych obszarów rybackich, mobilizowanie ludności do wzięcia aktywnego udziału w procesie rozwoju obszarów zależnych od rybactwa, wzmocnienie konkurencyjności obszarów zależnych głównie od rybactwa, realizacja Lokalnej Strategii Rozwoju Obszarów Rybackich (LSROR).
3. **Stowarzyszenia Gmin Przyjaznych Energii Odnawialnej**, którego głównym celem jest wspieranie inicjatyw popularyzujących i promujących produkcję i wykorzystywanie energii ze źródeł odnawialnych.
4. **Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej**, którego głównym celem jest wspieranie działalności w zakresie kultury fizycznej i sportu dla mieszkańców gmin członkowskich, a także podejmowanie działań na rzecz ochrony środowiska naturalnego.

2.1.3 Aktywność zawodowa.

Sytuację na rynku pracy kształtuje wiele złożonych czynników demograficznych, społecznych i gospodarczych. Mają na to wpływ przede wszystkim czynniki demograficzne, zmiany w liczbie ludności, zmiany w strukturze ludności, ale także bieżąca kondycja gospodarki lokalnej. Rynek pracy stanowi jednocześnie potencjał i ograniczenia rozwoju lokalnego.

Do oceny aktywności zawodowej mieszkańców przyjęto następujące wskaźniki:

- zmiana liczby osób pracujących 2009/2013,
- wskaźnik liczby pracujących na 1000 ludności.

Wg danych statystyki publicznej na koniec 2013 roku pracowało 886 osób na 6420 mieszkańców. **W latach 2009 – 2013 na 1000 mieszkańców pracujących jest o 124 osoby mniej (-12,30%) w stosunku do roku bazowego i jest to dosyć duża zmiana w odniesieniu od jednostek porównawczych dla województwa i kraju.** W Gminie Biesiekierz pracuje więcej mężczyzn niż kobiet.

Tabela 8. Liczba pracujących i wskaźnik pracujących na 1000 ludności w Gminie Biesiekierz w latach 2010 – 2014.

Rok	Pracujący			Pracujący na 1000 ludności		
	razem	mężczyźni	kobiety	Gmina Biesiekierz	woj. zachodnio-pomorskie	Polska
2009	1010	545	465	173	190	223
2010	983	551	432	164	191	223
2011	950	514	436	155	190	224
2012	948	549	399	151	188	223
2013	886	498	388	138	192	226
Zmiana 2009 - 2013	-124	-47	-77	-36	+2	+3

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Stopień aktywności zawodowej mieszkańców wyrażony jako liczba zatrudnionych na 1000 mieszkańców w Gminie Biesiekierz **jest dużo niższy od statystyki na poziomie województwa i kraju.** W roku 2013 wskaźnik liczby pracujących na 1000 ludności wyniósł w gminie 138, podczas gdy w województwie zachodniopomorskim 192, a w kraju 226. W ocenie wieloletniego trendu obserwujemy systematyczny spadek liczby osób pracujących w ogólnej liczbie mieszkańców.

2.1.4 Bezrobocie.

Do oceny bezrobocia na terenie Gminy Biesiekierz przyjęto następujące wskaźniki:

- zmiana liczby bezrobotnych 2010/2014,
- udział osób bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym,
- zmiana struktury osób bezrobotnych ze względu na wiek, wykształcenie i czas pozostawania bez pracy.

W sytuacji bezrobocia na terenie Gminy Biesiekierz występuje stagnacja.

Według stanu na 31.12.2014 r. w Gminie Biesiekierz 365 osób to zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy osoby bezrobotne. **Problem braku pracy w Gminie Biesiekierz dotyczy w większym stopniu kobiet**, stanowią one 56,44% ogólnej liczby bezrobotnych w 2014 r.

Bezrobocie dotyczy w większym stopniu kobiet niż mężczyzn.

Tylko 75 osób zarejestrowanych wg stanu na koniec 2014 r. posiadało prawo do zasiłku. Na przestrzeni ostatnich pięciu lat liczba osób bezrobotnych z prawem do zasiłku zmniejszyła się o 30, tj. 32,43%.

Od roku 2010 w ocenie bezrobocia na terenie gminy można stwierdzić **bezskuteczność dotychczasowych mechanizmów aktywizacji osób pozostających bez pracy. Występuje bowiem stagnacja, brak istotnych zmian.** Liczba osób bezrobotnych na przestrzeni pięciu lat obniżyła się o 4 osoby. Najwyższy poziom bezrobocia zanotowano w roku 2013 (425 osób).

Tabela 9. Bezrobocie rejestrowane w Gminie Biesiekierz w latach 2010 – 2014.

Rok	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych [os]		Osoby zarejestrowane z prawem do zasiłku		Udział osób bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym [%]		
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	mężczyźni	kobiety
2010	369	200	111	57	9,1%	7,9%	10,4%
2011	367	211	105	56	8,9%	7,1%	10,9%
2012	411	222	111	56	9,8%	8,4%	11,3%
2013	425	229	95	49	9,9%	8,6%	11,5%
2014	365	206	75	49	8,5%	6,9%	10,3%
Zmiana 2010 - 2014	-4	-5	-30	-7	-0,6%	-1,0%	-0,1%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy i Banku Danych Lokalnych GUS.

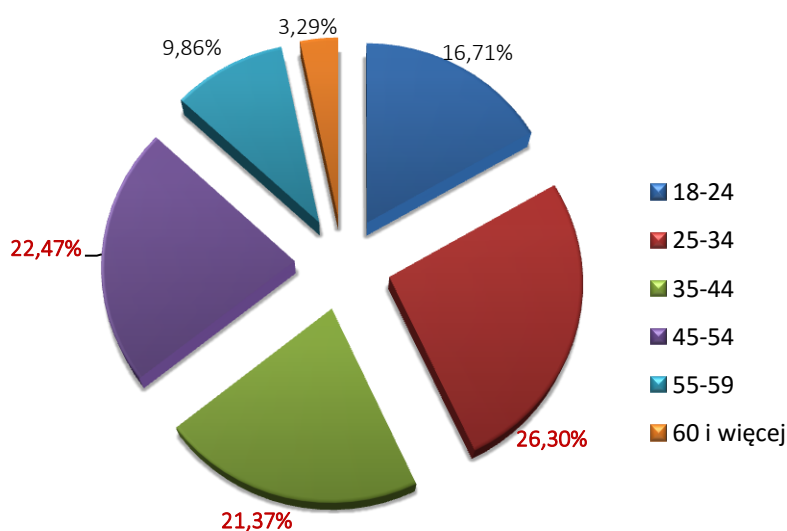
Brak obowiązku publikowania danych dotyczących stopy bezrobocia na poziomie gmin skutkuje utrudnionym, a w niektórych przypadkach niemożliwym do nich dostępem. Za wskaźnik zastępczy można uznać **odsetek zarejestrowanych bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym**. Analizując udział osób bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w stosunku do roku bazowego obserwujemy **zmianę bezrobocia rejestrowanego wśród osób młodych na poziomie spadku o 0,6%. Wg stanu na 31.12.2014 r. odsetek osób młodych w liczbie osób bezrobotnych wyniósł 8,5%.** W skali województwa zachodniopomorskiego odetek ten przyjął wartości na poziomie 8% ogółem, 7,2% mężczyźni, 9% kobiety, co oznacza, że Gmina Biesiekierz prezentuje nieco słabsze wskaźniki **odsetka młodych osób bezrobotnych ogółem i wśród bezrobotnych młodych kobiet.**

Tabela 10. Struktura osób bezrobotnych w Gminie Biesiekierz ze względu na wiek w latach 2010 - 2014.

Stan na rok	Liczba bezrobotnych ogółem						Liczba bezrobotnych kobiet					
	18-24	25-34	35-44	45-54	55-59	60 i więcej	18-24	25-34	35-44	45-54	55-59	60 i więcej
2010	71	109	67	82	29	11	35	67	41	45	12	0
2011	53	108	74	94	30	8	27	75	45	51	13	0
2012	65	106	90	104	38	8	36	62	49	55	20	0
2013	64	104	96	108	44	9	28	68	54	58	21	0
2014	61	96	78	82	36	12	32	63	52	42	17	0
Zmiana 2010 - 2014	-10	-13	+11	0	+7	+1	-3	-4	+11	-3	+5	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy.

Wykres 5. Odsetek osób bezrobotnych ogółem ze względu na wiek w ogólnej liczbie bezrobotnych w Gminie Biesiekierz wg stanu na 31.12.2014 r.

Bezrobocie dotyka głównie osób młodych (w wieku 25 – 34 lat).

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy.

Bezrobocie na terenie Gminy Biesiekierz w przekroju wg grup wiekowych wskazuje trzy grupy wieku o najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy. Są to osoby w grupie wieku **25 – 34 lat (26,30%)**, **45 – 54 lat (22,47%)**, **35 – 44 lat (21,37%)**, co dowodzi, że **bezrobocie dotyczy głównie osób młodych i w wieku średnim, zarówno w grupie bezrobotnych ogółem, jak i wśród bezrobotnych kobiet.**

Największy spadek liczby osób bezrobotnych obserwujemy w grupie osób w przedziale 25-34 lat. Od roku 2010 grupa osób bezrobotnych w tym przedziale wiekowym obniżyła się o 13 osób. Na uwagę zasługuje również sytuacja osób w wieku 35 – 44 lat, których sytuacja na rynku pracy uległa pogorszeniu. Na przestrzeni ostatnich pięciu lat w tej grupie wieku przybyło najwięcej bezrobotnych.

Tabela 11. Zmiana struktury osób bezrobotnych ze względu na wykształcenie w Gminie Biesiekierz w latach 2010 – 2014.

Stan na rok	Liczba bezrobotnych ogółem					Liczba bezrobotnych kobiet				
	Wyższe	Policealne i średnie zawodowe	Średnie ogólnokształcące	Zasadnicze zawodowe	Gimnazjalne i poniżej	Wyższe	Policealne i średnie zawodowe	Średnie ogólnokształcące	Zasadnicze zawodowe	Gimnazjalne i poniżej
2010	19	69	30	97	154	10	48	21	47	74
2011	32	55	26	98	156	24	37	20	49	81
2012	37	63	28	104	179	26	43	20	49	84
2013	32	73	34	104	182	23	44	27	52	83
2014	43	62	34	85	141	33	46	21	41	65
Zmiana 2010 - 2014	+24	-7	+4	-12	-13	+23	-2	0	+6	-7

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy.

Jednym z czynników determinujących konkurencyjność zasobów ludzkich na rynku pracy są kwalifikacje. Z prezentowanych danych wynika, iż **większość osób bezrobotnych rejestrujących się w Powiatowym Urzędzie Pracy to osoby o niskim poziomie wykształcenia.**

Większość osób bezrobotnych to osoby z niskim wykształceniem – gimnazjalnym i zasadniczym.

Struktura wykształcenia osób zarejestrowanych jako osoby bezrobotne wykazuje, że **zdecydowaną większość spośród niepracujących stanowią osoby legitymujące się wykształceniem gimnazjalnym i poniżej.** W roku 2014 osoby te stanowiły 38,63% wśród wszystkich osób bezrobotnych. W następnej kolejności znalazła się grupa osób z wykształceniem zasadniczym i zawodowym (23,29%). W ocenie długookresowej w tych dwóch grupach widać jednak wyraźną poprawę sytuacji w dostępie do rynku pracy. W stosunku do roku bazowego są to dwie grupy w strukturze osób bezrobotnych według wykształcenia, w których liczba bezrobotnych zmniejszyła się najbardziej, odpowiednio o 12,38% i 8,44%.

Osoby z wykształceniem wyższym mają coraz większe problemy ze znalezieniem pracy.

Analiza zmian w strukturze osób bezrobotnych wykazuje, że **osoby z wykształceniem wyższym odczuwają coraz większe problemy ze znalezieniem pracy.** Wśród osób z wykształceniem wyższym zanotowano dynamikę wzrostu liczby osób bezrobotnych na poziomie 26,31%.

Tabela 12. Zmiana struktury osób bezrobotnych w Gminie Biesiekierz w latach 2010 – 2014 ze względu na czas pozostawania bez pracy.

Rok	Liczba bezrobotnych ogółem						Liczba bezrobotnych kobiet					
	Do 1	1-3	3-6	6-12	12-24	Pow. 24	Do 1	1-3	3-6	6-12	12-24	Pow. 24
2010	38	76	63	83	61	48	12	49	32	36	42	29
2011	38	79	53	75	70	52	20	36	28	50	40	37
2012	42	85	80	85	64	55	19	44	34	49	37	39
2013	70	75	59	74	84	63	46	41	30	28	42	42
2014	31	66	53	76	63	76	12	38	30	49	33	44
Zmiana 2010 – 2014	-7	-10	-10	-7	+2	+28	0	-11	-2	+13	-7	+13

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy.

Bezrobocie ma charakter długotrwały. Najwięcej mieszkańców pozostaje bez pracy od 6 do 12 miesięcy i powyżej 24 miesięcy.

Ocena bieżącej sytuacji osób bezrobotnych wykazuje, że **najwięcej mieszkańców Gminy Biesiekierz** w roku 2014 znajduje pracę w czasie **od 6 do 12 miesięcy i powyżej 24 miesięcy**. Pozwala to stwierdzić, że **stan pozostawania bez pracy mieszkańców Gminy Biesiekierz ma charakter długotrwały**. Obie te grupy stanowią po 20,82% w strukturze osób wg omawianego kryterium.

Uwagę również zwraca trend **dynamicznego wzrostu osób długotrwale bezrobotnych**. W stosunku do roku bazowego zanotowano wzrost osób poszukujących pracy dłużej niż 24 miesiące o 58,33%.

Jednocześnie **zmniejsza się liczba mieszkańców znajdujących nową pracę szybko - do 6 miesięcy od utraty pracy**. Najmniej liczną grupę bezrobotnych wyodrębnionych ze względu na czas pozostawania bez pracy stanowiły osoby znajdujące zatrudnienie w ciągu 1 miesiąca – 8,49%.

2.2 Usługi publiczne.

Mieszkańcy Gminy Biesiekierz z uwagi na korzystną lokalizację w sąsiedztwie Koszalina mają łatwy dostęp do szerokiej oferty usług, w tym specjalistycznych usług medycznych, szkolnictwa wyższego, kultury i sztuki, a także szerokiej oferty punktów handlowych i sklepów.

Jednym z głównych determinant jakości życia na danym terytorium jest dostępność do usług publicznych związanych z codziennym funkcjonowaniem społeczności lokalnej. Zaliczyć do nich można dostępność do podstawowej opieki lekarskiej, możliwość korzystania z infrastruktury przedszkolnej, gęstość placówek bibliotecznych, nasycenie podmiotami prowadzącymi działalność w zakresie kultury, rozrywki i rekreacji. Istotna jest też dostępność do techniki informacyjnej i komunikacyjnej, zwłaszcza w sferze edukacji dzieci i młodzieży. Obok dostępu do podstawowych usług publicznych istotne znaczenie ma również dostęp do usług wyższego rzędu (np. wyspecjalizowanych usług medycznych, szkolnictwa wyższego i nauki, kultury i sztuki, doradztwa prawnego i finansowego) świadczonych w większych ośrodkach miejskich – miarą dostępu do tej kategorii usług jest dostępność transportowa (kołowa) do najbliższych ośrodków miejskich.

2.2.1 Edukacja.

Do oceny usług w zakresie edukacji przyjęto następujące wskaźniki:

- liczba dzieci w wieku odpowiadającym poszczególnym poziomom kształcenia i analiza rozmieszczenia przestrzennego,
- odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach,
- odsetek dzieci objętych opieką przedszkolną,
- liczba miejsc w stosunku do dzieci uczęszczających do przedszkoli i szkół podstawowych,
- koszt utrzymania jednego dziecka w przedszkolach, szkołach podstawowych i gimnazjum,
- wyniki z egzaminu szóstoklasistów i gimnazjalnych,
- współczynnik skolaryzacji brutto w szkołach podstawowych i gimnazjum.

Miejscowości Biesiekierz, Stare Bielice i Świemino pełnią funkcje oświatowe ze względu na usytuowanie w tych miejscowościach szkół podstawowych i gimnazjum. **Wg poziomów kształcenia Gmina Biesiekierz zapewnia dostęp do usług w zakresie edukacji na poziomie przedszkoli, szkół podstawowych i gimnazjum.**

Od roku 2015 **oferta edukacyjna na terenie Gminy Biesiekierz została poszerzona o dostęp do usług opieki nad dziećmi do lat 3.**

Z uwagi na uwarunkowania lokalizacyjne gminy, położenie w sąsiedztwie Koszalina, mieszkańcy mają łatwy i wygodny dostęp do szkół średnich, zawodowych i wyższych.

Ocenę dostępności usług edukacyjnych należy skorelować z diagnozą rzeczywistych potrzeb. **Dane na temat wielkość populacji dzieci wskazują jednoznacznie, że z roku na rok liczba dzieci w gminie ulega systematycznemu zmniejszeniu.**

Na przestrzeni ostatnich trzech lat **liczba dzieci w gminie w wieku żłobkowym zmniejszyła się o 11,20%**. Analiza rozmieszczenia przestrzennego najmłodszych mieszkańców gminy wykazuje, że największa liczba dzieci w roku 2015 w wieku żłobkowym znajduje się w trzech największych pod względem liczby ludności miejscowościach: Stare Bielice (72), Biesiekierz (36), Nowe Bielice (25).

Na terenie gminy zlokalizowane są placówki oświatowe na poziomie edukacji żłobkowej (od 2015 r.), przedszkolnej, na poziomie szkoły podstawowej i gimnazjum.

Liczba dzieci w wieku przedszkolnym od roku 2013 uległa zmniejszeniu o 7,8%. Analiza rozmieszczenia przestrzennego dzieci w roku 2015 wykazuje, że najwięcej dzieci w tym wieku znajduje się w miejscowościach Stare Bielice (56), Nowe Bielice (31) i Biesiekierz (23).

Liczba dzieci w wieku odpowiadającym nauce w szkole podstawowej od roku 2013 zwiększyła się o 21,40%. Dane o liczbie dzieci w wieku odpowiadającym poszczególnym poziomom kształcenia wykazują, że tylko w przypadku dzieci na poziomie edukacyjnym szkoły podstawowej liczba dzieci wzrosła. **Głównym determinantem w tym przypadku nie jest jednak rosnąca liczba dzieci ogółem, ale obniżenie wieku szkolnego.** W roku 2015 do szkół podstawowych poszła dodatkowa grupa dzieci, które zasilatyby jeszcze przedszkola.

Liczba mieszkańców w wieku gimnazjalnym od roku 2013 zmniejszyła się o 11,77%. W ostatnim analizowanym roku 2015 najwięcej mieszkańców w wieku gimnazjalnym mieszkało w Starych Bielicach (61), Nowych Bielicach (37), Biesiekierzu (26).

Tabela 13. Liczba mieszkańców Gminy Biesiekierz w wieku odpowiadającym poszczególnym poziomom kształcenia w latach 2013 – 2015.

Sołectwo	Miejscowość	Liczba mieszkańców w wieku											
		Żłobek			Przedszkole			Szkoła podstawowa			Gimnazjum		
		2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015
Biesiekierz	Biesiekierz	36	36	36	39	30	23	49	43	67	40	40	26
	Rutkowo	1	1	0	0	1	1	0	0	0	2	0	0
Gniazdowo	Gniazdowo	9	10	9	7	5	6	8	9	13	6	4	2
	Cieszyn	4	3	2	6	8	4	14	16	18	7	7	7
	Starki	0	0	0	1	1	0	0	0	1	1	1	0
	Witolubie	1	2	3	5	2	0	3	3	7	1	2	3
Kotłowo	Kotłowo	12	14	13	15	12	11	36	34	39	10	13	13
Kraśnik Koszaliński	Kraśnik Koszaliński	20	15	12	15	17	14	29	29	35	16	16	16
	Nosowo	2	1	1	3	2	2	1	2	3	1	1	0
Laski Koszalińskie	Laski Koszalińskie	13	12	13	17	14	10	18	20	32	7	10	7
Nowe Bielice	Nowe Bielice	34	32	25	25	30	31	56	57	61	40	38	37
Parnowo	Parnowo	22	24	20	10	13	15	18	17	23	25	22	19
	Parnówko	0	0	0	3	1	0	10	8	9	2	3	5
Parsowo	Parsowo	4	7	9	7	4	3	16	17	18	9	6	8
Stare Bielice	Stare Bielice	82	82	72	57	50	56	123	119	141	71	67	61
	Tatów	5	6	6	3	3	4	9	8	8	1	2	3
Świemino	Świemino	8	7	6	8	8	5	19	19	20	9	11	14
	Świeminko	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Warnino	Warnino	5	4	5	4	4	4	7	9	10	7	5	4
Razem		258	256	232	225	205	189	416	410	505	255	248	225

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z ewidencji ludności Urzędu Gminy Biesiekierz.

Żłobki:

1. ŻŁOBEK „OTO BAJKA”, Nowe Bielice 52 B, 76-039 Biesiekierz.

Oferta usług opieki nad dziećmi do lat 3 jest niewystarczająca w całym powiecie koszalińskim. We wszystkich pozostałych gminach powiatu tylko Gmina Sianów w roku 2014 objęła 12, 1% dzieci do lat 3 opieką żłobkową. Pozostałe 7 gmin, w tym Gmina Biesiekierz, do tej pory nie posiadała na swoim terenie oferty w tym zakresie.

Tabela 14. Odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach na obszarze Gminy Biesiekierz w latach 2010-2014.

Jed. teryt.	Odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach					Zmiana 2010-2014
	2010	2011	2012	2013	2014	
Gmina Biesiekierz	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
woj. zachodniopomorskie	3,3%	3,9%	4,6%	6,0%	7,3%	4,1%
Polska	2,6%	3,0%	3,8%	4,8%	5,9%	3,5%

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Od roku 2010 w województwie zachodniopomorskim zanotowano wzrost o 4,1% odsetka dzieci objętych opieką żłobkową, co jest wartością wyższą na tle kraju, w którym odsetek ten wzrósł o 3,5%.

Na terenie Gminy Biesiekierz w połowie roku 2015 powstał niepubliczny żłobek, do którego rodzice zapisali łącznie 10 dzieci. Wskazuje to **na poprawę statystyk w roku następnym, w którym będzie można wykazać odsetek dzieci objętych opieką żłobkową za rok 2015 na poziomie 4,31%**.

Przedszkola i punkty przedszkolne:

Jedną z najważniejszych usług publicznych jest **wychowanie przedszkolne**. Pośrednio wpływa na stymulowanie rynku pracy, ułatwiając rodzicom powrót do pracy. Społecznie jest to usługa wysoce pożądana, choć odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym jest w porównaniu z rekomendacjami unijnymi ciągle zbyt niski. **Rada Europejska zaleciła, aby do 2020 roku wychowaniem przedszkolnym w Polsce zostało objętych 95% dzieci (czterolatków).**

Na terenie gminy Biesiekierz oferta usług opieki nad dziećmi w wieku przedszkolnym jest szeroka i różnicowana. Ofertę usług wychowania przedszkolnego w Gminie Biesiekierz tworzą:

1. Gminne Przedszkole w Biesiekierzu, 76-039 Biesiekierz 15,
2. Oddział Przedszkolny w Szkole Podstawowej im. kpt. Wł. Wysockiego w Biesiekierzu, 76-039 Biesiekierz 60,
3. Oddział Przedszkolny w Szkole Podstawowej w Starych Bielicach, Stare Bielice 61, 76-039 Biesiekierz,
4. Oddział Przedszkolny w Szkole Podstawowej im. Kornela Makuszyńskiego w Świeminiu, Świemino 17, 76-039 Biesiekierz,
5. Happy Days - Szczęśliwe Dni Dwujęzyczne Przedszkole w Starych Bielicach, Stare Bielice 87 F; 76-039 Biesiekierz,
6. Niepubliczne Przedszkole Anglojęzyczne „ELF 2”, Stare Bielice 23C 76-039 Biesiekierz,

7. Punkt Przedszkolny Towarzystwa Przyjaciół Dzieci "Smerfiki" w Świeminiu, 76-039 Świemino 19.

W gminie jest szeroki dostęp do usług opieki nad dziećmi w wieku przedszkolnym, w tym do przedszkoli językowych.

Na terenie gminy prawie dwukrotnie zwiększyła się liczba miejsc w przedszkolach.

W Gminie Biesiekierz funkcjonują przedszkola i punkty przedszkolne administrowane przez władze lokalne: Gminne Przedszkole w Biesiekierzu, oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych w Biesiekierzu, Starych Bielicach i Świeminiu. Ofertę edukacji na pierwszym poziomie kształcenia uzupełniają ponadto Happy Days - Szczęśliwe Dni Dwujęzyczne Przedszkole w Starych Bielicach o statusie przedszkola publicznego, którego organem prowadzącym jest firma Perfect Consulting Jacek Kusz, ul. Szczecińska 22 Koszalin (od roku 2015 organem prowadzącym jest Fundacja Happy Days Szczęśliwe Dni, Nowe Bielice 58A), Niepubliczne Przedszkole Anglojęzyczne „ELF 2” w Starych Bielicach, organ prowadzący: Anetta Skrzypek oraz Punkt Przedszkolny Towarzystwa Przyjaciół Dzieci "Smerfiki" w Świeminiu, organ prowadzący Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Okręgowy w Koszalinie. **Dwa przedszkola w Starych Bielicach są przedszkolami językowymi.**

Gminne przedszkola i punkty przedszkolne są stabilne pod względem liczby uczęszczających dzieci w danym roku szkolnym. W przedszkolach, dla których organem prowadzącym nie jest samorząd, występuje znaczna rozpiętość liczby dzieci uczęszczających w kolejnych miesiącach danego roku szkolnego. Stąd statystyka liczby dzieci uczęszczających do przedszkoli zlokalizowanych na terenie Gminy Biesiekierz przedstawiona w tabeli nr 14 obejmuje dla przedszkoli samorządowych faktyczną liczbę dzieci uczęszczających, natomiast w przypadku pozostałych przedszkoli liczba ta została uśredniona.

Tabela 15. Liczba miejsc w przedszkolach/liczba dzieci uczęszczających w latach 2010/2011 – 2014/2015.

Przedszkola i punkty przedszkolne	Liczba miejsc / liczba dzieci uczęszczających					Zmiana 2010 - 2014
	Rok 10/11	Rok 11/12	Rok 12/13	Rok 13/14	Rok 14/15	
Gminne Przedszkole w Biesiekierzu	50/54	50/58	50/54	50/51	50/46	0/-8
Oddział Przedszkolny w Szkole Podstawowej w Biesiekierzu	25/18	25/19	25/25	25/25	25/14	0/-4
Oddział Przedszkolny w Szkole Podstawowej w Starych Bielicach	25/16	25/23	25/14	25/22	25/16	0/0
Oddział Przedszkolny w Szkole Podstawowej w Świeminiu	25/17	25/25	25/18	25/9	25/13	0/-4
Happy Days - Szczęśliwe Dni Dwujęzyczne Przedszkole w Starych Bielicach	25/20	75/67	75/67	75/74	75/72	+50/+52
Niepubliczne Przedszkole Anglojęzyczne „ELF 2”	-	-	-	45/22	45/42	-
Punkt Przedszkolny Towarzystwa Przyjaciół Dzieci "Smerfiki" w Świeminiu	-	-	20/16	20/14	20/12	-
Łącznie miejsc/dzieci uczęszczających	150/125	200/192	220/194	265/217	265/215	+115/+90

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Biesiekierzu.

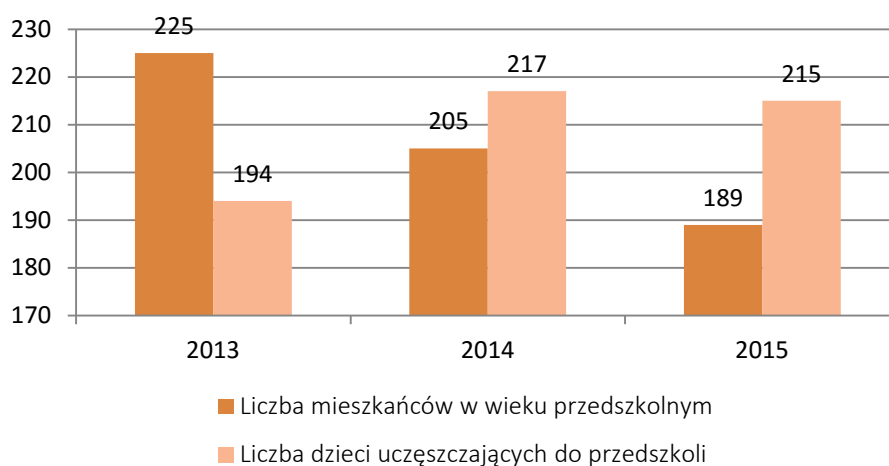
Na przestrzeni ostatnich pięciu lat na terenie gminy prawie dwukrotnie zwiększyła się liczba miejsc w przedszkolach. Łącznie powstało 115 nowych miejsc, dynamika wzrostu w stosunku do roku bazowego wyniosła 76,66%. Liczba dzieci uczęszczających do przedszkoli ogółem wzrosła o 90, dynamika wzrostu w stosunku do roku bazowego ukształtowała się na poziomie 72%.

Oferta placówek samorządowych nie jest konkurencyjna.

W roku 2014/2015 placówki samorządowe w stosunku do roku bazowego zanotowały niewielki spadek liczby dzieci uczęszczających z wyjątkiem Oddziału Przedszkolnego w Starych Bielicach, gdzie liczba dzieci uczęszczających nie uległa zmianie. Na przestrzeni analizowanych lat liczba dzieci podlegała wahaniom bez wyraźnego trendu, z wyjątkiem roku szkolnego 2014/2015, w którym wszystkie przedszkola samorządowe zanotowały spadek liczby dzieci w stosunku do roku poprzedniego. **Wskazuje to na brak budowania konkurencyjnej oferty, w szczególności w zakresie innowacyjnej oferty edukacyjnej, jak i wydłużenia czasu, w jakim placówki są otwarte dla mieszkańców.**

Intensywnie rozwinęła się oferta usług przedszkolnych oferowanych przez podmioty inne niż samorząd lokalny. **Publiczne Przedszkole Happy Days Szczęśliwe Dni jest obecnie największym przedszkolem na terenie gminy, a także najchętniej uczęszczanym.** Na przestrzeni ostatnich 5 lat przedszkole trzykrotnie zwiększyło liczbę miejsc, a liczba dzieci uczęszczających zwiększyła się ponad trzyipółkrotnie.

Wykres 6. Liczba mieszkańców w wieku przedszkolnym w korelacji z liczbą dzieci uczęszczających do przedszkoli na terenie Gminy Biesiekierz w latach 2013 – 2015.

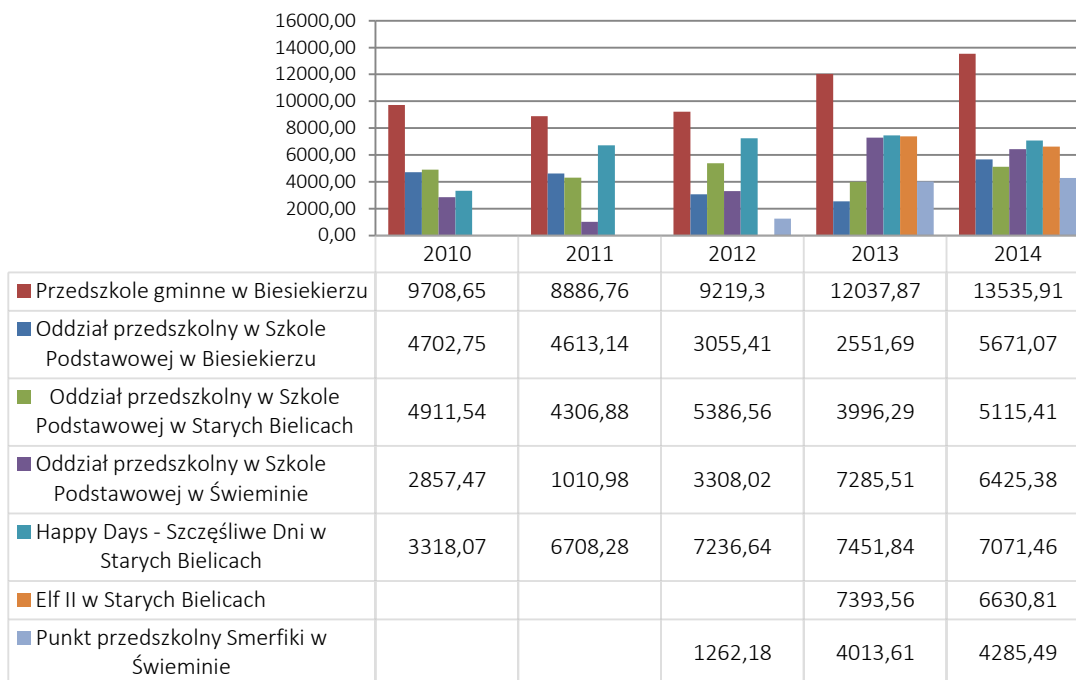
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Oświaty Urzędu Gminy Biesiekierz.

Statystyka dzieci uczęszczających do przedszkoli w Gminie Biesiekierz w korelacji z liczbą mieszkańców gminy w wieku przedszkolnym ujawnia ciekawe trendy. **W roku 2014 i 2015 do przedszkoli zlokalizowanych na terenie gminy uczęszczało więcej dzieci niż zanotowano w tych latach mieszkańców w wieku przedszkolnym,** ponieważ z przedszkoli korzystają również dzieci zameldowane w Koszalinie. Przyczyną takiej sytuacji może być fakt, że osoby migrujące z Koszalina nie dokonują meldunku na terenie Gminy Biesiekierz lub dowożą tu dzieci z uwagi na swoje miejsce pracy.

Wpływa to na bardzo korzystny odsetek dzieci objętych opieką przedszkolną, który w roku 2014 wg danych statystyki publicznej wyniósł w Gminie Biesiekierz 92,2% (w grupie 3-5 lat), podczas gdy w województwie zachodniopomorskim 75,8%, a w Polsce 79,4%.

Utrzymanie przedszkoli stanowi istotną pozycję w budżecie gminy. Najwyższe roczne koszty utrzymania są ponoszone na przedszkole gminne w Biesiekierzu. W roku 2014 roczne wydatki na utrzymanie tego przedszkola w przeliczeniu na jedno dziecko uczęszczające stanowiły kwotę 13 535,91 zł, co jest wartością porównywalną z analogicznym kosztem dla szkół podstawowych i gimnazjum.

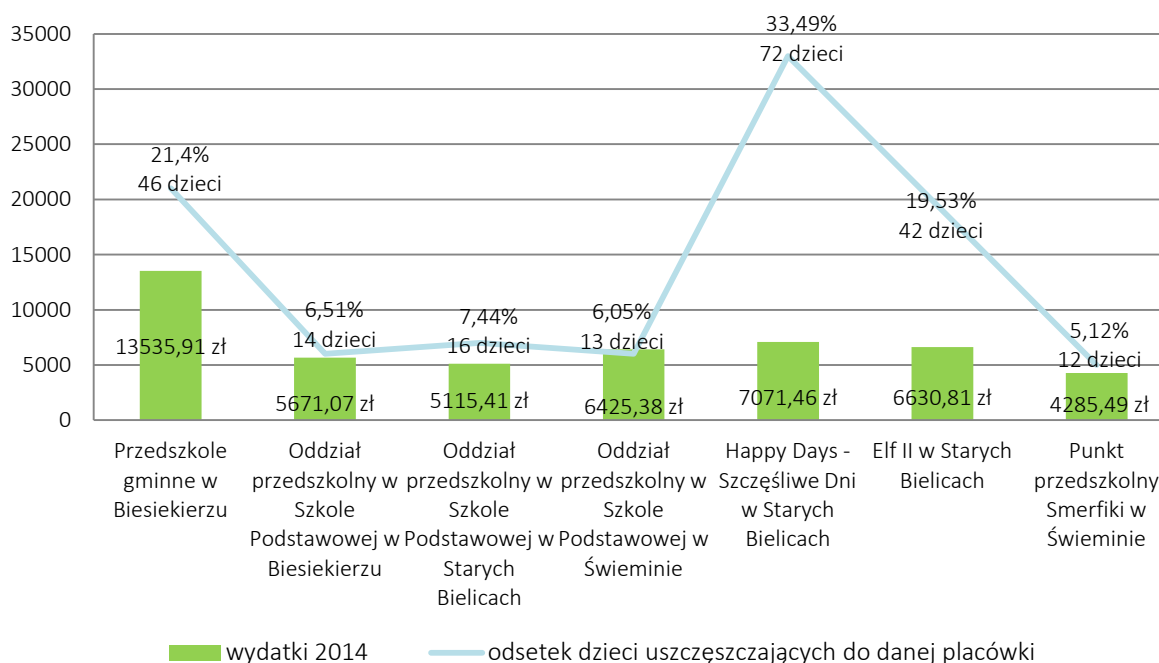
Wykres 7. Roczne wydatki na przedszkola w Gminie Biesiekierz w przeliczeniu na 1 dziecko uczęszczające w latach 2010 - 2014.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Biesiekierz.

Najbardziej efektywną placówką oświatową jest przedszkole Happy Days Szczęśliwe Dni w Starych Bielicach, do którego uczęszcza najwięcej dzieci, a wydatki ponoszone na placówkę są połowę niższe niż dla przedszkola gminnego w Biesiekierzu.

Wykres 8. Roczne wydatki z budżetu gminy w przeliczeniu na 1 dziecko w zestawieniu z odsetkiem dzieci uczęszczających do danej placówki w roku szkolnym 2014/2015.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Biesiekierz.

Szkoły podstawowe:

1. Szkoła Podstawowa im. kpt. Władysława Wysockiego w Biesiekierzu 76-039, Biesiekierz 60
2. Szkoła Podstawowa w Starych Bielicach, Stare Bielice 61, 76-039 Biesiekierz
3. Szkoła Podstawowa im. Kornela Makuszyńskiego w Świeminiu, Świemino 17, 76-039 Biesiekierz

Funkcjonujące na terenie Gminy Biesiekierz szkoły podstawowe to samorządowe placówki publiczne. Większość środków finansowych przeznaczanych na edukację pochodzi z budżetu państwa, ale odpowiedzialność za administrowanie tych placówek leży w kompetencji władz lokalnych.

Tabela 16. Szkoły podstawowe w Gminie Biesiekierz w latach 2010 – 2014.

Szkoły podstawowe	Liczba miejsc / liczba uczniów uczęszczających w roku szkolnym					Zmiana 2010 - 2014
	10/11	11/12	12/13	13/14	14/15	
Szkoła Podstawowa im. kpt. Władysława Wysockiego w Biesiekierzu	175/143	175/145	175/125	175/124	175/136	0/-7
Szkoła Podstawowa w Starych Bielicach	150/90	150/98	150/98	150/99	150/121	0/+31
Szkoła Podstawowa im. Kornela Makuszyńskiego w Świeminiu	153/77	153/76	153/76	153/75	153/66	0/-11
Razem	478/310	478/319	478/299	478/298	478/323	0/+13

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Oświaty Urzędu Gminy Biesiekierz.

Do szkół podstawowych na terenie Gminy Biesiekierz w roku szkolnym 2014/2015 uczęszczało łącznie 323 uczniów na 478 wolnych miejsc.

W stosunku do roku bazowego liczba uczniów uczęszczających łącznie do wszystkich placówek oświatowych podlegała niewielkim wahaniom.

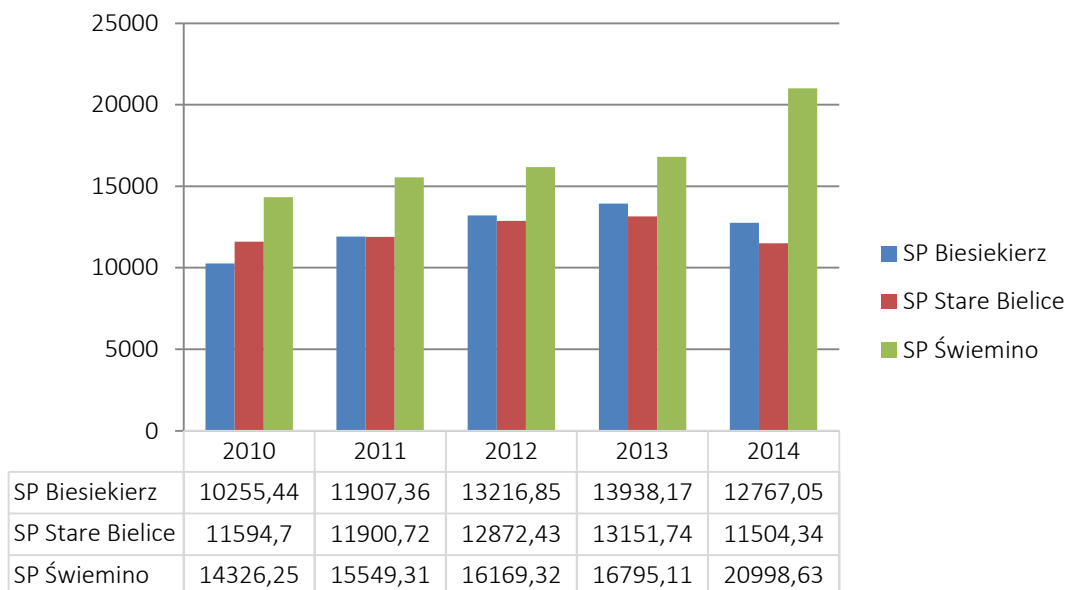
Spadek liczby uczniów uczęszczających zanotowały Szkoła Podstawowa im. kpt. Władysława Wysockiego w Biesiekierzu (-4,9%) i Szkoła Podstawowa im. Kornela Makuszyńskiego w Świeminiu (-14,3%).

Szkoła Podstawowa w Starych Bielicach zanotowała wzrost liczby uczniów w stosunku do roku bazowego na poziomie 34,44%, co może mieć związek z przyrostem mieszkańców w tej miejscowości, ale również z obniżeniem wieku szkolnego (największy wzrost liczby uczniów wystąpił w roku szkolnym 2014/2015).

Placówki edukacyjne są przystosowane do edukacji o wiele większej liczby uczniów niż faktycznie do nich uczęszcza. **Liczba miejsc w szkołach podstawowych na terenie Gminy Biesiekierz jest wykorzystywana na poziomie 67,57%.** Do Szkoły Podstawowej im. Kornela Makuszyńskiego w Świeminiu uczęszcza mniej niż połowa uczniów niż szkoła ma miejsc.

Szkoła Podstawowa w Starych Bielicach zanotowała wzrost liczby uczniów na poziomie 34,44%

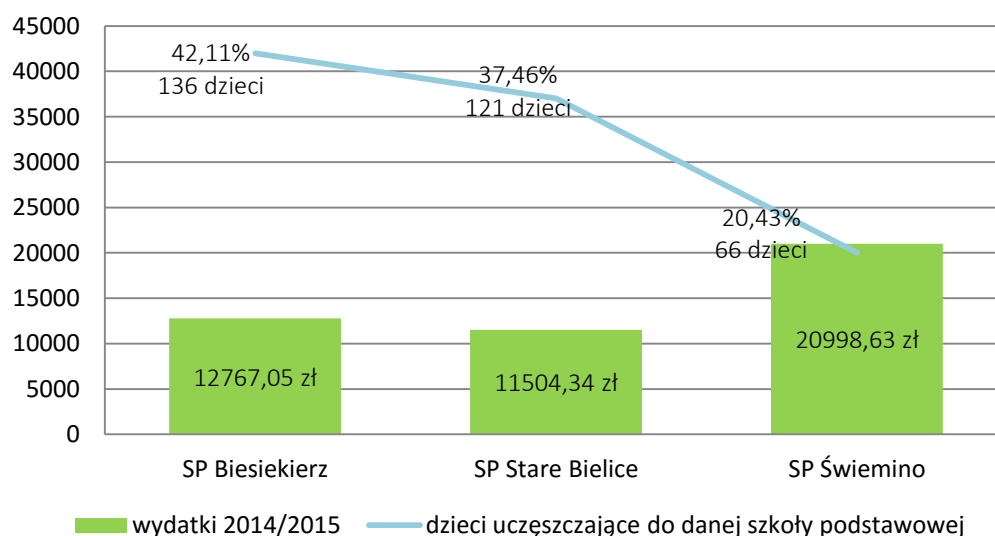
Wykres 9. Roczne wydatki z budżetu gminy w przeliczeniu na 1 ucznia w latach 2010/2011 – 2014/2015 [zł].

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Oświaty Urzędu Gminy Biesiekierz.

Najwyższe wydatki są ponoszone na utrzymanie Szkoły Podstawowej w Świeminie, zdecydowanie wyższe niż w przypadku pozostałych placówek w stosunku do liczby dzieci, jaka do niej uczęszcza. W roku szkolnym 2014/2015 do Szkoły Podstawowej w Świeminie uczęszczało 20,43% wszystkich dzieci uczących się w podstawówkach w Gminie Biesiekierz, a koszt utrzymania placówki wyniósł w przeliczeniu na jedno dziecko około 21 tys. zł. Na uwagę zasługuje również trend systematycznego wzrostu wydatków w tej placówce w analizowanym przedziale czasu.

Wykres 10. Roczne wydatki z budżetu gminy w przeliczeniu na 1 dziecko w zestawieniu z odsetkiem dzieci uczęszczających do danej szkoły podstawowej w roku szkolnym 2014/2015.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Oświaty Urzędu Gminy Biesiekierz.

Szkoły Podstawowe w Gminie Biesiekierz osiągają lepsze wyniki nauczania od średniej w powiecie, województwie i w kraju.

Poziom nauczania w szkołach podstawowych w Gminie Biesiekierz określony na podstawie wyników zdawalności egzaminu 6-klasistów ocenia się jako wysoki. Uczniowie szkół podstawowych w roku szkolnym 2014/15 zdali egzamin z części pierwszej i z części drugiej znacznie lepiej niż średnia w powiecie, województwie i w kraju.

Na szczególną uwagę zasługuje poziom uczniów z języka angielskiego w Szkole Podstawowej w Starych Bielicach, z języka polskiego w Szkole Podstawowej w Biesiekierzu oraz z matematyki w Szkole Podstawowej w Świeminiu.

Tabela 17. Wyniki egzaminu 6-klasistów w roku szkolnym 2014/15 w szkołach podstawowych w Gminie Biesiekierz.

Sprawdzian	Część pierwsza (j. polski i matematyka)	Język polski	Matematyka	Część druga: j. angielski	Część druga: j. niemiecki
Szkoła Podstawowa im. kpt. Wł. Wysockiego w Biesiekierzu	69,33 %	78,73 %	60 %	-	73,93 %
Szkoła Podstawowa w Starych Bielicach	72,85 %	75,58 %	70 %	89,50 %	-
Szkoła Podstawowa im. Kornela Makuszyńskiego w Świeminiu	73,40 %	73 %	73,90 %	75,33 %	-
gmina	71,58 %	76,23 %	66,92 %	84,33 %	73,93 %
powiat	62,60 %	68,78 %	56,14 %	74,24 %	70,13 %
województwo	64,60 %	71,21 %	58 %	76,67 %	69 %
okręg	64,94 %	70,80 %	58,76 %	76,71 %	67,60 %
kraj	67 %	72 %	61 %	78 %	70 %

Źródło: Wydział Oświaty Urzędu Gminy Biesiekierz.

Gimnazjum:

Gimnazjum im. Wybitnych Polaków w Biesiekierzu, 76-039 Biesiekierz 60

Gimnazjum Wybitnych Polaków w Biesiekierzu jest stabilne pod względem liczby uczęszczających uczniów. Tutaj liczba dzieci w badanym przedziale czasu rośnie do roku szkolnego 2013/2014, po czym zanotowano nieznaczny spadek liczby uczniów. Mimo że wzrost liczby uczniów jest raczej symboliczny, **sytuację można ocenić jako zrównoważoną i stabilną.**

Tabela 17. Gimnazjum w Gminie Biesiekierz w latach 2010 – 2014.

Gimnazjum	Liczba uczniów uczęszczających w roku szkolnym					Zmiana 10/11- 14/15
	Rok 10/11	Rok 11/12	Rok 12/13	Rok 13/14	Rok 14/15	
Gimnazjum im. Wybitnych Polaków w Biesiekierzu	147	145	153	156	152	+5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Oświaty Urzędu Gminy Biesiekierz.

Koszty utrzymania placówki stanowiły najniższą wartość w roku, w którym uczęszczało do niej najmniej dzieci, w roku 2010/2011 i wyniosły 9 805,70 zł w przeliczeniu na jedno dziecko. Najwięcej nakładów z budżetu gminy poniesiono w dwóch latach 2011/2012 (11 467,34zł) i 2014/2015 (11 465,83 zł).

Tabela 19. Wyniki egzaminów gimnazjum im. Wybitnych Polaków w Biesiekierzu w roku szkolnym 2014/2015 na tle powiatu, województwa zachodniopomorskiego i Polski.

Wyszczególnienie	Kraj	Kraj wieś	Woj.	Woj. wieś	Powiat	Szkoła	Kl. III a	Kl. III b	Kl. III c
GH historia, Wos	64%	62%	61,93%	59,02%	60,89 %	60,08 %	53,3%	56,6%	70,3%
GH język polski	62%	60%	58,28%	55,34 %	56,88%	51,85 %	49,64,%	42,17%	60,76%
GM-P chemia, fizyka, biologia geografia	50%	48 %	47,98%	44,90%	46,73%	45,90 %	39,79%	35,96%	57,19%
GM-M – matematyka	48%	46 %	45,13%	41%	42,28%	45,08 %	43,07%	31,72%	56,19%
J. angielski – poziom podstawowy	67%	61%	65,69%	57,5%	61,31%	59,74%	60,56%	56,8%	-
J. angielski – poziom rozszerzony	48%	40%	49,68%	39,71%	44,78%	44,43,%	44,43%	-	-
J. niemiecki – poziom podstawowy	57%	55%	56,76%	53,2%	60,18%	76,32%	-	62,86%	85,76%
J. niemiecki – poziom rozszerzony	41%	38%	38,50%	brak danych	46,77%	50,18%	-	29,64%	64,60%

Źródło: Wydział Oświaty Urzędu Gminy Biesiekierz.

Średnie wyniki gimnazjum w części humanistycznej z historii i w części matematyczno-przyrodniczej z części przyrodniczej są niższe od średniego wyniku w powiecie i województwie na wsi. Wyniki z egzaminu z matematyki są wyższe od średniej powiatu oraz województwa uzyskanych na wsi, nieco niższe niż średnia krajowa uzyskana na wsi.

Wyniki z egzaminu z języka angielskiego są zbliżone do średniej powiatu, wyższe od średniego wyniku uzyskanego w województwie na wsi.

Uczniowie gimnazjum w Biesiekierzu osiągnęli bardzo dobre wyniki z języka niemieckiego, które znacznie przewyższają średnie uzyskane przez uczniów w kraju, województwie i powiecie.

Współczynnik skolaryzacji brutto dla szkół podstawowych i gimnazjum:

Współczynnik skolaryzacji brutto dla szkół podstawowych wynosi 75,9%, dla gimnazjum 67,32%.

Współczynnik skolaryzacji brutto to stosunek wszystkich osób uczących się na danym poziomie do całej populacji osób będących w wieku przypisanym temu poziomowi kształcenia. Przedział wiekowy przypisany na poziomie szkół podstawowych to 7-13 lat, na poziomie gimnazjum wynosi 13-16 lat. Edukacja na poziomie szkół podstawowych i gimnazjum jest w prawie polskim obowiązkowa, dlatego współczynnik skolaryzacji brutto w teorii powinien wynosić 100%.

Współczynnik skolaryzacji brutto w szkołach podstawowych na terenie Gminy Biesiekierz w roku

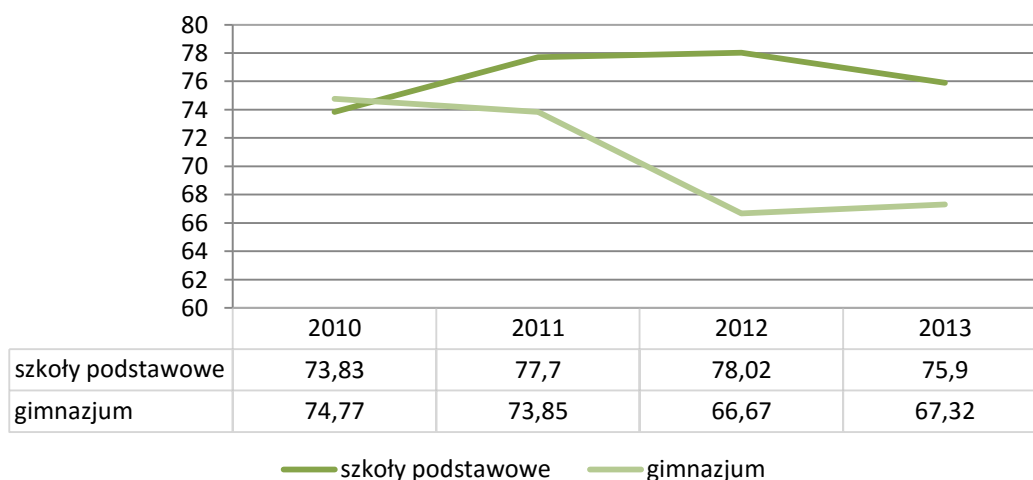
2013 wyniósł 75,9%, co oznacza, że 24,1% dzieci dojeżdżało do szkół podstawowych w Koszalinie. W ocenie wieloletniej wskaźnik skolaryzacji brutto w szkołach podstawowych wykazywał tendencję wzrostu do roku 2012, po którym wyraźnie osłabł i zanotował spadek.

Mieszkańcy dużo chętniej oddają dzieci do miejscowych szkół podstawowych niż do gimnazjum.

Współczynnik skolaryzacji brutto dla szkoły gimnazjalnej w roku 2013 wyniósł 67,32%, co oznacza, że 32,68% dzieci dojeżdżało do gimnazjum w Koszalinie. W ocenie długookresowej współczynnik ten wykazywał systematyczny spadek wartości do roku 2012, gdzie trend zmienił się, a wartość wskaźnika nieznacznie wzrosła.

W ocenie trendów współczynnika skolaryzacji brutto ujawnia się wniosek, że mieszkańcy dużo chętniej oddają dzieci do miejscowych szkół podstawowych niż do gimnazjum. Może wynikać to z faktu, że mieszkańcy decydują się na wysłanie dzieci starszych do szkół znajdujących się poza miejscem zamieszkania ze względów praktycznych. Nie można również wykluczyć, że w ocenie części mieszkańców edukacja w szkołach gimnazjalnych w mieście jest uznana za lepszą niż na wsi. Odwrócenie tego trendu po 2012 może sugerować zbliżającą się zmianę w latach następnych.

Wykres 11. Współczynnik skolaryzacji brutto w Gminie Biesiekierz w szkołach podstawowych i gimnazjum w latach 2010 – 2013 [%].

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

2.2.2 Kultura i sport.

Do oceny usług w zakresie kultury i sportu przyjęto następujące wskaźniki:

- czytelnicy bibliotek w ciągu roku,
- czytelnicy bibliotek na 1000 ludności,
- księgozbiór,
- wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika,
- wydatki z budżetu gminy na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego,
- dostęp do obiektów sportowych,
- wydatki z budżetu gminy na sport.

Kultura

Funkcje kulturalne spełniają w gminie Biesiekierz przede wszystkim świetlice wiejskie, biblioteki i punkty biblioteczne. Świetlice wiejskie zlokalizowane są na terenie gminy w każdym sołectwie: w miejscowości Biesiekierz, Gniazdowo, Cieszyn, Kraśnik Koszaliński, Laski Koszalińskie, Nowe Bielice, Parnowo, Parsowo, Stare Bielice, Świemino, Warnino.

Biblioteka Publiczna zlokalizowana jest w miejscowości Biesiekierz, filia Biblioteki Publicznej działa w Starych Bielicach i Świeminie, natomiast w miejscowościach Gniazdowo, Cieszyn, Kraśnik Koszaliński, Laski Koszalińskie, Parsowo, Warninie funkcjonują punkty biblioteczne. **W roku 2015 Biblioteka Publiczna Gminy Biesiekierz znalazła się na 1. miejscu w województwie zachodniopomorskim w rankingu bibliotek „Rzeczpospolitej”.**

Tabela 20. Czytelnictwo w Gminie Biesiekierz w latach 2009 – 2013.

Wyszczególnienie	Czytelnictwo w Gminie Biesiekierz					Zmiana 2009 - 2013
	2009	2010	2011	2012	2013	
czytelnicy w ciągu roku [os]	847	1 080	1 135	1 158	1 102	+255
czytelnicy bibliotek na 1000 ludności [os]	147	182	187	187	174	+27
księgozbiór [wol.]	22 362	22 659	23 776	25 280	26 009	+3 647
wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika [wol.]	21,8	16,4	17,9	16,7	17,3	-4,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Liczba czytelników na terenie Gminy Biesiekierz zwiększyła od roku 2009 łącznie o 255 osób. W ocenie długoterminowej obserwuje się systematyczny wzrost czytelników w każdym roku, z wyjątkiem roku 2013, gdzie tendencja ta wyraźnie się zmienia. W roku 2013 odnotowano w stosunku do roku poprzedniego spadek liczby czytelników o 56 osób.

Ma to również swoje odzwierciedlenie **w statystyce czytelnictwa w ujęciu liczby czytelników bibliotek na 1000 ludności.** Wskaźnik ten w dwóch pierwszych latach rośnie, w roku 2011 i 2012 osiąga stałą wartość na poziomie 187, natomiast w ostatnim roku 2013 spada do liczby 174. Mimo tego spadku **w analizie porównawczej do danych na poziomie województwa zachodniopomorskiego i kraju jest to**

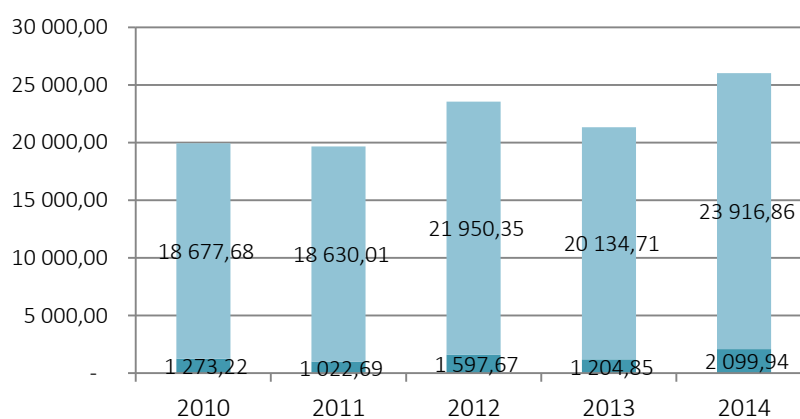
znacznie lepszy wynik. W roku 2013 w województwie zachodniopomorskim odnotowano 155 czytelników bibliotek publicznych na 1000 ludności, a w kraju 167.

Statystyka czytelnictwa w ujęciu liczby czytelników na 1000 ludności na terenie Gminy Biesiekierz przyjmuje lepsze wyniki od średniej w województwie i w kraju.

Księgozbiór w dyspozycji bibliotek na terenie Gminy Biesiekierz jest rokrocznie powiększany. W roku 2013 w bibliotekach do dyspozycji mieszkańców znajduje się księgozbiór w liczbie łącznie 26009 woluminów. **Mimo że liczba czytelników rośnie, wypożyczają coraz mniej książek.** W ocenie wieloletnich trendów czytelnictwa wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika obniżyły się o wartość 4,5 woluminów. W roku 2013 wskaźnik ten osiągnął wartość na poziomie 17,3, co jest wynikiem niższym niż w województwie zachodniopomorskim (19,2) i w kraju (18,5).

Na ofertę kulturalną gminy wpływa również działalność Zespołu Ludowego z Biesiekierza „Polna Grusza”, a także Zespołu Tanecznego Flash Dance z Parnowa.

Wykres 12. Wydatki z budżetu Gminy Biesiekierz na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego w latach 2010 – 2014 w tys. zł.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Analiza wydatków z budżetu gminy na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego wykazuje, że w stosunku do roku bazowego wydatki z budżetu gminy w tej dziedzinie wzrosły o 826 719,47 zł, tj. o 60,63 %. Największe wydatki zanotowano w roku 2014, w którym przekroczyły kwotę 2 mln zł.

Sport

Infrastruktura sportowa na terenie Gminy Biesiekierz jest na przestrzeni ostatnich lat systematycznie powiększana, przy dużym udziale środków unijnych. **Szczególnie szeroko została rozbudowana oferta aktywnego wypoczynku młodszych mieszkańców poprzez budowę placów zabaw** w miejscowościach: Biesiekierz, Gniazdowo, Cieszyn, Kotłowo, Kraśnik Koszaliński, Nosowo, Laski Koszalińskie, Nowe Bielice, Parnowo, Parsowo, Stare Bielice, Świemino, Warnino.

Na terenie gminy funkcjonuje kilka obiektów sportowych, pośród których przeważają boiska do piłki nożnej, przyszkolne sale gimnastyczne, a także nowo wybudowane plenerowe siłownie fitness. Obiekty sportowe w gminie to przede wszystkim:

- Stadion Gminny w Biesiekierzu,
- Boiska przyszkolne w miejscowościach Stare Bielice, Biesiekierz, Świemino,

- Siłownie plenerowe fitness w miejscowościach Biesiekierz, Kraśnik Koszaliński, Laski Koszalińskie, Parsowo,

ale także mniejsze boiska zlokalizowane w każdym sołectwie.

Mała liczba organizacji sportowych.

Stale rozbudowywana baza sportowa nie przekłada się jednak na aktywność mieszkańców w dziedzinie sportu. Sport na terenie Gminy Biesiekierz jest dziedziną mało popularną, a aktywność wyrażona w liczbie działających organizacji sportowych w zakresie kultury fizycznej i sportu można ocenić jako niską. Działa tutaj tylko jeden klub sportowy Stowarzyszenie Klub Sportowy Wybrzeże Biesiekierz, a wydatki gminy na sport ograniczają się do dotowania tego klubu.

2.2.3. Opieka społeczna.

Na terenie Gminy Biesiekierz zadania w zakresie zabezpieczenia opieki społecznej realizują:

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Biesiekierzu,
2. Środowiskowy Dom Samopomocy w Biesiekierzu,
3. Dom Pomocy Społecznej w Nowych Bielicach.

Na terenie gminy funkcjonują dwa ośrodki szkolno-wychowawcze: Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Warninie oraz Ośrodek Szkolenia i Wychowania OHP w Nosowie.

Do grup społecznych, które z racji kształtowania się niekorzystnych czynników doświadczają marginalizacji i izolacji społecznej zaliczyć można grupy, w których ma miejsce problemowa sytuacja związana z biedą oraz ubóstwem materialnym. W ramach pomocy społecznej działania kierowane są do osób, które ze względu na swoją sytuację życiową nie są w stanie własnym staraniem zaspokoić podstawowych potrzeb życiowych i znajdują się w sytuacji uniemożliwiającej lub ograniczającej uczestnictwo w życiu zawodowym, społecznym i rodzinnym. Działania te mają swoje odzwierciedlenie w postaci wypłacanych ze środków budżetu zasiłków i świadczonej pomocy w naturze, opłacanych składkach na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, wypłacanych dodatkach mieszkaniowych czy zasiłkach rodzinnych na dzieci.

Do oceny zjawiska wykluczenia społecznego w Gminie Biesiekierz przyjęto następujące wskaźniki:

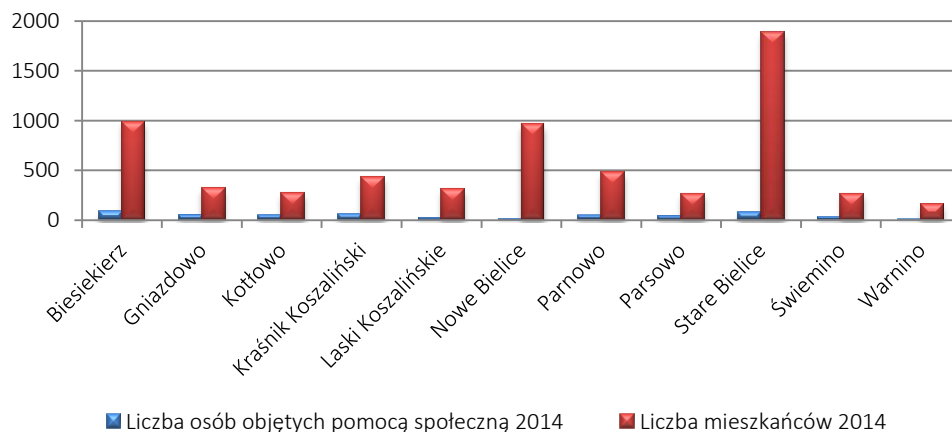
- liczba osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem,
- udział osób korzystających z pomocy społecznej w ludności ogółem,
- udział wydatków gminnych ogółem.

Tabela 21. Liczba osób objętych pomocą społeczną w ludności ogółem w rozdziale na sołectwa Gminy Biesiekierz w latach 2010 - 2014.

Sołectwo	Miejscowość	Liczba osób w gospodarstwach domowych korzystających z opieki społecznej/ ludność ogółem					Zmiana 2010 - 2014
		2010	2011	2012	2013	2014	
Biesiekierz	Biesiekierz	92/1076	86/1103	85/1123	99/978	90/983	-2/-93
	Rutkowo	0/8	0/9	1/9	0/9	0/9	0/+1
Gniazdowo	Gniazdowo	17/138	18/143	14/149	21/163	22/164	+5/+26
	Cieszyn	32/98	30/103	24/135	25/110	30/109	-2/+11
	Starki	2/9	3/9	3/9	3/9	3/9	+1/0
	Witolubie	3/29	3/30	1/30	1/35	0/41	-3/+12
Kotłowo	Kotłowo	51/207	52/143	41/240	48/259	52/270	+1/0
Kraśnik Koszaliński	Kraśnik Koszaliński	70/336	66/344	72/353	73/394	59/377	-11/+1
	Nosowo	3/42	5/42	5/44	5/50	4/50	+1/+8
Laski Koszalińskie	Laski Koszalińskie	30/251	32/253	36/261	34/308	27/310	-3/+59
Nowe Bielice	Nowe Bielice	17/707	16/768	16/821	13/926	15/956	-2/+249
Parnowo	Parnowo	41/344	34/361	37/386	39/422	36/421	-5/+77
	Parnówko	9/59	8/59	10/59	11/61	12/61	+3/+2
Parsowo	Parsowo	45/240	41/244	44/246	50/272	46/269	-1/+29
Stare Bielice	Stare Bielice	73/1264	80/1342	77/1448	79/1698	77/1774	+4/+510
	Tatów	0/66	0/82	0/90	0/96	0/109	0/+43
Świemino	Świemino	42/212	37/225	39/226	38/256	33/244	-9/+32
	Świeminko	3/17	8/17	5/17	5/23	1/23	-2/+6
Warnino	Warnino	6/142	8/143	14/149	14/168	13/161	+7/+26
Razem Gmina Biesiekierz		536/5245	527/5420	524/5795	558/6237	520/6340	-16/+1049

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Wykres 13. Liczba osób objętych pomocą społeczną w sołectwach Gminy Biesiekierz w zestawieniu z liczbą mieszkańców ogółem w roku 2014.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Tabela 22. Udział osób korzystających z opieki społecznej w ludności ogółem w latach 2010 – 2014.

Sołectwo	Miejscowość	Udział osób korzystających z opieki społecznej w ludności ogółem					Zmiana 2010 – 2014
		2010	2011	2012	2013	2014	
Biesiekierz	Biesiekierz	8,55%	7,80%	7,57%	10,12%	9,16%	+0,61%
	Rutkowo	0,00%	0,00%	11,11%	0,00%	0,00%	0,00%
Gniazdowo	Gniazdowo	12,32%	12,59%	9,40%	12,88%	13,41%	+1,10%
	Cieszyn	32,65%	29,13%	17,78%	22,73%	27,52%	-5,13%
	Starki	22,22%	33,33%	33,33%	33,33%	33,33%	+11,11%
	Witolubie	10,34%	10,00%	3,33%	2,86%	0,00%	-10,34%
Kotłowo	Kotłowo	24,64%	36,36%	17,08%	18,53%	19,26%	-5,38%
Kraśnik Koszaliński	Kraśnik Koszaliński	20,83%	19,19%	20,40%	18,53%	15,65%	-5,18%
	Nosowo	7,14%	11,90%	11,36%	10,00%	8,00%	+0,86%
Laski Koszalińskie	Laski Koszalińskie	11,95%	12,65%	13,79%	11,04%	8,71%	-3,24%
Nowe Bielice	Nowe Bielice	2,40%	2,08%	1,95%	1,40%	1,57%	-0,84%
Parnowo	Parnowo	11,92%	9,42%	9,59%	9,24%	8,55%	-3,37%
	Parnówko	15,25%	13,56%	16,95%	18,03%	19,67%	+4,42%
Parsowo	Parsowo	18,75%	16,80%	17,89%	18,38%	17,10%	-1,65%
Stare Bielice	Stare Bielice	5,78%	5,96%	5,32%	4,65%	4,34%	-1,43%
	Tatów	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Świemino	Świemino	19,81%	16,44%	17,26%	14,84%	13,52%	-6,29%
	Świeminko	17,65%	47,06%	29,41%	30,43%	4,35%	-13,30%
Warnino	Warnino	4,23%	5,59%	9,40%	7,74%	8,07%	+3,85%
Razem Gmina Biesiekierz		8,93%	8,58%	8,34%	8,69%	8,03%	-0,9%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

W ocenie długookresowej udział osób korzystających z pomocy społecznej w Gminie Biesiekierz podlega nieznacznym wahaniom. W stosunku do roku bazowego w roku 2014 udział ten zmniejszył się zaledwie o 0,9%. Analiza statystyk korzystających z pomocy społecznej wskazuje na znaczne zróżnicowanie wielkości zbiorowości korzystającej z pomocy społecznej pomiędzy poszczególnymi sołectwami w gminie.

Mieszkańcy miejscowości Starki, Cieszyn, Kotłowo, Parnówko i Parsowo są w grupie najbardziej zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Największy odsetek osób stale lub czasowo uzależnionych od pomocy społecznej wykazują miejscowości **Starki (33,3%), Cieszyn (27,52%), Kotłowo (19,26%), Parnówko (19,67%) i Parsowo (17,10%)**. W Starkach wg stanu na koniec 2014 r. zanotowano najwyższy odsetek korzystających z pomocy społecznej, jednak z uwagi na to, że mieszka tam zaledwie 9 osób, w udziale ludności korzystających z pomocy społecznej w gminie ogółem jest to niewielki procent. Także w miejscowości **Kraśnik Koszaliński** obserwuje się spory odsetek mieszkańców korzystających z pomocy (15,65%).

Najmniejszy odsetek korzystających z pomocy społecznej w stosunku do liczby ludności zamieszkującej zanotowano w miejscowościach podmiejskich **Stare Bielice i Nowe Bielice**. Ani jeden mieszkaniec **Tatowa** nie korzysta z pomocy społecznej.

Ze statystyk Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej wynika, że w roku 2014 największy udział wśród powodów trudnej sytuacji życiowej mieszkańców Gminy Biesiekierz stanowiło:

1. Bezrobocie (34,23%),
2. Niepełnosprawność (21,85%),
3. Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (17,12%).

Dominujące przyczyny trudnej sytuacji życiowej mieszkańców są problemem, który przybiera na znaczeniu w ostatnich pięciu latach. W roku 2014 bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oznaczono jako problem trudnej sytuacji 17 rodzin więcej niż w roku 2010.

Mieszkańcy korzystający z opieki społecznej coraz rzadziej natomiast wskazują ubóstwo jako główną przyczynę swojej złej sytuacji życiowej. W analizie przyczyn trudnej sytuacji życiowej mieszkańców w perspektywie ostatnich pięciu lat taką przyczynę wskazało o 161 rodzin mniej. Zmniejsza się również liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby. W stosunku do roku bazowego zanotowano takich przypadków mniej o 17.

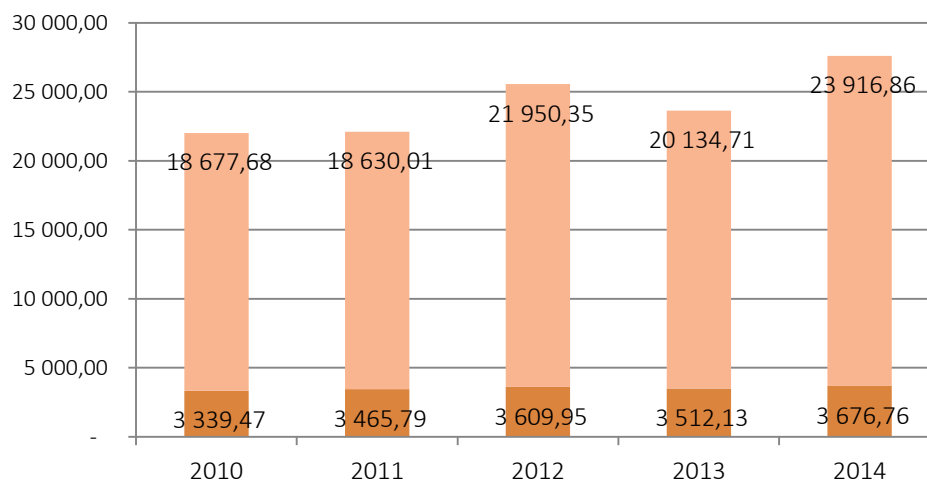
Tabela 23. Powody trudnej sytuacji życiowej mieszkańców Gminy Biesiekierz w latach 2010-2014.

Powody trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin					Zmiana 2014-2010
	2010	2011	2012	2013	2014	
Ubóstwo	207	185	170	129	46	-161
Bezdomność	5	3	5	6	4	-1
Bezrobocie	140	142	144	154	152	+12
Niepełnosprawność	87	83	91	88	97	+10
Długotrwała lub ciężka choroba	65	71	62	58	48	-17
Potrzeba ochrony macierzyństwa	8	5	7	8	7	-1
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	55	57	59	81	76	+21
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	3	1	3	5	3	0
Alkoholizm	6	2	8	10	11	+5
Narkomania	0	0	0	0	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Mimo że liczba korzystających z opieki społecznej w Gminie Biesiekierz od roku 2010 utrzymuje się na podobnym poziomie, z roku na rok systematycznie rosną wydatki z tego tytułu z budżetu gminy. Liczba korzystających z opieki społecznej od roku 2010 zmniejszyła się o 16 osób, a wydatki z budżetu gminy wzrosły o 337 290,00 zł. Świadczy to o bezskuteczności dotychczasowych mechanizmów walki z wykluczeniem społecznym, a także może w sposób znaczący utrudniać rozwój lokalny poprzez ograniczenie samorządowych zasobów budżetowych.

Wykres 14. Wydatki z budżetu gminy na pomoc społeczną w latach 2010 – 2014 w tys. zł.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

2.2.4 Ochrona zdrowia.

Dogodny dostęp do służby zdrowia oraz profesjonalna opieka medyczna wpływają na poczucie bezpieczeństwa mieszkańców oraz ich jakość życia. W sytuacji postępującego starzenia się społeczeństwa zdrowie mieszkańców jest istotnym czynnikiem kształtującym kapitał społeczny.

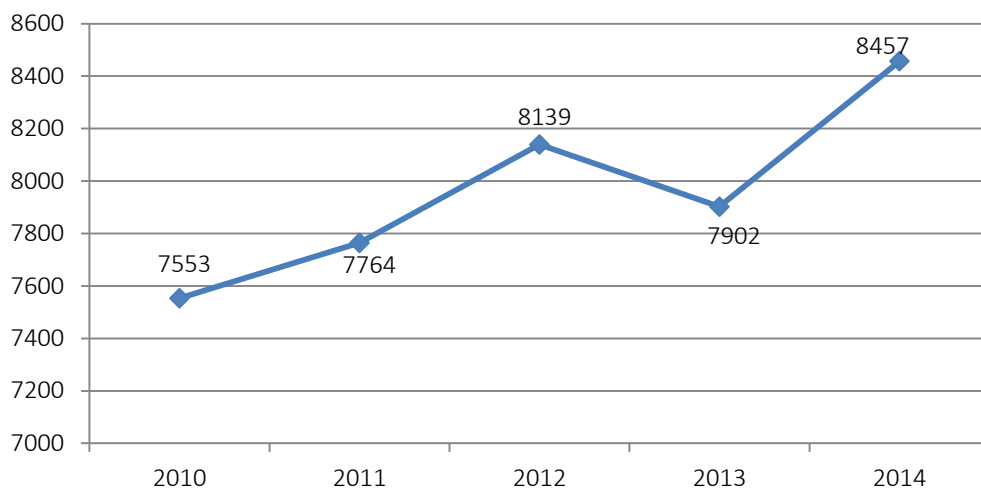
Podstawowym wskaźnikiem określającym dostęp do opieki medycznej jest liczba placówek ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na 10 tys., która dla Gminy Biesiekierz wynosi 2, podczas gdy w województwie zachodniopomorskim i w Polsce średnia wynosi 5.

Z uwagi na brak aptek na terenie gminy nie ma możliwości wyznaczenia wskaźnika liczby ludności przypadającej na jedną aptekę ogólnodostępną.

Na terenie Gminy Biesiekierz funkcjonuje jedna placówka ochrony zdrowia Zakład Opieki Zdrowotnej Zespół Lekarza Rodzinnego S.C. "ELKAP" i jeden punkt apteczny zlokalizowane w miejscowości Biesiekierz. W placówce medycznej mieszkańcy korzystają z usług Poradni Lekarza Rodzinnego, Gabinetu Rehabilitacyjnego, Poradni Ginekologicznej, Poradni Pielęgniarki Środowiskowej, Gabinetu Medycyny Szkolnej.

Mieszkańcy Gminy Biesiekierz mają swobodny dostęp do opieki medycznej, w tym usług specjalistycznych, w mieście Koszalin.

Wykres 15. Liczba udzielonych porad lekarskich na terenie Gminy Biesiekierz w latach 2010 – 2014.

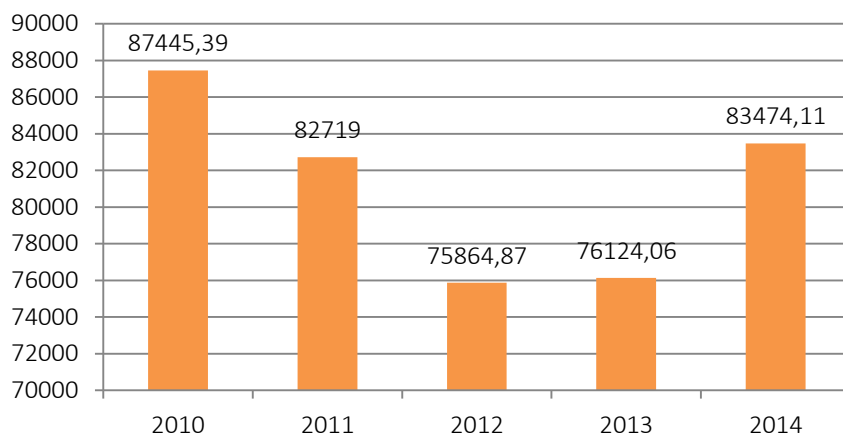

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Wg danych statystycznych GUS w stosunku do roku 2010 liczba udzielonych porad lekarskich wzrosła o 904, dynamika wzrostu w stosunku do roku bazowego ukształtowała się na poziomie 11,97%. W ocenie długookresowej w roku 2013 liczba udzielonych porad mieszkańcom spadła do poziomu 7902, ale w roku następnym trend ten znów utrzymywał tendencję wzrostową.

Wydatki gminy w roku 2014 w zakresie ochrony zdrowia stanowiły 0,35% wydatków ogółem. Od roku 2010 środki przeznaczane przez samorząd na ochronę zdrowia przyjęły najwyższą wartość w roku bazowym, na poziomie 87 445,39 zł, natomiast najniższą w latach 2012 – 2013 r., w których ukształtowały się na poziomie odpowiednio 75 864,87 zł i 76 124,06 zł.

Wykres 16. Wydatki z budżetu Gminy Biesiekierz w zakresie ochrony zdrowia w latach 2010 – 2014.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

2.2.5 Bezpieczeństwo publiczne.

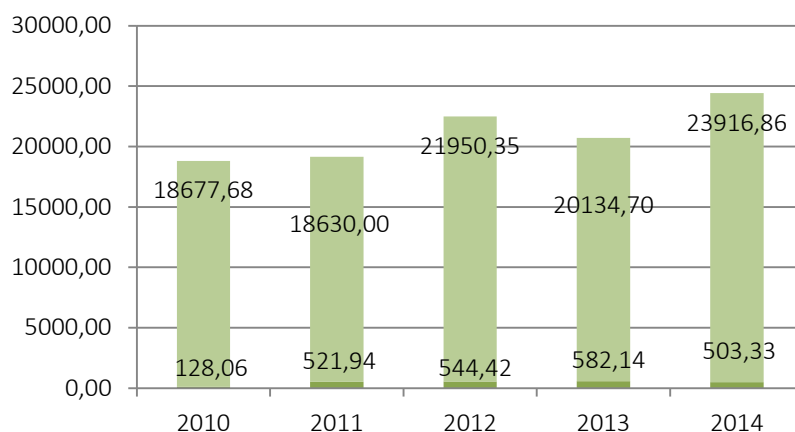
Poczucie bezpieczeństwa mieszkańców gminy oraz niski stopień przestępczości są jednym z czynników świadczących o rozwoju i atrakcyjności gminy oraz często są jednym z aspektów atrakcyjności inwestycyjnej.

Za bezpieczeństwo mieszkańców odpowiada Policja (zespół dzielnicowych) w Biesiekierzu. Bezpieczeństwo zapewnia Straż Gminna zlokalizowana w budynku Urzędu Gminy i Ochotnicze Straże Pożarne zlokalizowane w miejscowościach Biesiekierz, Parnowo, Warnino oraz Stare Bielice.

Samorząd lokalny w latach 2010 – 2014 ponosił wydatki na bezpieczeństwo publiczne i ochronę przeciwpożarową średnio 455 979,68 zł rocznie. Ponad czterokrotny przyrost wydatków w tej dziedzinie zanotowano w roku 2011, co było związane z powstaniem Straży Gminnej, w kolejnych latach wydatki kształtowały się na podobnym poziomie, powyżej 500 000 zł rocznie.

Wydatki gminy na bezpieczeństwo publiczne w ostatnim analizowanym roku stanowiły 2,10% wydatków ogółem.

Wykres 17. Udział wydatków Gminy Biesiekierz na bezpieczeństwo publiczne w wydatkach ogółem w latach 2010 – 2014 w tys. zł.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

2.3. Gospodarka.

Sytuacja ekonomiczna Gminy Biesiekierz oraz jej rozwój gospodarczy uzależnione są w dużej mierze od stopnia wykorzystania potencjałów własnych i zewnętrznego otoczenia jako siły napędzającej gospodarkę lokalną. Proces ten powinien rozpocząć się od wyłonienia lokalnych potencjałów gospodarczych, a na tej podstawie inteligentnych specjalizacji gminy. Działania w obszarze gospodarczym mają bezpośrednie przełożenie na efektywność ekonomiczną podmiotów gospodarczych, zamożność mieszkańców i poziom bezrobocia w gminie. Rozwój gospodarczy znajduje także swoje odzwierciedlenie w dochodach jednostki samorządu terytorialnego przeznaczanych na zaspokojenie potrzeb społeczności lokalnej oraz wpływa na przebieg procesów migracyjnych.

Kondycję lokalnej gospodarki zdiagnozowano w czterech obszarach:

- poziom przedsiębiorczości mieszkańców,
- analiza podmiotów gospodarczych i dominujących branż,
- rolnictwo,
- turystyka.

2.3.1 Przedsiębiorczość społeczeństwa lokalnego.

Do oceny przedsiębiorczości społeczeństwa lokalnego przyjęto następujące wskaźniki:

- liczba zarejestrowanych podmiotów w rejestrze REGON,
- liczba zarejestrowanych podmiotów w REGON na 1000 mieszkańców,
- liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą,
- liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 1000 mieszkańców.

Analiza przedsiębiorczości na terenie gminy wykazuje, że mieszkańcy gminy samodzielnie tworzą dla siebie miejsca pracy. **Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w gminie Biesiekierz to 91 osób, czyli więcej niż w skali kraju, gdzie wartość ta wyraża się na poziomie 77, ale nieco mniej niż w województwie zachodniopomorskim (94).**

Tabela 24. Przedsiębiorczość w Gminie Biesiekierz w latach 2010 – 2014.

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	Zmiana 2010 - 2014
Liczba zarejestrowanych podmiotów w REGON	590	627	648	698	719	+129
Liczba zarejestrowanych podmiotów w REGON na 1000 mieszkańców	98	102	103	109	111	+13
Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą	498	523	537	582	591	+93
Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 1000 mieszkańców	82	85	85	91	91	+9

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

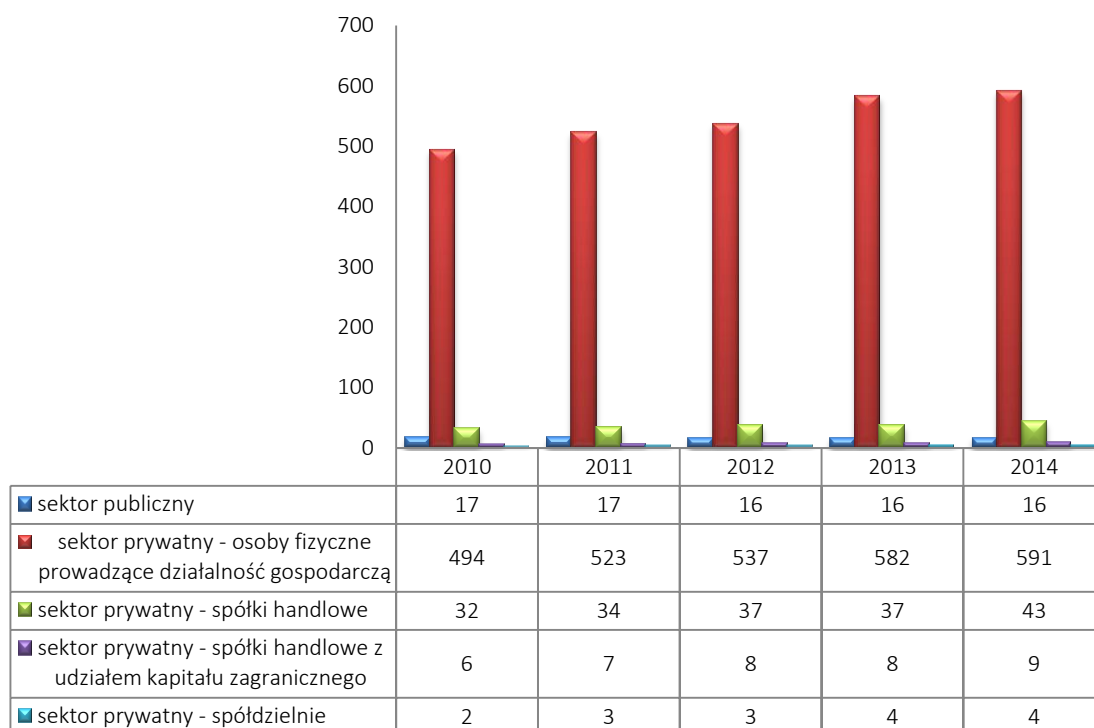
Poziom przedsiębiorczości mierzony za pomocą liczby zarejestrowanych podmiotów w rejestrze REGON na 1000 mieszkańców wypada słabiej niż w województwie zachodniopomorskim 128 podmiotów/1000 mieszkańców, ale lepiej niż w skali kraju, gdzie odnotowano 107 podmiotów/1000 mieszkańców. Na

każdy 1000 mieszkańców w Gminie Biesiekierz w roku 2014 przypadło bowiem 111 podmiotów gospodarczych.

2.3.2. Podmioty gospodarcze.

W Gminie Biesiekierz wg stanu na 31.12.2014 r. było zarejestrowanych łącznie **719 podmiotów gospodarczych**, w tym m.in. **591 osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą**, **43 spółki handlowe**, **9 spółek handlowych z udziałem kapitału zagranicznego**, **4 spółdzielnie** i **16 przedsiębiorstw państwowych**.

Tabela 24. Struktura podmiotów gospodarczych w Gminie Biesiekierz wg sektorów własnościowych w latach 2010 - 2014 r.

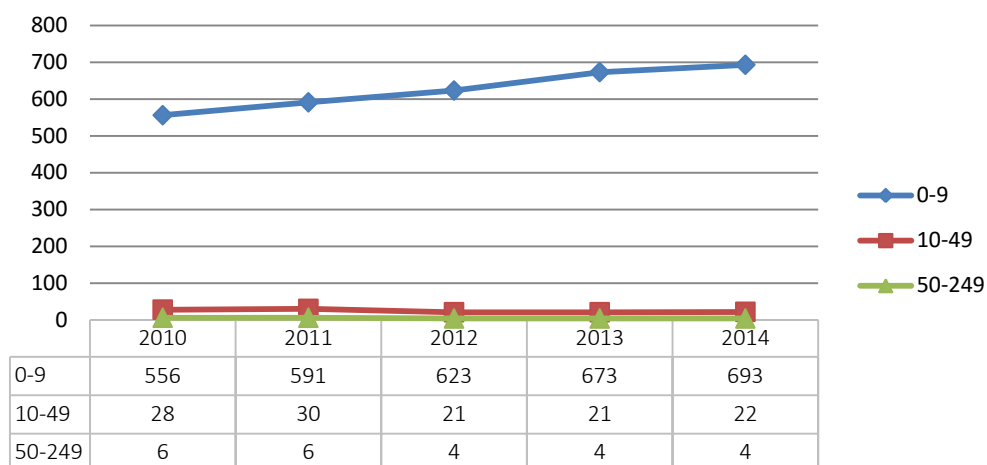
Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Na terenie Gminy Biesiekierz wg stanu na 31.12.2014 r. prowadziły działalność 43 spółki prawa handlowego, w tym 9 z udziałem kapitału zagranicznego. Na przestrzeni lat 2010 – 2014 liczba podmiotów w grupie spółek handlowych zwiększyła się o 34,4%.

W ocenie dominujących trendów w strukturze podmiotów gospodarczych prowadzących działalność na terenie gminy **wśród przedsiębiorców obserwuje się wysoki odsetek firm małych, jednoosobowych**. W stosunku do roku bazowego spośród 129 nowych przedsiębiorców 97 podmiotów to nowo powstałe jednoosobowe firmy. **Dynamika wzrostu w tej grupie firm wynosi 19,63%**.

Struktura podmiotów gospodarczych opiera się na firmach małych, jednoosobowych.

Wykres 18. Podmioty gospodarcze w Gminie Biesiekierz w latach 2010 – 2014 wg wielkości.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Klasyfikacja podmiotów gospodarczych wg wielkości zatrudnienia wykazuje, że wg stanu na koniec 2014 r. na terenie gminy istniały 4 podmioty zatrudniające od 50 do 249 osób i 22 podmioty zatrudniające od 10 do 49 osób. Pozostałe firmy to mikroprzedsiębiorstwa zatrudniające od 0 do 9 osób (z czego 591 podmiotów to firmy jednoosobowe).

Tabela 26. Liczba zarejestrowanych podmiotów w rejestrze REGON w podziale na sekcje PKD 2007 w Gminie Biesiekierz w latach 2010 – 2014.

Sekcja		2010	2011	2012	2013	2014	Zmiana 2010 -2014
A	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	17	22	20	23	16	-1
B	Górnictwo i wydobywanie	-	-	-	-	-	-
C	Przetwórstwo przemysłowe	61	67	73	84	86	+25
D	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz etc.	-	-	-	-	-	-
E	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami, rekultywacja	1	1	1	2	2	+1
F	Budownictwo	80	85	86	96	100	+20
G	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów	173	187	189	185	184	+11
H	Transport i gospodarka magazynowa	41	45	50	54	59	+18
I	Zakwaterowanie i usługi gastronomiczne	34	30	28	26	26	-8
J	Informacja i komunikacja	9	11	11	12	14	+5
K	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	13	11	12	17	21	+8
L	Obsługa rynku nieruchomości	11	12	13	14	16	+5
M	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	37	34	36	42	43	+6
N	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	12	12	13	17	21	+9
O	Administracja publiczna i obrona narodowa; zabezpieczenia społeczne	5	6	6	6	6	+1
P	Edukacja	25	28	33	33	31	+6
Q	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	40	41	40	42	44	+4
R	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	10	10	10	10	9	-1
SIT	Pozostała działalność usługowa	21	25	27	35	41	+20
Razem		590	627	648	698	719	+129

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Analiza **dominujących branż wśród podmiotów gospodarczych** zarejestrowanych na terenie gminy wykazuje, że najczęściej przedsiębiorcy, podejmując własną działalność, wybierają:

- 1) **Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów (184 podmioty),**
- 2) **Budownictwo (100 podmiotów),**
- 3) **Przetwórstwo przemysłowe (84 podmioty).**

Dominujące branże w Gminie Biesiekierz:

- 1) Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów,
- 2) Budownictwo,
- 3) Przetwórstwo

Branża związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi traci na znaczeniu.

Dynamika rozwoju tych branż jest ściśle związana z lokalizacją gminy. Położenie przy drodze krajowej nr 6 (E – 28) (Koszalin – Biesiekierz do rozwidlenia dróg Karlino – Świemino – Białogard) jest atrakcyjne dla inwestorów z branż głównie handlowych: małych sklepów spożywczo-przemysłowych, salonów samochodowych, stacji benzynowych.

Wyróżnić należy również **wzrost zainteresowania branżą transportu i gospodarki magazynowej** (18 nowych pomiotów od roku 2010) **oraz pozostałymi usługami** (20 nowych podmiotów).

Na znaczeniu traci natomiast **branża związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi**. Mimo że Gmina Biesiekierz posiada duży potencjał rozwojowy w branży turystyki wiejskiej, w latach 2010 – 2014 z branży tej odeszło 8 przedsiębiorców. Niewiele podmiotów działa również w sektorze rolnictwa, w roku 2014 było zarejestrowanych tylko 16 takich podmiotów.

W grupie podmiotów prowadzących działalność handlową i w zakresie naprawy pojazdów dominują firmy jednoosobowe. Na łącznie 184 podmioty aż 154 to osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Przedsiębiorcy mieszkańcy licznie działają również w sektorze budownictwa (92 osoby).

Podmioty działalności przemysłowej:

- „DREWEXIM” Sp. z o.o. Nowe Bielice 36a (przerób drewna) – produkcja półfabrykatów klejowych przeznaczonych dla okien i drzwi
- Gospodarstwo Rolne – Stare Bielice 108 – Przetwórstwo Sprzedaż Hurtowa Janusz Bućko (kiszzenie kapusty)
- Gospodarstwo Rolne – Plewak Ryszard 73-250 Dobiegniew, ul. Gdańska 21
- Przedsiębiorstwo Usługowo-Handlowe Wojciech Pacuła Kotłowo 3, 76-039 Biesiekierz
- Przechowalnia ziemniaka „EUROPLANT” - Łaski Koszalińskie

Ubojnie:

- Piotr Girczys – Ubojnia Biesiekierz 105

Stacje benzynowe:

- Stacja Paliw BP – Stare Bielice 27
- Stacja Paliw Rafinerii Gdańskiej Sp. z o.o. w Gdańsku, ul. Elbląska 135 – Stare Bielice 8c

Zakłady naprawcze, salony samochodowe:

- Salon „BEMO-MOTORS” Sp. z o.o. Poznań ul. Mogileńska 50 – Stare Bielice 117D
- „MOJSIUK” PHU Honda-Mercedes s.j. – Stare Bielice 128 (spalarnia)
- Auto-Złom Kotowski – Dariusz Kotowski – Stare Bielice 117a
- Auto Lech Leszek Matusik, Kotłowo 23, 76-039 Biesiekierz
- Auto Handel Komis MAX-CAR Paweł Jaszczak, Stare Bielice 2
- Gminne Służby Techniczne i Komunalne w Biesiekierzu (warsztat naprawczy na potrzeby Urzędu Gminy)

- Auto Handel "makmobil" Wojciech Makowski, Stare Bielice 130
- "Firma Moto Cezar Cezary Szabelski" Stare Bielice 23s, 76-039 Biesiekierz

Inne większe podmioty gospodarcze:

- hotele: Motel „TRAWA” (basen) – Stare Bielice 7a, hotel i restauracja Czarny Tulipan Stare Bielice 23X
- restauracje, zakłady gastronomiczne:
- Gril Bar „U Bazyla” Świemino – parking leśny
- Restauracja „Rajska” Stare Bielice 8C
- Wędzarnia Zakład Przetwórstwa Ryb – Biesiekierz 118A
- ZPUH Andżelo Biesiekierz 27C (produkcja, skup, sprzedaż, naprawa oraz transport palet drewnianych)
- Panek Agnieszka i Piotr – Produkcja Betonu Biesiekierz 9,
- „TORSEED” Przedsiębiorstwo Nasiennictwa Ogrodniczego i Szkółkarstwa S.A. Toruń, ul. Żółkiewskiego 35 – Kotłowo 22A.

Stolarnie:

- Mórawski Ryszard Stolarstwo-Tapicerstwo Biesiekierz 14

Obiekty działalności wydobywczej kopalin:

- Zakład Handlowo-Usługowy „DOLINA STAWÓW” Leon Kaźmierczak, Tatów 9

2.3.3 Rolnictwo.

Gmina Biesiekierz ze względu na kierunki wykorzystania powierzchni leżącej w granicach administracyjnych jest gminą o charakterze rolniczym. W 11660 ha powierzchni gminy 7707,68 ha zajmują łącznie wszystkie gospodarstwa rolne. **Udział powierzchni zajmowanych przez gospodarstwa rolne w całej powierzchni gminy wynosi 66,10%.** Użytki rolne zajmują 71,30% powierzchni gminy. Stanowi to istotny potencjał rozwojowy branży rolno-spożywczej.

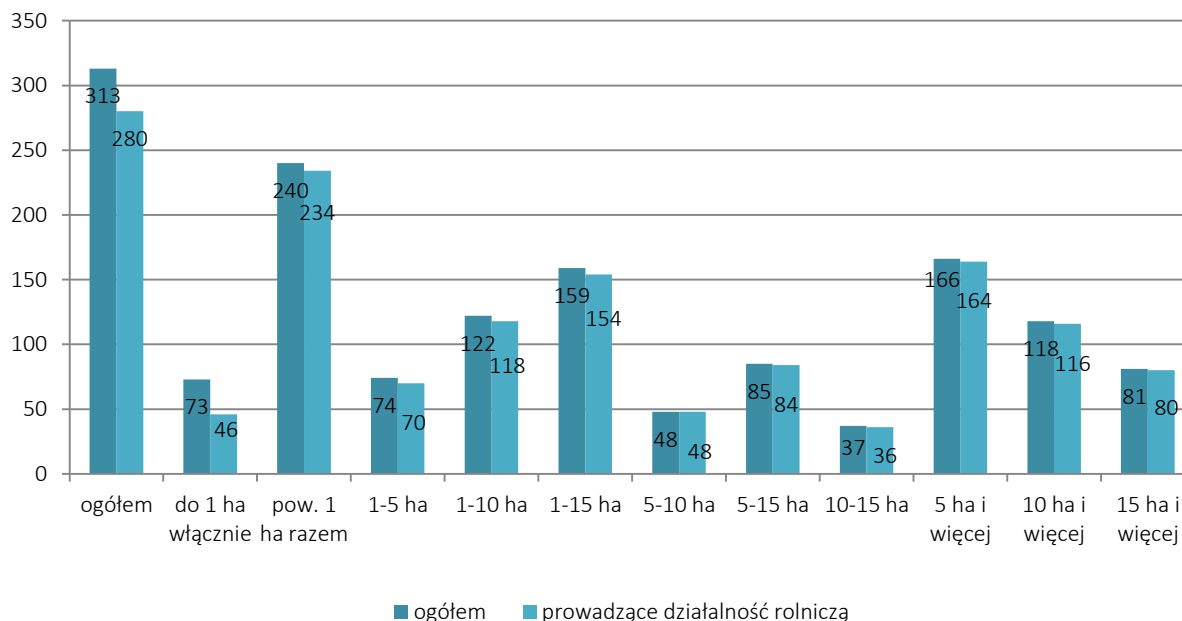
Gmina posiada stosunkowo dobre warunki glebowe. W większości są to gleby polodowcowe: bielicowe i brunatne, z przewagą gleb bardzo dobrego kompleksu żytanego. To gleby, które sprzyjają uprawie ziemniaków, zbóż, rzepaku, warzyw oraz hodowli bydła mlecznego i trzody chlewnej.

Według danych Powszechnego Spisu Rolnego w 2010 roku na terenie Gminy Biesiekierz zanotowano ogółem 313 gospodarstw rolnych, z czego 280 prowadzących działalność rolniczą. **Wg struktury własnościowej wszystkie gospodarstwa w gminie to gospodarstwa indywidualne. Gospodarstwa duże, powyżej 15 ha, stanowią 25,9% wszystkich gospodarstw.**

Gmina Biesiekierz jest gminą typowo rolniczą, 66% powierzchni gminy zajmują gospodarstwa rolne.

Wg struktury własnościowej gospodarstwa w Gminie Biesiekierz są w 100% indywidualne.

Wykres 19. Liczba gospodarstw rolnych w Gminie Biesiekierz wg grup obszarowych użytków rolnych.

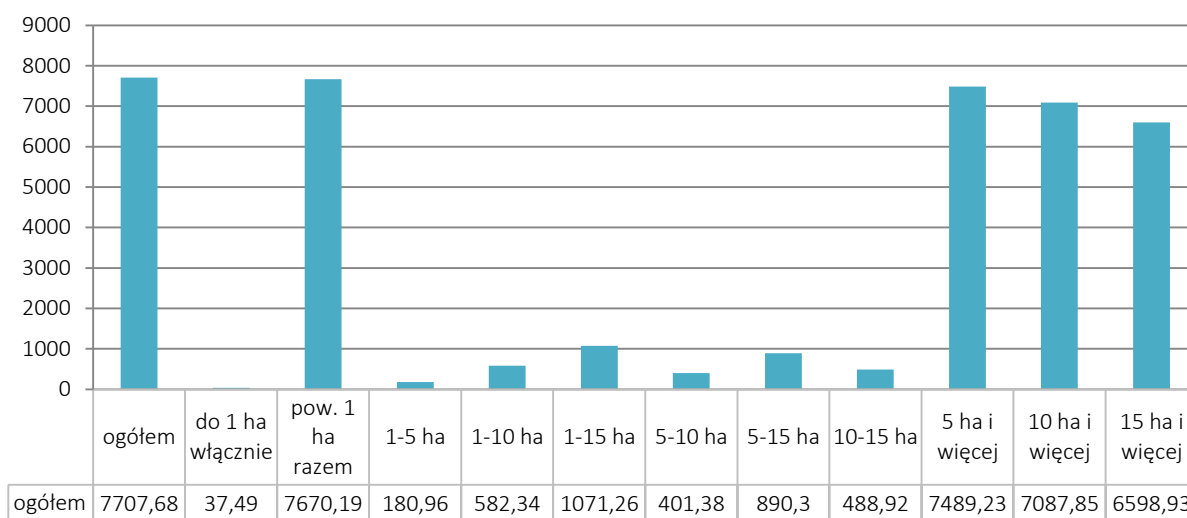

Źródło: opracowanie własne na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego 2010.

Średnia powierzchnia gospodarstw rolnych wynosi 24,62 ha.

Średnia powierzchnia gospodarstw rolnych na terenie Gminy Biesiekierz wynosi 24,62 ha, co stanowi wartość wyższą od średniej powierzchni gospodarstw rolnych w powiecie koszalińskim, która wg Powszechnego Spisu Rolnego w roku 2010 wyniosła 21,80 ha i średniej dla województwa zachodniopomorskiego, która ukształtowała się na poziomie 23,23 ha.

Wykres 20. Powierzchnia gospodarstw rolnych w Gminie Biesiekierz wg grup obszarowych użytków rolnych [ha].

Źródło: opracowanie własne na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego 2010.

Produkcja roślinna

Na terenie gminy 204 gospodarstwa zajmują się produkcją roślinną. **Dominującą uprawą są zboża i ziemniaki.** Stosunkowo niewielka liczba gospodarstw zajmuje się uprawą warzyw gruntowych (22 gospodarstwa). Uprawy przemysłowe (rzepak i rzepik) prowadzą łącznie 33 gospodarstwa.

Liczba gospodarstw rolnych z uprawą wg rodzaju	ogółem -	204
	zboża razem -	192
	ziemniaki -	115
	uprawy przemysłowe	33
	warzywa gruntowe	22
Powierzchnia zasiewów	ogółem	5463,05 ha
	zboża razem	3397,33 ha
	kukurydza na ziarno	1,60 ha
	ziemniaki	332,30 ha
	uprawy przemysłowe	1224,32 ha
	warzywa gruntowe	38,48 ha

W strukturze zasiewów uprawa zbóż stanowi 62,20% powierzchni zasiewów. Zboża są uprawiane na łącznie 3397,33 ha. Wg Powszechnego Spisu Rolnego 2010 największy udział w powierzchni zasiewów miała pszenica ozima (1103,66 ha), żyto (613,50 ha) i pszenżyto ozime (442,52 ha). Uprawa ziemniaków zajmowała 332,30 ha, co stanowi 6,10% powierzchni zasiewów ogółem. Rzepak i rzepik (uprawy przemysłowe) były uprawiane na łącznej powierzchni 1224,32 ha.

Dominującą uprawą są zboża i ziemniaki.

Produkcja zwierzęca

Dominującym kierunkiem w produkcji zwierzęcej jest chów drobiu, bydła mlecznego i trzody chlewnej.

Wg Powszechnego Spisu Rolnego w 2010 r. w Gminie Biesiekierz 128 gospodarstw utrzymywało zwierzęta gospodarskie. **Dominującym kierunkiem w produkcji zwierzęcej był chów drobiu (99 gospodarstw), bydła mlecznego (68 gospodarstw) i trzody chlewnej (60 gospodarstw).** Hodowlę koni prowadziło 15 gospodarstw.

W odniesieniu do danych poprzedniego Spisu Rolnego w 2002 roku na uwagę zasługuje znaczne powiększenie hodowli bydła mlecznego. W 2002 roku zanotowano 1285 sztuk pogłowia, natomiast w 2010 już 2002 sztuki. Gospodarstwa powiększyły również hodowlę drobiu o łącznie 1713 sztuk. Pomiędzy ostatnimi spisami rolnymi w statystykach produkcji zwierzęcej na terenie gminy na podobnym poziomie pozostaje liczba utrzymywanej trzody chlewnej.

2.3.4 Turystyka.

Mimo licznych walorów turystycznych, dużego potencjału krajobrazowego, turystyka nie jest znaczącą dziedziną gospodarki gminy. Z uwagi na bliskie sąsiedztwo typowych miejscowości nadmorskich największy ruch turystyczny skupia się w okolicznej Gminie Mielno.

Baza noclegowa opiera się na 3 głównych obiektach świadczących usługi noclegu i zakwaterowania:

1. Pałac w Nosowie (50 miejsc noclegowych), Nosowo 1, 76-039 Biesiekierz,
2. Motel-Restauracja „Czarny Tulipan” ** (24 miejsca noclegowe), Stare Bielice 23x, 76-039 Biesiekierz,
3. Motel „TRAWA” *** (60 miejsc noclegowych), Stare Bielice 7a, 76-039 Biesiekierz.

Analiza dominujących branż wśród podmiotów gospodarczych wykazała, że branża związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi traci na znaczeniu. Odzwierciedla się to również w statystyce wyrażonej w liczbie osób korzystających z noclegów. W roku 2014 z noclegów na terenie Gminy Biesiekierz skorzystało o 5192 osoby mniej niż w roku 2010. Drastycznie spadła również liczba udzielonych noclegów, które w roku 2010 wyraziły się w liczbie 13329, natomiast w roku 2014 tylko 4285 (spadek o 67,85%).

Baza noclegowa wymaga zróżnicowania i rozszerzenia oferty o usługi agroturystyczne.

Tabela 27. Turystyka na terenie Gminy Biesiekierz w latach 2010 -2014.

Wyszczególnienie	Turystyka w Gminie Biesiekierz					Zmiana 2014-2010
	2010	2011	2012	2013	2014	
korzystający z noclegów ogółem	8326	5683	3145	2881	3134	-5192
korzystający z noclegów turyści zagraniczni	2153	1392	638	674	664	-1489
udzielone noclegi ogółem	13329	9139	6087	4653	4285	-9044
udzielone noclegi turystom zagranicznym	4465	2948	1028	1389	1058	-3407

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Analiza oferty turystycznej w gminie wskazuje na konieczność wprowadzenia działań mających na celu jej poszerzenie i zróżnicowanie. Gmina wymaga stworzenia innowacyjnej i spójnej oferty turystycznej w oparciu o zasoby i lokalne potencjały. Oferta turystyczna powinna dążyć do wykreowania marki gminy, wykorzystując duży potencjał do uprawiania turystyki kulturowej, aktywnej, rekreacyjnej, jak również specjalistycznej. Ze względu na uwarunkowania geograficzno-przyrodnicze gminy rozwój turystyki może następować dwukierunkowo. Usytuowanie wzdłuż drogi nr 6 wskazuje na potencjał do rozwoju hotelarstwa i gastronomii. Natomiast duże kompleksy leśne, tereny cenne przyrodniczo, bogate w dziedzictwo kulturowe i brak uciążliwego przemysłu wykazują potencjał i warunki do rozwoju agroturystyki, turystyki wiejskiej oraz turystyki specjalistycznej. Potencjał ten jest zdecydowanie niewykorzystany.

Turystyka na terenie Gminy Biesiekierz nie jest znaczącą dziedziną gospodarki i w ostatnich latach traci zainteresowanie.

2.4 Potencjał rzeczowo-finansowy.

Stopień wyposażenia jednostki samorządu terytorialnego zarówno w podstawową infrastrukturę techniczną, jak również w narzędzia finansowe do zaspokajania potrzeb lokalnych jest ważnym czynnikiem determinującym jakość życia mieszkańców i rozwój społeczno-gospodarczy. **Nadrzędnym celem funkcjonowania samorządu terytorialnego jest bowiem tworzenie możliwie jak najlepszych walorów użytkowych zamieszkania, działalności gospodarczej, usług społecznych, komunalnych, administracyjnych, zagospodarowania przestrzennego, środowiska przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego.** Główna rola w jego realizacji przypada władzom samorządowym (uchwałodawczym i wykonawczym), które stanowią ośrodek decyzyjny, realizując określone funkcje regulacyjne, inicjujące i stymulacyjne.

W niniejszej analizie do opisu potencjału rzeczowego wykorzystano podstawowe informacje zawarte w statystykach publicznych o czynnych urządzeniach komunalnych, usługach komunalnych w zakresie gospodarki wodno-kanalizacyjnej oraz gospodarki odpadami.

Do oceny aspektów potencjału rzeczowo-finansowego przyjęto następujące mierniki:

- statystyka mieszkań i wyposażenia w instalacje sanitarne 2009/2013,
- statystyka rynku nieruchomości,
- charakterystyka infrastruktury drogowej,
- charakterystyka sieci gazowej i wodno-kanalizacyjnej,
- charakterystyka gospodarki odpadami,
- analizę dochodów i wydatków gminy.

2.4.1. Mieszkania i budownictwo.

Rozwój budownictwa mieszkaniowego jest w ostatnich latach kluczowym czynnikiem koniunktury gospodarczej, ale także zjawiskiem społecznym. Stworzenie optymalnych warunków dla rozwoju mieszkalnictwa na obszarze gminy, w szczególności budownictwa mieszkaniowego, jest jednym z determinantów rozwoju lokalnego. Większość popytu mieszkaniowego może zostać zrealizowana przy niewielkim zaangażowaniu finansowym gminy. **Ze względu na strukturę inwestorską, czyli dominującą pozycję inwestorów indywidualnych i firm deweloperskich, rolą gminy jest zapewnienie pod inwestycje odpowiedniej podaży uzbrojonych terenów budowlanych z obowiązującymi planami zagospodarowania przestrzennego.** Proces inwestycyjny oraz jego finansowanie odbywa się w całości w sektorze prywatnym.

Tabela 28. Mieszkania i wyposażenie w instalacje sanitarne na terenie Gminy Biesiekierz w latach 2009 – 2013.

Wyszczególnienie	Mieszkania i wyposażenie w instalacje sanitarne					Zmiana 2009 -2013
	2009	2010	2011	2012	2013	
Liczba mieszkań wg stanu na 31.12	1592	1700	1740	1813	1886	+294
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	97,7	102,3	103,0	104,8	105,7	+8
Przeciętna powierzchnia użytkowa na 1 osobę	26,6	29,0	29,2	30,2	31,0	+4
Liczba mieszkań wyposażonych w wodociąg	1564	1679	1719	1792	1865	+301
Liczba mieszkań wyposażonych w ustęp spłukiwany	1446	1634	1674	1747	1820	+374
Liczba mieszkań z łazienką	1467	1619	1659	1732	1805	+338
Liczba mieszkań wyposażonych w centralne ogrzewanie	1237	1424	1464	1537	1610	+373
Liczba mieszkań wyposażonych w gaz z sieci	923	1007	1039	1096	1151	+228

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Mieszkania na terenie Gminy Biesiekierz znajdują się prawie w 100% w sektorze prywatnym. W zasobach komunalnych gminy znajduje się jedno mieszkanie w szkole.

Na terenie Gminy Biesiekierz intensywnie rozwija się rynek budownictwa i mieszkań (strefa podmiejska).

Średniorocznie przyrost mieszkań kształtuje się na poziomie 4,34%.

Statystyka mieszkań wykazuje, że od roku 2009 na terenie Gminy Biesiekierz powstały 294 nowe mieszkania. Największy przyrost mieszkań zanotowano w roku 2010 (wzrost w stosunku do roku poprzedniego o 6,78%). Średni przyrost mieszkań rocznie kształtuje się na poziomie 4,34%. Wzrosła także przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania (łącznie powierzchnia pokoi, kuchni, przedpokoi, łazienek i wszystkich innych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkania) o 8 m².

Wg danych statystycznych przeciętna powierzchnia użytkowa na 1 osobę wg stanu na 31.12.2013 r. wyniosła 31 m². Na przestrzeni ostatnich lat obserwuje się także wzrost dostępu mieszkańców do urządzeń techniczno-sanitarnych.

Tabela 29. Charakterystyka rynku nieruchomości w Gminie Biesiekierz w latach 2009 – 2013.

Wyszczególnienie	Budynki mieszkalne i mieszkania oddane do użytkowania				
	2009	2010	2011	2012	2013
budynki mieszkalne oddane do użytkowania	36	52	47	86	84
mieszkania	36	61	49	87	85
izby	216	346	282	498	463
powierzchnia użytkowa mieszkań m ²	5974	8749	6425	12766	10992

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Dane statystyczne o mieszkaniach oddanych do użytkowania na terenie Gminy Biesiekierz dotyczą mieszkań w budynkach nowo wybudowanych i rozbudowanych (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych. Dane o liczbie budynków oddanych do użytkowania dotyczą budynków przekazywanych w całości oraz pierwszych części budynków przekazywanych do użytkowania etapami. Za izbę uznaje się pomieszczenie w mieszkaniu oddzielone od innych pomieszczeń stałymi ścianami sięgającymi od podłogi do sufitu, z bezpośrednim oświetleniem dziennym i o powierzchni nie mniejszej niż 4 m².

Od roku 2009 do 2013 w Gminie Biesiekierz oddaje się do użytkowania średniorocznie 61 budynków mieszkalnych oraz 63,6 mieszkania. Wskazuje to na dynamicznie rozwijający się rynek budownictwa. Sektor mieszkań indywidualnych rozwija się najlepiej na terenach wiejskich wokół dużych miast. **Ze względu na lokalizację Gminy Biesiekierz zjawisko to naturalnie będzie się utrzymywać.** Z uwagi na koszty działek lokalizacja nowych, głównie jednorodzinnych budynków, będzie wychodzić z Koszalina na wiejskie tereny podmiejskie.

Liczba budynków mieszkalnych oddanych do użytkowania wzrosła w roku 2013 w stosunku do roku bazowego o 33,33%. W ostatnim badanym roku powierzchnia użytkowa mieszkań oddanych do użytkowania wyniosła 10992 m². **Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania wyniosła 129,32 m², co stanowi wartość znacznie wyższą od statystyk województwa zachodniopomorskiego (103,2 m²) i całego kraju (104,6 m²).** Wyższa powierzchnia użytkowa mieszkań oddanych do użytkowania w stosunku do średniej wojewódzkiej jest charakterystyczna dla gmin w powiatach z pasa nadmorskiego i aglomeracyjnych (wokół Koszalina).

Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania wyniosła w 2013 r. 129,32 m².

Ze statystyki wydanych decyzji o warunkach zabudowy wynika, że w 2010 r. w Gminie Biesiekierz wydano 122 decyzje, w 2011 r. - 137, 2012 r. - 142, 2013 r. - 108, 2014 r. - 121, co średniorocznie stanowi 126 wydanych decyzji o warunkach zabudowy.

Na inwestycje celu publicznego, czyli o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym, wydano w latach 2010 – 2014 średniorocznie 26,6 decyzji. Wydanie decyzji o ustaleniu lokalizacji celu publicznego jest

niezbędne w przypadku, gdy teren pod inwestycję celu publicznego nie posiada miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

2.4.2. Infrastruktura komunikacyjna.

Infrastrukturę komunikacyjną gminy Biesiekierz tworzą:

- droga krajowa Nr 6,
- drogi powiatowe,
- drogi gminne.

Przez teren administracyjny Gminy Biesiekierz przebiega **droga krajowa Nr 6**, która jest zaliczana do międzynarodowego układu dróg i w tym systemie jest oznaczona jako E28. Droga prowadzi od granicy z Niemcami w Kołbaskowie do Łęgowa na łącznej długości ok. 351 km. Droga nr 6 przebiega przez województwa zachodniopomorskie i pomorskie, od przejścia granicznego w Kołbaskowie pod Szczecinem, przez Koszalin, Gdańsk do Elbląga i dalej do północno-wschodniej części kraju. Przez obszar gminy Biesiekierz droga krajowa Nr 6 przebiega na odcinku od granicy z gminą Karlino do granicy z obszarem administracyjnym miasta Koszalina. Odcinek ten ma długość około 18,5 km. Droga krajowa nr 6 jest istotną strukturą komunikacyjną z punktu widzenia rozwoju gospodarczego gminy. Stanowi połączenie niezbędne dla ruchu osobowo-towarowego między dwoma najważniejszymi ośrodkami miejskimi w północnej Polsce, tzn. Szczecinem wraz z aglomeracją oraz Trójmiastem.

Drogi powiatowe w Gminie Biesiekierz:

3525Z	Stare Bielice – Dobra - Mścice
3519Z	Kraśnik Koszaliński – Warnino – droga krajowa Nr 6
3520Z	Świemino – Parsowo – droga krajowa Nr 6
3521Z	Parsowo – droga krajowa Nr 6
3522Z	Parnowo – Biesiekierz
3523Z	Popowo – Parnowo – Laski Koszalińskie – Dunowo
3524Z	Parnowo – Cieszyn
3526Z	Nosowo – Nosówko
3527Z	Kotłowo – Laski Koszalińskie
0369Z	Ubysławice – droga powiatowa

Łącznie drogi powiatowe w gminie Biesiekierz mają długość 44 km o nawierzchni bitumicznej. Mimo że drogi powiatowe na obszarze gminy posiadają głównie nawierzchnię twardą, to jednak ich parametry techniczne w zdecydowanej większości odbiegają od wymagań normatywnych, zarówno w zakresie podbudowy, jak i nawierzchni.

Drogi gminne są trzecim elementem infrastruktury komunikacyjnej gminy Biesiekierz. Drogi gminne o utwardzonej nawierzchni przebiegają na łącznej długości 37,9 km. Są dogodnym połączeniem między poszczególnymi miejscowościami, siedzibą Samorządu Gminy, miejscowością Biesiekierz, jak również z układem dróg ponadgminnych. W miejscowościach Starki, Laski Koszalińskie i Tatów na łącznej długości 5,7 km przebiegają drogi gminne gruntowe wzmocnione żwirem lub żużlem.

Tabela 29. Drogi lokalne na terenie Gminy Biesiekierz.

Sołectwo	Miejscowość	Rodzaj nawierzchni	Wymiar długość x szerokość (km x m.b.)
Biesiekierz	Biesiekierz	ulepszona	4281 x 4,0 = 17124 m ²
	Rutkowo	ulepszona	1168 x 4,0 = 4672 m ²
Gniazdowo	Gniazdowo	ulepszona	1056 x 4,0 = 4224 m ²
	Cieszyn	ulepszona	3480 x 4,0 = 13920 m ²
	Starki	gruntowa	1056x4,5= 4488 m ²
	Witolubie	ulepszona	1520x4,25= 6460m ²
Kotłowo	Kotłowo	ulepszona	465 x 4,0 = 1860 m ²
Kraśnik Koszaliński	Kraśnik Koszaliński	ulepszona	7195 x 4,0 = 28780 m ²
Laski Koszalińskie	Laski Koszalińskie	gruntowa	2640 x 4,0 = 10560 m ²
Nowe Bielice	Nowe Bielice	ulepszona	100 x 5,5 = 550 m ²
Nowe Bielice – Laski Koszalińskie	Nowe Bielice – Laski Koszalińskie	ulepszona	2000 x 5,5 = 11000 m ²
		gruntowa	1900 x 3,5 = 6650 m ²
Parnowo	Parnowo	ulepszona	6773 x 4,0 = 27092 m ²
	Parnówko	ulepszona	1096 x 3,5 = 3836 m ²
Parsowo	Parsowo	ulepszona	3100 x 4,0= 12400 m ²
Stare Bielice	Stare Bielice	ulepszona	10512 x 4,0 = 42048 m ²
	Tatów	gruntowa	2000 x 4,0 = 8000 m ²
Świemino	Świemino	ulepszona	1654 x 3,2 = 5293 m ²
	Świeminko	ulepszona	2227 x 4,0 = 9800 m ²
Warnino	Warnino	ulepszona	1290 x 3,9 = 5031 m ²

Źródło: Urząd Gminy Biesiekierz.

Dla zwiększenia mobilności mieszkańców istotna jest systematyczna poprawa jakości lokalnej (powiatowej i gminnej) infrastruktury drogowej i budowanie w oparciu o nie sprawny układ powiązań komunikacyjnych. Wydolny układ transportowy, zapewniający sprawne przemieszczanie osób i towarów, dostarcza impulsów do gospodarczego rozwoju, stanowi podstawowe uwarunkowanie umożliwiające wykorzystanie istniejących potencjałów, w tym w szczególności walorów środowiskowych i rekreacyjnych.

2.4.3. Energetyka.

Gminę Biesiekierz w gaz zaopatruje Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. Oddział w Poznaniu oraz G.EN. Gaz Energia Sp. z o.o. Tarnowo Podgórne.

Głównym dostawcą gazu w Gminie Biesiekierz jest Polska Spółka Gazownictwa O/Poznań. Długość czynnej sieci w jej zarządzie wynosi ogółem 89 844 m, z czego sieć wysokiego ciśnienia (czynna sieć przesyłowa) stanowi 28 114 m.

Tabela 31. Sieć gazowa Polskiej Spółki Gazownictwa Sp. z o.o. Oddział w Poznaniu na terenie Gminy Biesiekierz w latach 2010 – 2014.

Wyszczególnienie	Sieć gazowa					Zmiana 2010 – 2014
	2010	2011	2012	2013	2014	
długość czynnej sieci ogółem [m]	85 230	87 263	87 814	87 964	89 844	+4614
długość czynnej sieci przesyłowej [m]	28 114	28 114	28 114	28 114	28 114	-
długość czynnej sieci rozdzielczej [m]	57 116	59 149	59 700	59 850	61 730	+4614
czynne przyłącza gazowe [szt.]	979	1047	1126	1138	1160	+181

Źródło: Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. Oddział w Poznaniu, Zakład w Koszalinie.

Czynna sieć gazowa Polskiej Spółki Gazownictwa Sp. z o.o. Oddział w Poznaniu od roku 2010 została rozbudowana o łącznie 4 614 m. Wg stanu na koniec 2014 r. do sieci gazowej istniało 1160 czynnych przyłączy, co stanowi wzrost w stosunku do roku bazowego o 18,49%.

Tabela 32. Sieć gazowa G.EN. Gaz Energia Sp. z o.o. na terenie Gminy Biesiekierz w latach 2010 – 2014.

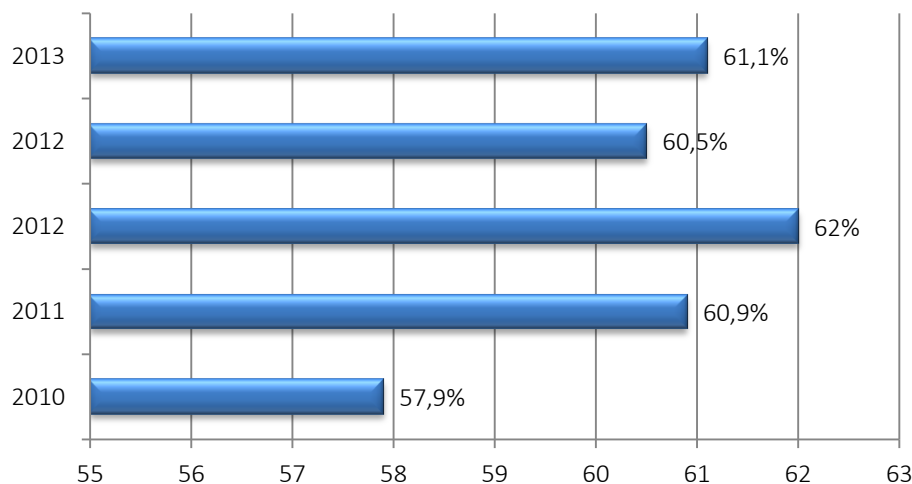
Wyszczególnienie	Sieć gazowa					Zmiana 2010 – 2014
	2010	2011	2012	2013	2014	
długość czynnej sieci ogółem [m]	21 434	21 434	21 434	21 434	21 434	0
długość czynnej sieci przesyłowej [m]	0	0	0	0	0	-
długość czynnej sieci rozdzielczej [m]	21 434	21 434	21 434	21 434	21 434	0
czynne przyłącza gazowe [szt.]	45	45	45	46	46	+1

Źródło: G.EN. Gaz Energia Sp. z o.o. Tarnowo Podgórne.

Spółka G.EN. Gaz Energia na terenie Gminy Biesiekierz posiada sieć rozdzielczą średniego ciśnienia o długości 21 434 m, do której wg stanu na koniec 2014 r. istniało 46 czynnych przyłączy do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych. Czynna sieć rozdzielcza w analizowanym okresie nie była rozbudowywana.

Wg danych Głównego Urzędu Statystycznego na koniec 2013 r. z instalacji gazowej korzystało 61,1% ludności zamieszkującej na terenie Gminy Biesiekierz.

Wykres 21. Korzystający z instalacji gazowej w % ogółu ludności na terenie Gminy Biesiekierz w latach 2010 – 2013.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

2.4.4. Gospodarka wodno-ściekowa.

Z sieci wodociągowej korzysta 91,8% ludności, z sieci kanalizacyjnej korzysta 68,5% ludności mieszkającej w gminie.

W Gminie Biesiekierz zadania w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków wykonuje Spółka Regionalne Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o. w Białogardzie na podstawie umowy Spółki – Nr KRS 0000053791, zezwolenia na działalność gospodarczą: decyzja z dnia 14. 07. 2005 r. oraz w oparciu o ustawę z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz.U. z 27.01.2015 r., poz. 139 – tekst jednolity), a także ustawę z dnia 20 grudnia 1996 r. o gospodarce komunalnej (Dz.U. z 1997 r. Nr 9 poz. 43 z późn. zm.).

Zgodnie z art. 15 ust. 1 ustawy przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne jest zobowiązane zapewnić realizację budowy i rozbudowy urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych, ustalonych przez gminę w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego w zakresie uzgodnionym w wieloletnim planie rozwoju i modernizacji. Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne zapewnia zdolność urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych do realizacji dostaw wody w wymaganej ilości i pod odpowiednim ciśnieniem oraz dostaw wody i odprowadzania ścieków w sposób ciągły i niezawodny. Zapewnia także należyłą jakość dostarczanej wody.

Tabela 33. Wodociągi w Gminie Biesiekierz w latach 2009 – 2013.

Wyszczególnienie	Wodociągi					Zmiana 2009-2013
	2009	2010	2011	2012	2013	
długość czynnej sieci rozdzielczej [km]	brak danych	brak danych	109,2	109,2	110,1	+0,9
połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania [szt.]	brak danych	brak danych	1314	1424	1470	+156
woda dostarczona gospodarstwom domowym [dam ³]	200,7	195,9	209,0	198,0	192,1	-16,9
ludność korzystająca z sieci wodociągowej [osoba]	5107	5261	5485	5753	5894	+787
zużycie wody z wodociągów na 1 mieszkańca [m ³]	35,2	30,5	38,5	31,1	31,0	-4,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Regionalnych Wodociągów i Kanalizacji Spółki z o.o.

Na temat długości czynnej sieci rozdzielczej w latach 2009 i 2010 nie ma dostępnych wiarygodnych danych. W latach 2011 – 2013 sieć wodociągowa została rozbudowana o 0,9 km. Wg stanu na koniec roku 2013 długość czynnej sieci rozdzielczej w Gminie Biesiekierz wyniosła 110,1 km, do której połączenia posiadało 1470 budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania (wzrost w stosunku do roku 2011 o 11,87%).

W 2013 r. z wodociągów korzystało o 787 osób więcej niż w roku 2009. Analiza danych wykazuje **spadek zużycia wody na 1 mieszkańca o 4,2 m³ (11,93%), co w kontekście rosnącej liczby ludności i dodatniego przyrostu naturalnego w gminie oznaczać może wzrost oszczędności i racjonalnego gospodarowania wodą.**

Tabela 34. Sieć kanalizacyjna w Gminie Biesiekierz w latach 2009 - 2013.

Wyszczególnienie	Sieć kanalizacyjna					Zmiana 2009 - 2013
	2009	2010	2011	2012	2013	
długość czynnej sieci kanalizacyjnej [km]	brak danych	brak danych	95,2	96,4	95,5	+0,3 km
połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania [szt.]	brak danych	brak danych	1110	1165	1198	+88 szt.
ścieki odprowadzone [dam ³]	85,8	85,0	113,8	168,9	175,5	+114 dam ³
ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej [os]	1887	1953	4089	4271	4400	+2384 osób

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Regionalnych Wodociągów i Kanalizacji Spółki z o.o.

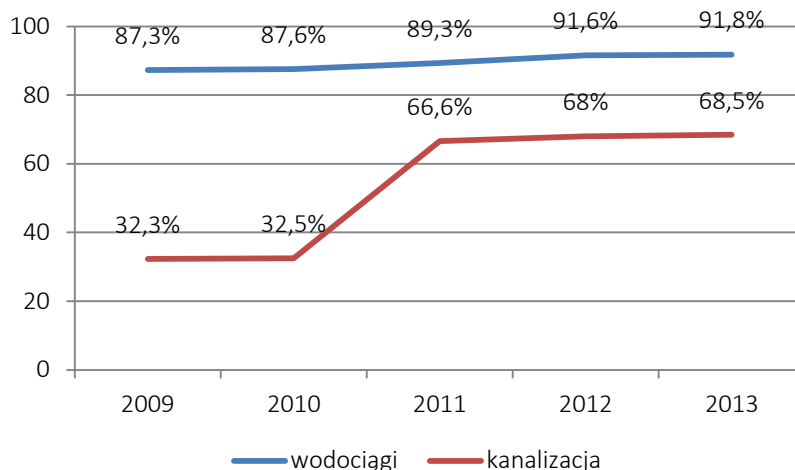
Na terenie Gminy Biesiekierz funkcjonuje **system odprowadzania ścieków w postaci sieci kanalizacji grawitacyjnej i tłocznej z przepompowniami tłoczącymi ścieki do oczyszczalni ścieków w Biesiekierzu**, która obsługuje całą gminę.

Z uwagi na brak dostępnych wiarygodnych danych za rok 2009 i 2010 analizę długości czynnej sieci kanalizacyjnej przedstawiono za okres 2011-2013. Wg stanu na koniec roku 2013 długość czynnej sieci kanalizacyjnej w Gminie Biesiekierz wynosiła 95,5 km, z czego długość sieci kanalizacji grawitacyjnej wynosi 58,9 km, długość sieci kanalizacji tłocznej wynosi 37,5 km. Liczba przepompowni sieciowych - 37 szt., liczba przepompowni lokalnych - 4 szt.

Do sieci kanalizacyjnej posiadało przyłącza łącznie 1198 budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania. Liczba ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej wzrosła o 2384 osoby, co stanowi wzrost o 233,17%.

Wg stanu na koniec 2013 r. z instalacji wodociągowej korzysta 91,8% ludności w gminie. Na przestrzeni ostatnich lat największą zmianę wykazuje wzrost dostępu ludności do sieci kanalizacyjnej, jednak w tym obszarze istnieje jeszcze spore zapotrzebowanie. Z sieci kanalizacyjnej korzysta bowiem 68,5% ludności mieszkającej w Gminie Biesiekierz.

Wykres 22. Korzystający z instalacji wodociągowej i kanalizacyjnej w Gminie Biesiekierz w % ogółu ludności w latach 2009 – 2013.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Regionalnych Wodociągów i Kanalizacji Spółki z o.o.

Na terenie Gminy Biesiekierz zlokalizowanych jest 5 ujęć wody:

1. Biesiekierz I (dostarcza wodę mieszkańcom Biesiekierza i Parnowa, Lasek Koszalińskich i Kotłowa)

– wydajność ujęcia zgodnie z pozwoleniem wodnoprawnym w ilości:

$$Q_{\text{śrd}} = 121,92 \text{ m}^3/\text{d}$$

$$Q_{\text{max.h}} = 11,89 \text{ m}^3/\text{h}, \text{ przy wydajności eksploatacyjnej } Q_e = 48 \text{ m}^3/\text{h}$$

2. Biesiekierz II (dostarcza wodę mieszkańcom Biesiekierza, Kotłowa, Lasek Koszalińskich, Parnowa)

– wydajność ujęcia zgodnie z pozwoleniem wodnoprawnym w ilości:

$$Q_{\text{śrd}} = 207,21 \text{ m}^3/\text{d}$$

$$Q_{\text{max.h}} = 28,0 \text{ m}^3/\text{h}, \text{ przy wydajności eksploatacyjnej } Q_e = 34 \text{ m}^3/\text{h}$$

3. Nowe Bielice (dostarcza wodę mieszkańcom Nowych Bielic, Starych Bielic, Gniazdowa i Tatowa, Witolubia i Cieszyna, Starek)

– wydajność ujęcia zgodnie z pozwoleniem wodnoprawnym w ilości:

$$Q_{\text{śrd}} = 1280,0 \text{ m}^3/\text{d}$$

$$Q_{\text{max.h}} = 60,0 \text{ m}^3/\text{h}, \text{ przy wydajności eksploatacyjnej } Q_e = 80,0 \text{ m}^3/\text{h} \text{ dla SW1 i } Q_e = 72,0 \text{ m}^3/\text{h} \text{ dla SW2}$$

4. Kraśnik Koszaliński (dostarcza wodę mieszkańcom Kraśnika Koszalińskiego, Parsowa, Nosowa, Kolonii Kraśnik i Warnina)

– wydajność ujęcia zgodnie z pozwoleniem wodnoprawnym w ilości:

$$Q_{\text{śrd}} = 109,5,0 \text{ m}^3/\text{d}$$

$Q_{\text{max.h}} = 7,6 \text{ m}^3/\text{h}$, przy wydajności eksploatacyjnej $Q_e = 36,0 \text{ m}^3/\text{h}$ dla S 1/89 i $Q_e = 23,0 \text{ m}^3/\text{h}$ dla S1A/10

5. Świemino (dostarcza wodę mieszkańcom Świemina i przygotowany do dostawy wody dla mieszkańców Świeminka)

$$Q_{\text{śrd}} = 320,7 \text{ m}^3/\text{d}$$

$Q_{\text{max.h}} = 3,93 \text{ m}^3/\text{h}$, przy wydajności eksploatacyjnej $Q_e = 36,4$

6. Rutkowo (dostarcza wodę mieszkańcom Rutkowa).

W ramach projektu „Zintegrowana Gospodarka Wodno-Ściekowa w Dorzeczu Parsęty w miejscowości Biesiekierz wybudowano mechaniczno-biologiczną oczyszczalnię ścieków o przepustowości $Q_{\text{śrd}} = 1000 \text{ m}^3/\text{d}$. Zastosowana technologia oczyszczania ścieków oparta jest na metodzie osadu czynnego w reaktorze SBR. Wszystkie procesy i urządzenia są hermetyzowane w zamkniętych zbiornikach i budynku. Całe działanie ciągu technologicznego jest w pełni zautomatyzowane, jednakże ze względu na specyfikę zainstalowanych urządzeń (m.in. wirówka do osadu) konieczna jest obecność obsługi podczas ich pracy.

Ścieki po oczyszczeniu w reaktorze poprzez kanał grawitacyjny i wylot na działce nr 13/20 odprowadzane są do rowu melioracyjnego, zgodnie z wydanym pozwoleniem wodnoprawnym i zachowuje określone w nim parametry ścieków oczyszczonych:

BZT₅ – 25 mgO₂/l lub 70-90% redukcji

ChZT_{Cr} – 125 mg O₂/l lub 75% redukcji

Zawiesina ogólna - 35 mg/l lub 90% redukcji

Odczyn – 6,5 – 9,0 pH

Do oczyszczalni ścieków odprowadzane są ścieki z następujących miejscowości: Biesiekierz, Świemino, Nowe Bielice, Kotłowo, Łaski Koszalińskie, Kraśnik Koszaliński, Warnino, Nosowo, Parsowo, Stare Bielice, Parnowo, Cieszyn, Gniazdowo, Tatów.

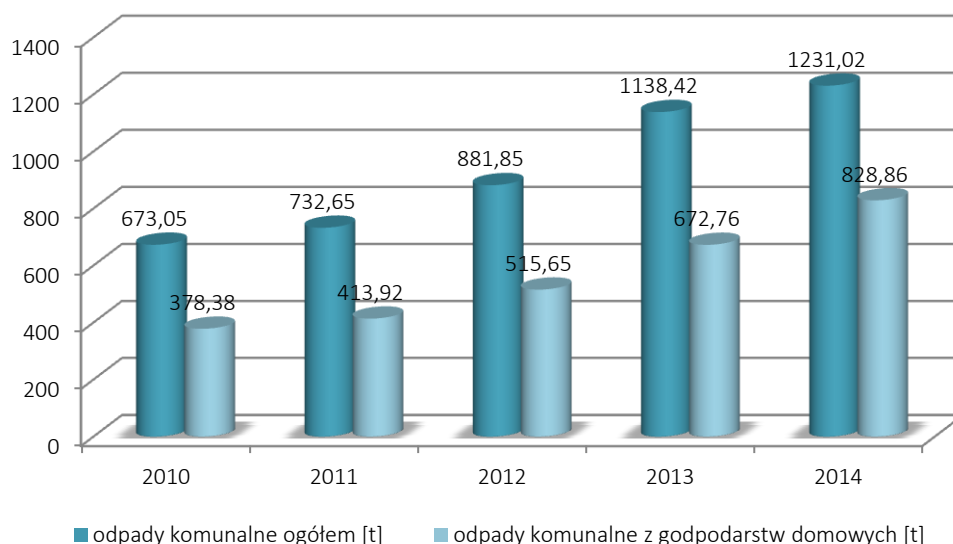
Analiza danych statystycznych wykazuje, że w roku 2013 w stosunku do roku bazowego ilość odprowadzanych ścieków wzrosła o 114 dam³, co w ujęciu procentowym stanowi 51,11%.

2.4.5 Gospodarka odpadami.

Przystępując do Unii Europejskiej Polska zobowiązała się do wprowadzenia szeregu działań zmierzających do uporządkowania gospodarki odpadami, a w szczególności do ograniczenia ilości deponowanych odpadów komunalnych oraz zmniejszenia w kolejnych odstępach czasowych udziału w nich odpadów biodegradowalnych. W wyniku nowelizacji ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach od dnia 1 lipca 2013 r. zaczęły obowiązywać nowe zasady odbioru odpadów. Nowy system obejmuje wszystkich mieszkańców. Zbliży to Polskę w dążeniu do „społeczeństwa recyklingu”, które jest priorytetem wszystkich krajów Unii Europejskiej. Przyjęcie takiego rozwiązania przyczyni się do zwiększenia odbioru odpadów trafiających do instalacji odzysku, jak również do zaniku nielegalnie składowanych odpadów w miejscach niedozwolonych.

Gmina Biesiekierz ma podpisaną umowę z Prywatnym Przedsiębiorstwem Wielobranżowym „EKOSAN” na odbiór i dostarczenie do RIPOK w Sianowie odpadów zmieszanych i biodegradowalnych oraz na odbiór i zagospodarowanie odpadów segregowanych. Punkt selektywnego zbierania odpadów (PSZOK) na potrzeby mieszkańców Gminy Biesiekierz jest zorganizowany na bazie firmy „EKOSAN”.

Wykres 23. Odpady komunalne ogółem i zebrane z gospodarstw domowych w Gminie Biesiekierz w latach 2010 – 2014 [t].

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

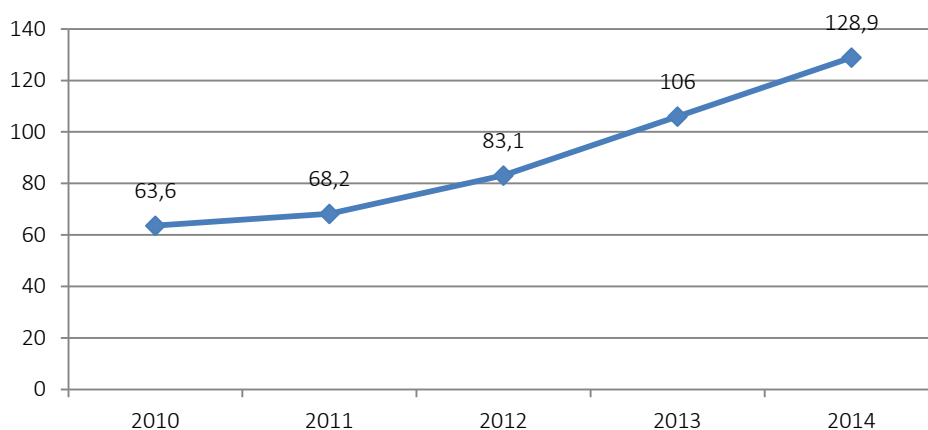
Dynamika wzrostu ilości odebranych śmieci w gminie średniorocznie wynosi 16,61%.

Analiza danych statystycznych wykazuje, że w roku 2014 na terenie Gminy Biesiekierz zebrano łącznie 1231,02 t odpadów komunalnych, z czego 828,86 t pochodziło z gospodarstw domowych.

Dane o ilości odpadów komunalnych odebranych od mieszkańców i firm na terenie Gminy Biesiekierz wykazują systematyczny wzrost ilości śmieci. Dynamika wzrostu ilości odebranych śmieci w gminie średniorocznie wynosi 16,61%.

Od roku 2010 **systematycznie rośnie również udział odpadów zebranych z gospodarstw domowych.** Wg stanu na 31.12.2014 r. odpady z gospodarstw domowych stanowiły 67,33% wszystkich odpadów zebranych w ciągu roku.

Wykres 24. Odpady z gospodarstw domowych przypadające na 1 mieszkańca kg w Gminie Biesiekierz w latach 2010 – 2014 [kg].

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

W przeliczeniu na 1 mieszkańca odbieranych jest 128,9 kg odpadów.

Odpady komunalne zebrane z gospodarstw domowych wg stanu na koniec roku 2014 wyniosły 128,9 kg na jednego mieszkańca, co stanowi wartości niższe na tle statystyki wojewódzkiej i krajowej. W województwie zachodniopomorskim ilość ta wyniosła 189,9 kg na jednego mieszkańca, w Polsce 168,8 kg.

2.4.6 Dochody i wydatki gminy.

Zrównoważony rozwój stanowi ideę przyświecającą rozwojowi jednostek samorządowych na wszystkich poziomach sfery społeczno-gospodarczej. Znajduje to swoje odzwierciedlenie w licznych polskich i międzynarodowych aktach prawnych. Budżet jest finansowym wyrazem i instrumentem polityki gospodarczej gminy oraz najważniejszym narzędziem do jej realizacji. Jest uchwalany corocznie przez Radę Gminy i opiniowany przez Regionalną Izbę Obrachunkową. Oprócz ustalanych i realizowanych corocznie planów budżetowych gmina realizuje wydatki w oparciu o Wieloletnią Prognozę Finansową na lata 2016 - 2028.

Tabela 35. Struktura dochodów i wydatków Gminy Biesiekierz w latach 2010 – 2014.

Wyszczególnienie	Dochody i wydatki					Zmiana 2010-2014
	2010	2011	2012	2013	2014	
Liczba mieszkańców	6003	6144	6283	6420	6473	+470
Dochody ogółem	16.999.848	18.370.382	20.984.698	22.725.730	24.063.385	+7.063.538
Bieżące	16.592.037	18.223.014	20.308.350	22.053.291	23.129.806	+6.537.769
Majątkowe	407.811	147.368	676.348	672.439	933.580	+525.769
Dochody ogółem na 1 mieszkańca	2832	2990	3340	3540	3718	+886
Wydatki ogółem	18.677.680	18.630.009	21.950.347	20.134.708	23.916.859	+5.239.180
Bieżące	15.392.142	16.854.671	19.378.084	19.131.755	21.338.569	+5.946.427
Majątkowe	3.285.538	1.775.338	2.5722.63	1.002.953	2.578.290	-707.248
Wydatki ogółem na 1 mieszkańca	3111	3032	3494	3136	3695	+583

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu gminy.

W strukturze dochodów budżetu jednostki samorządu terytorialnego wyszczególnia się, w układzie działów klasyfikacji budżetowej, dochody według ich źródeł - bieżące i majątkowe. Do dochodów bieżących zalicza się wszystkie dochody niebędące dochodami majątkowymi. Są to dochody o charakterze stałym, powtarzalnym i wiążą się z bieżącą działalnością jednostki. Do dochodów majątkowych zalicza się: dotacje i środki przeznaczone na inwestycje; dochody ze sprzedaży majątku; dochody z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności. Dochody majątkowe mają charakter jednorazowy. **Analiza wykonania budżetu Gminy Biesiekierz wykazuje wzrost dochodów ogółem w stosunku do roku bazowego o 7.063.538 zł, co w ujęciu procentowym stanowi 29,35%.** Dochody bieżące wzrosły o 6.537.769 zł przy wzroście liczby mieszkańców o łącznie 470 osób. Dochody majątkowe w dochodach ogółem w roku 2014 stanowiły 3,88%.

Z punktu widzenia samodzielności finansowej jednostki samorządu terytorialnego przekrój dochodów należy wyodrębnić na: dochody własne, dochody pochodzące z refundacji, dotacje celowe na zadania własne, dotacje na zadania zlecone, subwencje.

Tabela 36. Ogólna struktura dochodów Gminy Biesiekierz w latach 2010 – 2014.

Wyszczególnienie	Dochody					Zmiana 2010 - 2014
	2010	2011	2012	2013	2014	
Dochody własne	9.708.874	10.931.884	12.567.559	14.218.236	14.825.609	+ 5.116.735
Dotacje celowe na zadania własne	684.412	630.785	646.888	842.307	931.233	+246.821
Dotacje na zadania zlecone	2.227.737	2.285.427	2.232.660	2.180.513	2.262.084	+34.347
Subwencje	4.270.832	4.403.860	4.840.522	4.776.688	5.128.245	+857.413
Środki z tytułu refundacji	107.993	118.426	697.087	707.986	916.215	+808.222
Dochody ogółem	16.999.848	18.370.382	20.984.716	22.725.730	24.063.385	+7.063.538

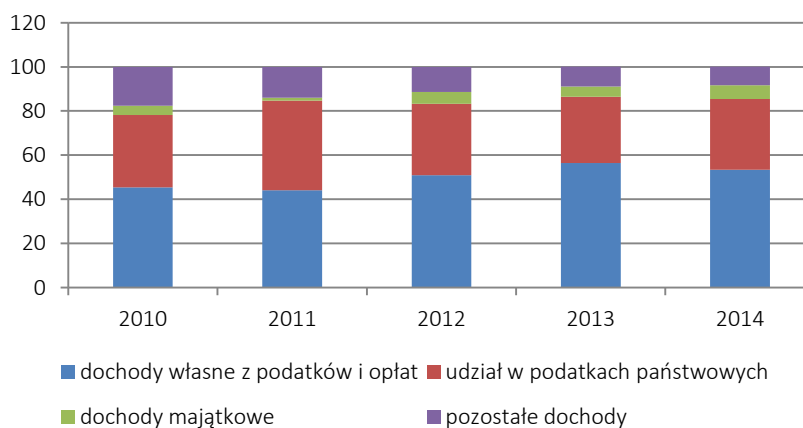
Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu gminy.

Największy udział w dochodach Gminy Biesiekierz mają dochody własne. W roku 2014 stanowiły one 61,61% dochodów ogółem. W stosunku do roku 2010 dochody własne wzrosły o wartość 5.116.735 zł, co w ujęciu procentowym stanowi 34,51%. Drugą największą grupę dochodów stanowią wpływy z subwencji. Wpływy z subwencji, która jest świadczeniem pieniężnym Skarbu Państwa na rzecz samorządu o charakterze bezwrotnym i ogólnym (kierowana jest na finansowanie ogółu zadań własnych gminy) w roku 2014 w 21,31 % zasilają dochody gminy ogółem.

Środki z tytułu refundacji (środki zewnętrzne pozyskane na realizację projektów) w roku 2014 stanowiły wartość 916.215 zł, w stosunku do roku 2010 wzrosły ośmiokrotnie. Największy wzrost zanotowano w roku 2012, w którym zaczęły wpływać refundacje na podstawie złożonych wniosków o przyznanie pomocy z rozliczanych projektów w unijnej perspektywie finansowej 2007 – 2013. Środki z tytułu refundacji w roku 2014 stanowiły 3,8% dochodów ogółem.

Dochody własne gminy są niezwykle ważne, ponieważ służą finansowaniu wszelkich zadań, które określa się jako zadania własne (między innymi z zakresu: oświaty, pomocy społecznej, kultury, gminnych dróg, utrzymania czystości i porządku, gospodarki nieruchomościami i innych) i obejmują grupę **dochodów pochodzących z podatków i opłat, dochody z udziałów w podatkach państwowych** [udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) i podatku dochodowego od osób prawnych (CIT)], **dochody z majątku gminy oraz pozostałe dochody.**

Wykres 25. Struktura dochodów własnych Gminy Biesiekierz w latach 2010 – 2014.

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu gminy.

Dwa zasadnicze filary dochodów własnych gminy stanowią dochody z podatków i opłat i udział w podatkach państwowych.

Największy udział w dochodach własnych stanowią wpływy z podatków i opłat (podatek od nieruchomości).

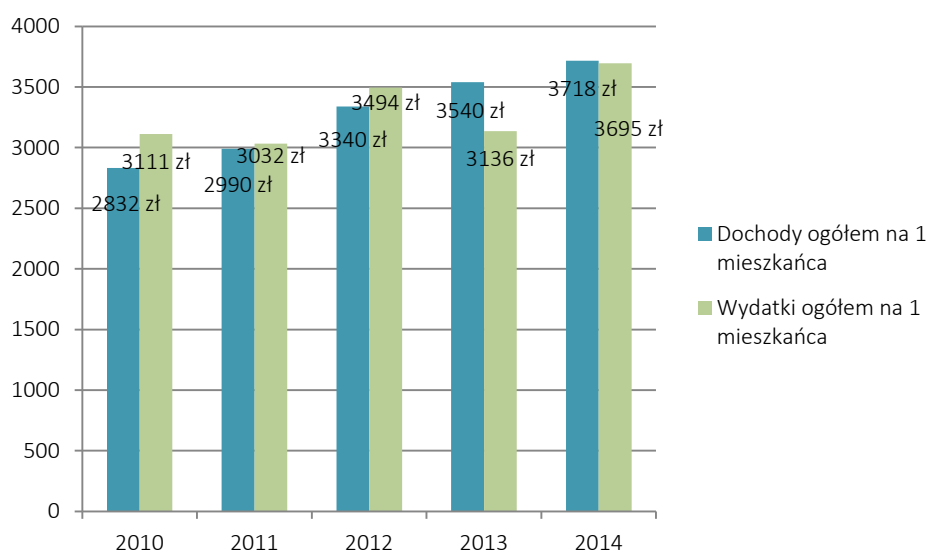
W strukturze dochodów własnych w roku 2014 największy udział stanowiły dochody z podatków i opłat (53,38%). W stosunku do roku bazowego wpływy z podatków i opłat zwiększyły się o 44,43%. W grupie podatków samorządowych zasilających budżet gminy największe znaczenie mają podatek od nieruchomości, który stanowił w 2014 r. 81,18% wpływów z podatków i opłat, i podatek rolny (10,27% wpływów).

Podatek dochodowy od osób fizycznych stanowi 99,45% wpływów z udziału gminy w podatkach państwowych.

Udział gminy w podatkach państwowych stanowił 32,03% dochodów własnych. W dochodach gminy stanowiących udział w podatkach państwowych największe znaczenie mają dochody z podatku dochodowego od osób fizycznych, w roku 2014 zasiłały budżet w ramach tej kategorii w 99,45%. Stąd z punktu widzenia rozwoju lokalnego, w tym zapewnienia środków na inwestycje, istotne jest, aby mieszkańcy napływowi dokonywali meldunku na terenie gminy.

Analiza budżetu Gminy Biesiekierz wykazuje wzrost wydatków w stosunku do roku bazowego o 5.239.180 zł, co w ujęciu procentowym stanowi 21,91% (wzrost dochodów ogółem zanotowano na poziomie 29,35%).

Wykres 226. Dochody i wydatki Gminy Biesiekierz w przeliczeniu na jednego mieszkańca w latach 2010 – 2014.

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu gminy.

Analiza dochodów i wydatków Gminy Biesiekierz w przeliczeniu na jednego mieszkańca wykazuje, że do roku 2012 z budżetu gminy było ponoszonych więcej wydatków niż zanotowano w tym czasie wpływów. Trend ten zmienia się w roku 2013, w którym dochody budżetu stanowią większą wartość niż wydatki w tym samym czasie. Dochody Gminy Biesiekierz w przeliczeniu na jednego mieszkańca w roku 2014 wzrosły w stosunku do roku bazowego o 886 zł, wydatki charakteryzuje wzrost na poziomie 583 zł. Wg stanu na koniec 2014 r. zadłużenie gminy wyniosło 3 735 000 zł.

Tabela 37. Szczegółowa struktura dochodów własnych Gminy Biesiekierz w latach 2010 – 2014.

Wyszczególnienie	2010		2011		2012		2013		2014	
	w zł	udział w %	w zł	udział w %	w zł	udział w %	w zł	udział w %	w zł	udział w %
Dochody własne	9708874,34	100%	10931883,75	100%	12567558,87	100%	14218236,12	100%	14825609,05	100%
Dochody własne z podatków i opłat	4406776,83	45,39	4823316,75	44,12	6395337,18	50,89	8026211,36	56,45	7913874,02	53,38
1. Podatki	4386664,83	99,54	4800514,25	99,53	6364528,25	99,52	8005720,36	99,74	7894444,62	99,75
1). Podatek od nieruchomości	3469281,32	79,09	3643496,55	75,90	5075304,58	79,74	5919588,38	73,94	6408373,43	81,18
2). Rolny	452797,38	10,32	528050,34	11,00	672413,58	10,57	833420,41	10,41	811019,83	10,27
3). Leśny	39287,78	0,90	44634,14	0,93	53543,85	0,84	54107,78	0,68	49668,85	0,63
4). Od środków transportu	131135,24	2,99	190195,18	3,96	232098,53	3,65	288320,6	3,60	278308	3,53
5). Karta podatkowa	6924,7	0,16	4555,05	0,09	4432,58	0,07	5474,19	0,07	5136,51	0,07
6). Od czynności cywilnoprawnych	287238,41	6,55	389582,99	8,12	326735,13	5,13	904809	11,30	341938	4,33
2. Opłata skarbową	20112	0,46	22802,5	0,47	25645	0,40	20491	0,26	19429,4	0,25
3. Wpływy z opłaty eksploatacyjnej	0,00	0,00	0,00	0,00	5163,93	0,08	0,00	0,00	0,00	0,00
Udział gminy w podatkach państwowych	3188662,21	32,84	4428944,42	40,51	4066872,76	32,36	4256260,78	29,94	4748068,19	32,03
z podatku dochodowego od osób prawnych	11396,21	0,36	105888,42	2,39	24555,76	0,60	24190,78	0,57	26337,19	0,55
z podatku dochodowego od osób fizycznych	3177266	99,64	4323056	97,61	4042317	99,40	4232070	99,43	4721731	99,45
Dochody majątkowe	407810,57	4,20	147367,62	1,35	676348,26	5,38	672439,12	4,73	933579,55	6,30
Pozostałe dochody	1705624,73	17,57	1532254,96	14,02	1429000,67	11,37	1263324,86	8,89	1230087,29	8,30

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu gminy.

Spis tabel

Tabela 1. Wyciąg z ewidencji zabytków Gminy Biesiekierz.

Tabela 2. Zmiany liczby ludności i gęstości zaludnienia w latach 2010 - 2014.

Tabela 3. Liczba kobiet przypadająca na 100 mężczyzn na obszarze Gminy Biesiekierz w latach 2010 – 2014 (współczynnik feminizacji).

Tabela 4. Ludność wg ekonomicznych grup wieku w ludności ogółem w Gminie Biesiekierz w odniesieniu do statystyki województwa i kraju w latach 2010 – 2014.

Tabela 5. Wskaźniki obciążenia demograficznego na obszarze Gminy Biesiekierz w odniesieniu do województwa zachodniopomorskiego i kraju.

Tabela 6. Zmiany rozmieszczenia ludności na terenie Gminy Biesiekierz w latach 2010 – 2014.

Tabela 7. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na terenie Gminy Biesiekierz w latach 2010 – 2014.

Tabela 8. Liczba pracujących i wskaźnik pracujących na 1000 ludności w Gminie Biesiekierz w latach 2010 – 2014.

Tabela 9. Bezrobocie rejestrowane w Gminie Biesiekierz w latach 2010 – 2014.

Tabela 10. Struktura osób bezrobotnych w Gminie Biesiekierz ze względu na wiek w latach 2010 - 2014.

Tabela 11. Zmiana struktury osób bezrobotnych ze względu na wykształcenie w Gminie Biesiekierz w latach 2010 - 2014

Tabela 12. Zmiana struktury osób bezrobotnych w Gminie Biesiekierz w latach 2010 – 2014 ze względu na czas pozostawania bez pracy.

Tabela 13. Liczba mieszkańców Gminy Biesiekierz w wieku odpowiadającym poszczególnych poziomach kształcenia w latach 2013 – 2015.

Tabela 14. Odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach na obszarze Gminy Biesiekierz w latach 2010-2014.

Tabela 15. Liczba miejsc w przedszkolach/liczba dzieci uczęszczających w latach 2010/2011 – 2014/2015.

Tabela 16. Szkoły podstawowe w Gminie Biesiekierz w latach 2010 – 2014.

Tabela 17. Wyniki egzaminu 6-klasistów w roku szkolnym 2014/15 w szkołach podstawowych w Gminie Biesiekierz.

Tabela 18. Gimnazjum w Gminie Biesiekierz w latach 2010 – 2014.

Tabela 19. Wyniki egzaminów gimnazjum im. Wybitnych Polaków w Biesiekierzu w roku szkolnym 2014/2015 na tle powiatu, województwa zachodniopomorskiego i Polski

Tabela 20. Czytelnictwo w Gminie Biesiekierz w latach 2009 – 2013.

Tabela 21. Liczba osób objętych pomocą społeczną w ludności ogółem w rozdziale na sołectwa Gminy Biesiekierz w latach 2010 - 2014.

Tabela 22. Udział osób korzystających z opieki społecznej w ludności ogółem w latach 2010 – 2014.

Tabela 23. Powody trudnej sytuacji życiowej mieszkańców Gminy Biesiekierz w latach 2010-2014.

Tabela 24. Przedsiębiorczość w Gminie Biesiekierz w latach 2010 – 2014.

Tabela 25. Struktura podmiotów gospodarczych w Gminie Biesiekierz wg sektorów własnościowych w latach 2010 - 2014 r.

Tabela 26. Liczba zarejestrowanych podmiotów w rejestrze REGON w podziale na sekcje PKD 2007 w Gminie Biesiekierz w latach 2010 – 2014.

Tabela 27. Turystyka na terenie Gminy Biesiekierz w latach 2010 -2014.

Tabela 28. Mieszkania i wyposażenie w instalacje sanitarne na terenie Gminy Biesiekierz w latach 2009 – 2013.

Tabela 29. Charakterystyka rynku nieruchomości w Gminie Biesiekierz w latach 2009 – 2013.

Tabela 30. Drogi lokalne na terenie Gminy Biesiekierz.

Tabela 31. Sieć gazowa Polskiej Spółki Gazownictwa Sp. z o.o. Oddział w Poznaniu na terenie Gminy Biesiekierz w latach 2010 – 2014.

Tabela 32. Sieć gazowa G.EN. Gaz Energia Sp. z o.o. na terenie Gminy Biesiekierz w latach 2010 – 2014.

Tabela 33. Wodociągi w Gminie Biesiekierz w latach 2009 – 2013.

Tabela 34. Sieć kanalizacyjna w Gminie Biesiekierz w latach 2009 - 2013.

Tabela 35. Struktura dochodów i wydatków Gminy Biesiekierz w latach 2010 – 2014.

Tabela 36. Ogólna struktura dochodów Gminy Biesiekierz w latach 2010 – 2014.

Tabela 37. Szczegółowa struktura dochodów własnych Gminy Biesiekierz w latach 2010 – 2014.

Spis wykresów

Wykres 1 . Zmiana liczby ludności Gminy Biesiekierz w latach 2010 – 2014.

Wykres 2. Przyrost naturalny na 1000 osób w Gminie Biesiekierz w latach 2010 – 2014.

Wykres 3. Małżeństwa zawarte w latach 2010 - 2014 na 1000 ludności.

Wykres 4. Saldo migracji na terenie Gminy Biesiekierz w latach 2009 – 2013 [os].

Wykres 5. Odsetek osób bezrobotnych ogółem ze względu na wiek w ogólnej liczbie bezrobotnych w Gminie Biesiekierz wg stanu na 31.12.2014 r.

Wykres 6. Liczba mieszkańców w wieku przedszkolnym w korelacji z liczbą dzieci uczęszczających do przedszkoli na terenie Gminy Biesiekierz w latach 2013 – 2015.

Wykres 7. Roczne wydatki na przedszkola w Gminie Biesiekierz w przeliczeniu na 1 dziecko uczęszczające w latach 2010 - 2014.

Wykres 8. Roczne wydatki z budżetu gminy w przeliczeniu na 1 dziecko w odniesieniu do odsetka dzieci uczęszczających w całej gminie w roku szkolnym 2014/2015.

Wykres 9. Roczne wydatki z budżetu gminy w przeliczeniu na 1 ucznia w latach 2010/2011 – 2014/2015 [zł].

Wykres 10. Roczne wydatki z budżetu gminy w przeliczeniu na 1 dziecko w odniesieniu do odsetka dzieci uczęszczających do szkół podstawowych w gminie w roku szkolnym 2014/2015.

Wykres 11. Współczynnik skolaryzacji brutto w Gminie Biesiekierz w szkołach podstawowych i gimnazjum w latach 2010 – 2013 [%].

Wykres 12. Wydatki z budżetu Gminy Biesiekierz na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego w latach 2010 – 2014 w tys. zł.

Wykres 13. Liczba osób objętych pomocą społeczną w sołectwach Gminy Biesiekierz w zestawieniu z liczbą mieszkańców ogółem w roku 2014.

Wykres 14. Wydatki z budżetu gminy na pomoc społeczną w latach 2010 – 2014 w tys. zł.

Wykres 15. Liczba udzielonych porad lekarskich na terenie Gminy Biesiekierz w latach 2010 – 2014.

Wykres 16. Wydatki z budżetu Gminy Biesiekierz w zakresie ochrony zdrowia w latach 2010 – 2014.

Wykres 17. Udział wydatków Gminy Biesiekierz na bezpieczeństwo publiczne w wydatkach ogółem w latach 2010 – 2014 w tys. zł.

Wykres 18. Podmioty gospodarcze w Gminie Biesiekierz w latach 2010 – 2014 wg wielkości.

Wykres 19. Liczba gospodarstw rolnych w Gminie Biesiekierz wg grup obszarowych użytków rolnych.

Wykres 20. Powierzchnia gospodarstw rolnych w Gminie Biesiekierz wg grup obszarowych użytków rolnych [ha].

Wykres 21. Korzystający z instalacji gazowej w % ogółu ludności na terenie Gminy Biesiekierz w latach 2010 – 2013.

Wykres 22. Korzystający z instalacji wodociągowej i kanalizacyjnej w Gminie Biesiekierz w % ogółu ludności w latach 2009 – 2013.

Wykres 23. Odpady komunalne ogółem i zebrane z gospodarstw domowych w Gminie Biesiekierz w latach 2010 – 2014 [t].

Wykres 24. Odpady z gospodarstw domowych przypadające na 1 mieszkańca kg w Gminie Biesiekierz w latach 2010 – 2014 [kg].

Wykres 25. Struktura dochodów własnych Gminy Biesiekierz w latach 2010 – 2014.

Wykres 26. Dochody i wydatki Gminy Biesiekierz w przeliczeniu na jednego mieszkańca w latach 2010 – 2014.